

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА МАДАН (2021-2027г.)

Януари, 2021г.

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ.....	1
СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ	3
СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ	5
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	6
ВЪВЕДЕНИЕ.....	8
I. ЦЕЛЕВИ ИЗИСКВАНИЯ И МЕТОДИЧЕСКИ ПОДХОД.....	11
1.1. Предназначение, цел и задачи на ПИРО – Мадан 2021-2027 г.	11
1.2. Методически подход.....	12
II. АНАЛИТИЧНИ ПРОУЧВАНИЯ ЗА ПРИРОДНИЯ, СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИЯ, ИНФРАСТРУКТУРНИЯ КОМПЛЕКС, НА ЕКОЛОГИЧЕСКОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОБЩИНА МАДАН ...	16
2.1. Териториален обхват. Ситуиране на община Мадан в административно териториалната структура на област Смолян и на Южен централен район за планиране.....	16
2.2. Икономика.....	16
2.2.1. Място на общинската икономика в областния икономически комплекс	16
2.2.2. Обща характеристика на общинската икономика	17
2.2.3. Брой и структура на предприятията.....	17
2.2.4. Количествени параметри на местната икономика	19
2.2.5. Секторна структура на икономиката	20
2.2.6. Характеристика на заетостта.....	22
2.2.7. Профил на основните сектори и икономически дейности	24
2.2.8. Изводи от състоянието на местната икономика	28
2.3. Социална характеристика на община Мадан.....	28
2.3.1. Демографско състояние и характеристика на човешкия потенциал.	28
2.3.2. Изводи от демографското състояние.	43
2.3.3. Социална инфраструктура (бюджетни услуги)	44
2.3.4. Основни изводи от анализа и оценките на бюджетните услуги	56
2.4. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията	57
2.4.1. Транспортна инфраструктура.....	57
2.4.2. Инженерна инфраструктура.....	59
2.5. Анализ на състоянието на селищата мрежа и на жилищния сектор	61
2.5.1. Селищна мрежа – функционална и типологична характеристика на населените места..	61
2.5.2. Жилищен сектор	66
2.5.3. Изводи и проблеми на селищната мрежа и на жилищния сектор.....	70
2.6. Културно-историческо наследство	71
2.7. Общински бюджет.....	72
2.7.1. Изводи.....	74
2.8. Административен капацитет.....	75
2.8.1. Основни изводи.....	80
2.9. Екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Мадан.	80

2.9.1.	Защитени зони и територии, природни забележителности и биоразнообразие	80
2.9.2.	Ландшафт	82
III. S W O T АНАЛИЗ		83
IV. СТРАТЕГИЧЕСКА ЧАСТ. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г.		86
4.1.	Общи изисквания. Методически подход	86
4.2.	Визия за развитие на общината през програмния период 2021 -2027 г.	87
4.3.	Формулиране (дефиниране) на приоритетите и стратегическите цели на ПИРО	89
V. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЗОНИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИНТЕГРИРАН ПОДХОД (ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ).....		96
5.1.	Зони за прилагане на интегриран подход (зони за въздействие). Същност и функционални особености.....	96
5.2.	Определяне на приоритетните зони за въздействие в ПИРО – Мадан -2021-2027	97
5.3.	Териториален обхват на зоните за въздействие	98
VI. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПИРО		103
6.1.	Прилагане на интегриран подход в Програмата за реализация	103
6.2.	Елементи на Програмата за реализация	103
6.3.	Програма за развитие на туризма	106
VII. КОМУНИКАЦИОННА СТРАТЕГИЯ		112
7.1.	Значение на информираността, публичността и партньорството	112
7.2.	Осъществяване на дейностите по време на разработването на ПИРО	112
7.3.	Осъществяване на дейностите по време на реализацията на плана	112
VIII. КЛИМАТИЧНИ ИЗМЕНЕНИЯ.....		114
IX. НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ И ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ		121
9.1.	Същност на процеса за наблюдение и оценка на ПИРО – Мадан 2021-2027	121
9.2.	Отговорни структури (участници) в процеса на наблюдение и оценка	122
9.3.	Основни инструменти на системата за анализ и оценка на ПИРО.....	122
9.4.	Информационно осигуряване на индикаторите.....	124
X. ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ		125
XI. ПРИЛОЖЕНИЯ		126

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1. СРАВНИТЕЛНИ ДАННИ ПО ОСНОВНИТЕ ИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ НА ЧОВЕК ОТ НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА МАДАН И ОБЛАСТ СМОЛЯН – 2018 Г.....	17
Таблица 2. ДИНАМИКА В БРОЯ И ТИПА НА ПРЕДПРИЯТИЯТА ОТ НЕФИНАНСОВИЯ СЕКТОР В ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2018 Г.	18
Таблица 3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ТИПОВЕТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ В ОБЩИНА МАДАН – 2018 Г.	19
Таблица 4. КОЛИЧЕСТВЕНИ ПАРАМЕТРИ НА ОСНОВНИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ НА ИКОНОМИКАТА НА ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2018 Г.	19
Таблица 5. СЕКТОРНА СТРУКТУРА НА ИКОНОМИКАТА НА ОБЩИНА МАДАН (ПО ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ) - 2018 Г.....	20
Таблица 6. БРОЙ ПРЕДПРИЯТИЯ, ПРОИЗВЕДЕНА ПРОДУКЦИЯ И ДМА КЪМ 2014/2018 Г.	21
Таблица 7. БРОЙ ПРЕДПРИЯТИЯ И БРОЙ ЗАЕТИ ПО ГРУПИ ПРЕДПРИЯТИЯ В ОБЩИНА МАДАН- 2014-2018 Г. (НЕФИНАНСОВ СЕКТОР).....	23
Таблица 8. РАЗМЕР НА ИЗПОЛЗВАЕМАТА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ ПО СТОПАНСТВА В ОБЩИНА МАДАН – 2018 Г.	25
Таблица 9. ИЗМЕНЕНИЯ В РАЗМЕРА НА ПЛОЩИТЕ, ЗАСЕТИ С ОСНОВНИ ЗЕМЕДЕЛСКИ КУЛТУРИ В ОБЩИНА МАДАН – 2014-2018 Г.	25
Таблица 10. ПРОМЕНИ В БРОЯ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ЖИВОТНИ В ОБЩИНА МАДАН КЪМ 2014,2016 И 2018 Г.	26
Таблица 11. ПРОМЕНИ В БРОЯ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА МАДАН ПО МЕСТОЖИВЕЕНЕ ЗА ПЕРИОДА 2014-2019 Г.	29
Таблица 12. ПРОМЕНИ В БРОЯ НА НАСЕЛЕНИЕТО В НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА НА ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2019 Г.	30
Таблица 13. ДИНАМИКА В ЕСТЕСТВЕННОТО ДВИЖЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА МАДАН (АБСОЛЮТЕН БРОЙ) ЗА ПЕРИОДА 2014 – 2019 Г.	33
Таблица 14. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА МЕХАНИЧНОТО ДВИЖЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2019 Г.	35
Таблица 15. ПРОМЕНИ В СТАНДАРТНАТА ВЪЗРАСТОВА СТРУКТУРА НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2019 Г.	37
Таблица 16. БРОЙ ЛИЦА В СПЕЦИФИЧНИТЕ ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ НА НАСЕЛЕНИЕТО В НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА НА ОБЩИНА МАДАН – 2019 Г.	39
Таблица 17. ПРОМЕНИ В БРОЯ И КАПАЦИТЕТА НА ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ В ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2019 Г.	45
Таблица 18. ТЕРИТОРИАЛНО РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА МРЕЖАТА ОТ ДЕТСКИ ЗАВЕДЕНИЯ В ОБЩИНА МАДАН – УЧЕБНА 2019/2020 Г.	46
Таблица 19. ПРОМЕНИ В БРОЯ И КАПАЦИТЕТА НА ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИТЕ УЧИЛИЩА В ОБЩИНА МАДАН – 2014-2019 Г.	47
Таблица 20. ТЕРИТОРИАЛНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИТЕ УЧИЛИЩА В ОБЩИНА МАДАН – УЧЕБНА 2019/2020 Г.	48
Таблица 21. БРОЙ И КАПАЦИТЕТ НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ УЧИЛИЩА В ОБЩИНА МАДАН – 2014- 2019 Г.	50

Таблица 22. ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ В ОБЩИНА МАДАН ПО ВИД И КАПАЦИТЕТ – 2018 Г.	51
Таблица 23. ТИПОЛОГИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА НА НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА С НАСЕЛЕНИЕ НАД 100 Д. В ОБЩИНА МАДАН – 2020 Г.	63
Таблица 24. ВЪВЕДЕНИ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НОВИ ЖИЛИЩНИ СГРАДИ И НОВИ ЖИЛИЩА В ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014 – 2018 Г.	66
Таблица 25. ПОЛЕЗНА И ЖИЛИЩНА ПЛОЩ В ЖИЛИЩАТА В НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА (С НАСЕЛЕНИЕ НАД 250 Д.) В ОБЩИНА МАДАН – 2011 Г.	68
Таблица 26. ИНСТРУМЕНТИТЕ НА СТРАТЕГИЯТА НА ПИРО – МАДАН 2021-2027	94
Таблица 27. ДЕЙНОСТИ ПО ПРИОРИТЕТИ И МЕРКИ С ТЕРИТОРИАЛНА НАСОЧЕНОСТ КЪМ ЗОНА 1.	100
Таблица 28. ДЕЙНОСТИ ПО ПРИОРИТЕТИ И МЕРКИ С ТЕРИТОРИАЛНА НАСОЧЕНОСТ КЪМ ЗОНА 2.	101
Таблица 29. ДЕЙНОСТИ ПО ПРИОРИТЕТИ И МЕРКИ С ТЕРИТОРИАЛНА НАСОЧЕНОСТ КЪМ ЗОНА 3.	102
Таблица 30. ПРОЕКТНИ ИДЕИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ОБЩИНА МАДАН В ПРОГРАМНИЯ ПЕРИОД 2021-2027 Г.	108

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фиг.1. ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТ НА ЕТАПИТЕ (СТЪПКИТЕ), ВКЛЮЧВАЩИ ДЕЙНОСТИТЕ ПО ИЗРАБОТВАНЕ И ПРИЕМАНЕ НА ПИРО	14
Фиг.2. СТРУКТУРА НА ПРЕДПРИЯТИЯТА ОТ НЕФИНАНСОВИЯ СЕКТОР НА ИКОНОМИКАТА НА ОБЩИНА МАДАН (ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ ПО ТИПА НА ПРЕДПРИЯТИЯТА) – 2018 Г.....	18
Фиг.3. ОТНОСИТЕЛНИ ДЯЛОВЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ СЕКТОРИ В ОБЩИНСКАТА ИКОНОМИКА КЪМ 2018 Г.....	21
Фиг.4. ПРОМЕНИ В БРОЯ НА ЗАЕТИТЕ И НАЕТИТЕ ЛИЦА В ИКОНОМИКАТА НА ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2018 Г.....	23
Фиг.5. СТРУКТУРА ЗА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА ПО СЕКТОРИ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА – 2014 И 2018 Г.	24
Фиг.6. ДИНАМИКА В ТЕМПА НА НАРАСТВАНЕ НА БРОЯ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА МАДАН И НА ГР. МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2019 Г.....	30
Фиг.7. ДИНАМИКА В КОЕФИЦИЕНТА НА РАЖДАЕМОСТ В ОБЩИНА МАДАН И НАЙ-ГОЛЕМИТЕ СЕЛИЩА ЗА ПЕРИОДА 2014-2019 Г.....	34
Фиг.8. ДИНАМИКА В КОЕФИЦИЕНТИТЕ ЗА МЕХАНИЧЕН ПРИРАСТ В ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2019 Г.....	36
Фиг.9. ПРОМЕНИ В СТАНДАРТНАТА ВЪЗРАСТОВА СТРУКТУРА НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2019 Г.....	38
Фиг.10. СРАВНИТЕЛНИ ДАННИ ЗА ОТНОСИТЕЛНИТЕ ДЯЛОВЕ НА СТАНДАРТНИТЕ ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ В ОБЩИНА МАДАН И ГР. МАДАН КЪМ 2019 Г.....	39
Фиг.11. СРАВНИТЕЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СТРУКТУРА НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА МАДАН И Р. БЪЛГАРИЯ – 2011 Г.....	41
Фиг.12. СТРУКТУРА НА ЗАЕТИТЕ В НЕФИНАНСОВИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ В ОБЩИНА МАДАН ПО ИКОНОМИЧЕСКИ СЕКТОРИ	43
Фиг.13. ДИНАМИКА В БРОЯ НА ОБХВАНАТИТЕ В ДГ ДЕЦА, БРОЯ НА МЕСТАТА И НА МЕСТАТА, ПАДАЩИ СЕ НА 100 ДЕЦА В ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г.....	46
Фиг. 14. ПРОМЕНИ В БРОЯ НА УЧЕНИЦИТЕ ПО ОБРАЗОВАТЕЛНА СТЕПЕН В ПЕРИОДА 2014-2019 Г.....	48
Фиг.15. СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА	59
Фиг.16. КАТЕГОРИЯТА НА НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА	64
Фиг.17. СТРУКТУРА НА ЖИЛИЩАТА В ОБЩИНА МАДАН ПО БРОЙ НА СТАИТЕ В ТЯХ – 2018 Г.....	67
Фиг.18. ОТНОСИТЕЛНИ ДЯЛОВЕ НА ЖИЛИЩАТА С БАНЯ И НА ТАКИВА БЕЗ БАНЯ В ОБЩИНА МАДАН -2011 Г.....	69
Фиг.19. МЕТОДИЧЕСКИЯТ ПОДХОД И ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА НА СЪПКИТЕ ПО ИЗРАБОТВАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКАТА ЧАСТ НА ПИРО	87
Фиг.20. МЕТОДИЧЕСКИЯТ ПОДХОД ЗА ОБВРЪЗКАТА НА ПРИОРИТЕТИТЕ И ЦЕЛИТЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ ЗА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ.....	90
Фиг. 21. ЗОНИТЕ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ	99
Фиг.22. РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗЪМ	110
Фиг.23. РАЗВИТИЕ НА СПОРТ И РЕКРЕАЦИЯ	111

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АД	Акционерно дружество
АИС	Автоматизирана информационна система
АКБ	Археологическа карта на България
АМ	Автомагистрала
АНКПР	Актуализирана национална концепция за пространствено развитие
АО	Административно обслужване
БВП	Брутен вътрешен продукт
БГ	България
БЕЛ	Български език и литература
БПК	Биологично потребление на кислород
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
Вик	Водоснабдяване и канализация
ГИС	Географска информационна система
ДБТ	Дирекция бюро по труда
ДВ	Държавен вестник
ДГ	Детска градина
ДМА	Дълготрайни материални активи
ЕИО	Европейска икономическа общност
ЕС	Европейски съюз
ЕСО	Електроенергиен системен оператор
ЗЕВИ	Закон за енергията от възобновяеми източници
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗОС	Закон за общинската собственост
ЗРР	Закон за регионално развитие
ЗТ	Закон за туризма
ИАОС	Изпълнителна агенция по околната среда
ИПГВР	Интегриран план за градско възстановяване и развитие
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение
ИТСР	Интегрирана териториална стратегия за развитие
МБАЛ	Многопрофилна болница за активно лечение
МИГ	Местна инициативна група
МОН	Министерство на образованието и науката
МРО	Масово разпространение отпадъци
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройство
МТД	Местни данъци и такси
НВО	Национално външно оценяване
НКИЗ	Национална компания индустриални зони
НКПР	Национална концепция за пространствено развитие
НКРПР	Национална концепция за регионално и пространствено развитие
НПО	Неправителствена организация
НПР	Национална програма за развитие
НСИ	Национален статистически институт
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОД	Областна дирекция
ОДЗ	Областна дирекция „Земеделие“
ОМП	Отбранително-мобилизационна подготовка
ООН	Организация на обединените нации
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ОПР	Общински планове за развитие

ОПУ	Областно пътно управление
ОУ	Основно училище
ОУП	Общ устройствен план
ОУПО	Общ устройствен план на общината
ПИРО	План за интегрирано развитие на общината
ПМДР	Програма за морско дело и рибарство
ПНИЕВИБ	Програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива
ППЗРР	Правилник за прилагане на Закона на регионалното развитие
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ПЧИ	Преки чуждестранни инвестиции
РДМА	Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РУО	Регионално управление на образованието
СВО	Сградни водопроводни отклонения
СУ	Средно училище
ТЕЦ	Топлоелектрическа централа
ЦУР	Цели за устойчиво развитие
ЮЗР	Югозападен регион
ЮИР	Югоизточен регион
ЮЦР	Южен централен регион
COVID-19	Coronavirus disease 2019 (Заболяване коронавирус 2019)
NUTS	Nomenclature des Unites territoriales statistiques (Номенклатура на териториалните единици за статистически цели)
SWOT	Strengths, weakness, opportunities and threats (Силни и слаби страни, възможности и заплахи)
TEN-T	Trans-European Transport Network (Трансевропейска транспортна мрежа)

ВЪВЕДЕНИЕ

С промените в Закона за регионално развитие (изм. и доп. ДВ. бр.21 от 13 март 2020 г.) се утвърдиха Плановите за интегрирано развитие на общините (ПИРО) в програмния период 2021-2027 г. За община Мадан това ще е основния планов документ, определящ комплексното социално-икономическо и инфраструктурно развитие и опазване на околната среда в общината. По нататък в текстовете този документ ще се представя с абривиатурата – „*ПИРО – Мадан 2021-2027*“.

Нормативното основание за неговото изработване и за прилагането му е чл. 23, т. 1 от действащия Закон за регионално развитие (ЗРР). За изготвянето на ПИРО Министърът на регионалното развитие и благоустройството със своя Заповед от 25.03.2020 г. утвърди „*Методически указания за разработване и прилагане на ПИРО за периода 2021-2027 г.*“

За разлика от досега действащите Общински планове за развитие (ОПР), с разработването и прилагането на ПИРО през посочения 7 годишен период, се цели новият план да надгражда действащите в програмния период 2014-2020 г. Общински планове за развитие (ОПР) и Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие – 2014 - 2020 г. (за градовете, които разполагат с такива). Друго важно изискване е ПИРО да отчита устройствените решения, съдържащи се в Общите устройствени планове на общините.

По такъв начин, с ПИРО - Мадан 2021-2027, стои изискването същият да бъде съобразен със следните стратегически и планови документи от по-високите йерархично нива, които ще действат в програмния период 2021-2027 г., а именно:

- *Интегрираната териториална стратегия за развитие на Южния централен район за планиране 2021-2027 г.*
- *Определените национални и регионални цели и приоритети на развитието в България, в това число целите и приоритетите, съдържащи се в актуализираната Национална концепция за пространствено развитие 2013-2025 г.*

С отчитането на това изискване ще се подчертае взаимовръзката на двата подхода „отгоре – надолу“ и „отдолу – нагоре“ при изработването и прилагането на стратегическите и планови документи на регионалното развитие. Така се подчертава и йерархичната подчиненост на документите от различните нива.

Като нов момент при разработване на ПИРО – Мадан 2021-2027 е заложено изискването за подчертаване взаимовръзката с приетия ОУП на община Мадан – основен планов документ в сферата на устройственото планиране по Закона за устройство на територията. По такъв начин, се подчертават и пространствените аспекти в развитието на отделните сектори на социално-икономическия и инфраструктурен комплекс на общината. Това е и един от аспектите на прилагане на интегрирания подход в планирането.

Благоприятен момент в случая е и наличието на приет Общ устройствен план на общината (ОУПО). Това е и предпоставка за синхронизиране на политиките за провеждане на интегрирано стратегическо планиране на регионалното развитие и съчетаването му с пространственото планиране.

Няколко са новите моменти, които отличават ПИРО от досега действащите ОПР, които могат да бъдат разкрити в структурно и в съдържателно отношение.

- Един от тях е за т. нар. „демаркация“ (разграничаването) и същевременно, отчитането на предвижданията в приетия Общ устройствен план на общината. Макар и да се търси определена взаимовръзка между двата документа, те имат и свои цели – единият в сферата на регионалното

развитие, другият – на устройственото планиране. Друга особеност е в срока на действие на двата плана – ПИРО е със средносрочен времеви хоризонт от 7 години, а ОУПО – с дългосрочен – 20 годишен срок на действие. Независимо от това, с интегрирания подход при разработване на ПИРО, се цели да се обосноват по-добре политиките и съдържащите се в тях мерки за използване на ресурсите и потенциалите на територията за устойчиво развитие на общината, с начина на устройство на отделните структурни части на територията. По такъв начин, приетият ОУП на общината като планов документ с по-дългосрочен хоризонт, ще може да се използва като териториална основа за прилагане на ПИРО.

- Нов момент, който следва да бъде заложен в ПИРО – Мадан 2021 -2027 г. е свързан с по-подробното анализиране на състоянието на околната среда и изискванията за залагане в ПИРО на политики и свързаните с тях мерки за влиянието на климатичните промени и опазването на околната среда.
- Трети нов момент, който не се изискваше и прилагаше в досегашните Общински планова за развитие на общините, е в ПИРО да се обосноват и предложат зони за прилагане на интегриран подход за удовлетворяване на идентифицираните нужди, наречени *зони за въздействие*. Те са два типа:
 - зони за въздействие с комплексен характер (градски зони за въздействие, които са задължителни за градовете от 1,2 и 3 йерархично ниво;
 - зони, определени на функционален признак (например за развитие на туризъм, за развитие на екологично земеделие и др. подобни).

Тъй като, съобразно *Националната концепция за пространствено развитие*, общинския център гр. Мадан е от 4 йерархично ниво, в ПИРО – Мадан 2021-2027 се обосновават и се предлагат втория тип зони, определени на функционален признак.

Тъй като всички сериозни прогнози предвиждат в следващия програмен период да се засили негативното влияние на климатичните фактори – глобалното затопляне, природните бедствия и др. върху комплексното развитие, в структурата на ПИРО е включен и този аспект. В Плана се съдържат конкретните въздействия и предлагани мерки за минимизиране на щетите от неблагоприятните климатични фактори, като акцентът е поставен върху рисковите територии и зони в община Мадан

В стратегическата част на ПИРО – Мадан 2021-2027 и в неговата програмна част са заложили мерки (програми, проекти, инвестиции и др.), обосновани с потенциалите на територията и с наличните ресурси (собствени и привлечени), които да бъдат използвани целево за изпълнението на обосноваваните в плана цели и приоритети.

В програмата за реализация на ПИРО – както в Индикативния списък с проектни идеи и конкретни проекти, така и в Индикативната финансова таблица, - е приложен принципа за реалистичност и възможността за по-честа актуализация на предлаганите програми, проектни идеи и проекти. Този подход е с по-ясна приложимост през 2021 и евентуално през 2022 г. във връзка с потенциалните икономически и инвестиционни затруднения, породени като последица от кризата с КОВИД 19.

Освен проектни идеи с подчертан инвестиционен характер, в плана са включени и такива, които не са свързани с изискване за финансов ресурс с инвестиционен характер. Същите, обаче са необходими за обосноваване на

потребностите от необходимия инвестиционен ресурс и имат отношение към реализацията на формулираните стратегически цели и приоритети на ПИРО. Практиката е тези идеи да бъдат обозначени като „меки мерки“. Такива са редица програми, секторни планове, нормативни документи на общината и др.

Към изготвянето и прилагането на ПИРО – Мадан 2021-2027 основни отговорности и ангажменти имат:

- *на първо място* имат местните власти – Общинския съвет, Кметът на общината и Общинската администрация. В това отношение е натрупан немалък опит – в общината вече се изпълнява втори поред ОПР. Положителен опит на експерти от Общинската администрация има и при изработването и прилагането и на други общински стратегии, програми и планове;
- *на второ място*, ценно съдействие в етапа на изготвяне на ПИРО ще имат партньорите на местните власти – местния бизнес, неправителствения сектор и населението. Те ще осъществяват и контрол във втория етап – прилагането (реализацията) на ПИРО.

Основните инструменти за контрол на изпълнението на ПИРО ще бъдат *Годишните доклади за изпълнението на плана* и реализацията на заложените в плана индикатори.

Важно място в процеса на изготвяне на ПИРО – Мадан 2021-2027 е отделено на Комуникационната стратегия. Тя включва определени действия в процеса на съгласуванията и популяризирането на плана с партньорите. В тази стратегия се включват целеви анкети с бизнеса, НПО, гражданите на общината, фокус групи, общественото обсъждане на ПИРО и др. Водещи функции в подготовката и изпълнението на Комуникационната стратегия имат звена от Общинската администрация, които в сътрудничество с разработващия екип организират обществените обсъждания ПИРО – Мадан 2021-2027.

I. ЦЕЛЕВИ ИЗИСКВАНИЯ И МЕТОДИЧЕСКИ ПОДХОД

1.1. Предназначение, цел и задачи на ПИРО – Мадан 2021-2027 г.

➤ **Предназначение на ПИРО**

Като основен планов документ на общинско ниво за програмния период 2021 – 2027 г., ПИРО определя основните направления на провежданите политики на местните власти за комплексно използване на наличните ресурси и на потенциалите на територията на община Мадан. Те са насочени към:

- Рационалното използване на разполагаемите териториални ресурси за общината за изпълнение на стратегическите приоритети и цели за развитие на общината в средносрочен (седем годишен) времеви хоризонт.
- Определяне рамките на действията на институциите на местните органи на властта, на бизнеса, на неправителствения сектор и на населението, обхващащи различните видове дейности на територията на общината.
- Определяне на мерките за подобряване на:
 - Условието за живот на населението (качествени бюджетни и други услуги, подобрена селищна среда).
 - Бизнес средата (инвестиции, заетост, доходи на населението).
 - Екологическата обстановка в контекста на климатичните промени.

➤ **Основна цел**

Основната цел на ПИРО е да се предложат насоки за синхронизиране на политиките на регионалното развитие и на пространственото планиране, съдържащи се в основните видове планове - Интегрирани планове на общините (ПИРО), Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие 2014-2020 г. (ИПГВР) и Общите им устройствени планове (ОУПО). От това произтича и основната цел на ПИРО – постигане на устойчиво комплексно (интегрирано) развитие на общината на основата на разполагаемите ресурси и потенциала на територията .

➤ **Задачи на ПИРО – Мадан 2021-2027**

Задачите на Плана за интегрирано развитие на община Мадан – 2021-2027 г. следва да бъдат в определено съответствие с нормативните изисквания за регионалното развитие и свързаните с него национални и регионални цели и приоритети на развитието в България. Териториалната основа на плана е общината, което изисква да се отчитат специфичните ѝ условия за развитие на социалния, икономическия и инфраструктурния ѝ комплекс, характера на демографското развитие и на селищната мрежа, екологичната ѝ характеристика и другите териториални ресурси и потенциали. Това определя и тематичния обхват и характер на задачите на ПИРО – Мадан 2021-2027.

Задачите на ПИРО могат да бъдат формулирани по следния начин:

- Извършване на анализи и оценки на развитието на общината в програмния период 2014-2020 г, като се очертаят положителните и негативните насоки в развитието и се формулират проблемите, задържащи развитието ѝ. За

целта се отчитат заложените приоритети и стратегически приоритети на действащите стратегически и планови документи за програмния период 2014-2020 г.

- Отчитане на новите моменти в провежданата политика за регионално развитие и връзката му с местното самоуправление.
- Синхронизиране на приоритетите и стратегическите цели, заложи в документите за регионално развитие от по-високите йерархични нива (без да ги прилага механично), като се отчитат конкретните условия за развитие на община Мадан.
- Осъществяване на приемственост в стратегическите цели и приоритети, заложи в действащите стратегически, планови и програмни документи (вкл. ОПР) на община Мадан, изпълнявани в програмния период 2014-2020 г.
- Прилагане, в дългосрочен и средносрочен времеви хоризонт, на подхода за интегриране на целите, приоритетите и на предприетите действия по реализацията на основните документи в сферата на устройственото планиране (Общ устройствен план на общината) с цел постигане на подобър ефект от използване на териториалните ресурси и потенциали за устойчиво, комплексно социално, икономическо и инфраструктурно развитие и опазване на околната среда на община Мадан в програмния период 2021-2027 г.
- Определи рамките на комплексното, интегрирано развитие на общината за следващия 7 годишен период, определени с формулираните приоритети и стратегически цели на ПИРО – Мадан 2021-2027 г.
- Конкретизира възможностите за изпълнение на приоритетите и целите на ПИРО с конкретни мерки – програми и проекти, тяхното ресурсно осигуряване, сроковете за тяхното реализиране и ангажиментите на отговорните структури.
- Оцени опита на органите на местно самоуправление (Общински съвет, Общинска администрация) и на другите партньори в реализацията на мерките (програми, проекти и на други местни инвестиционни инициативи), заложи в действащите планове и програми (основно в ОПР, общински стратегии и програми, бизнес планове на местния бизнес) и др.
- Обоснове необходимостта от зони за целенасочено въздействие, които да бъдат определени на комплексен и на функционален признак.

1.2. Методически подход

Целият процес по изработване на Плана за интегрирано развитие протича съобразно възприетия от разработващия екип методически подход. Същият включва:

- Изискванията на утвърдените от Министъра на регионалното развитие и благоустройството „Методически указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г.“

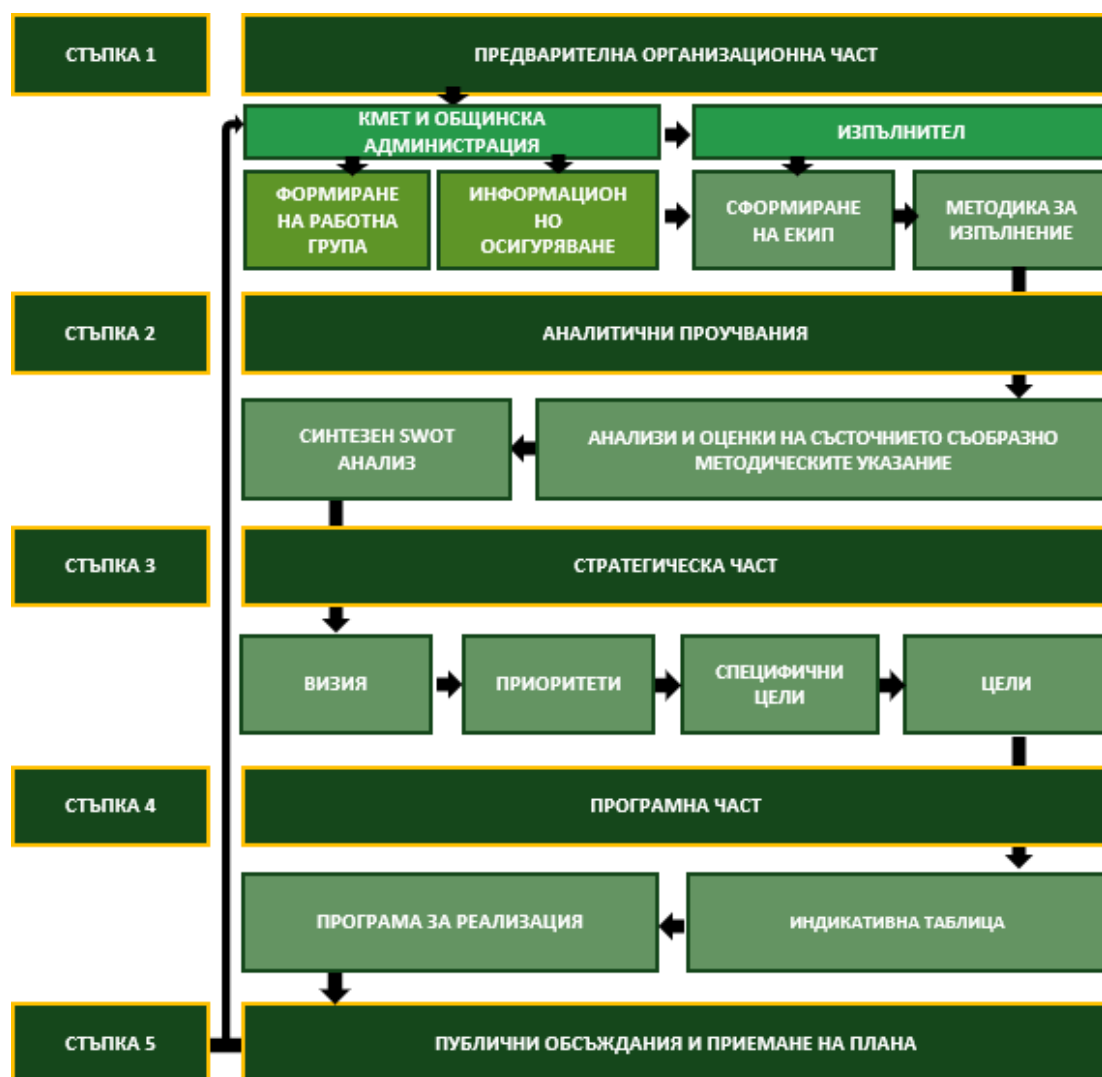
- Методиката за разработването на този тип планове, утвърдена от Министъра на регионалното развитие и благоустройството.
- Методическите подходи, прилагани при подобен тип стратегически, планови и програмни документи.
- Опитът на разработващия екип при изработване на подобен тип документи.

Възприетият методически подход се изразява в прилагането на принципа за последователност на работата по отделните части на плана и на взаимната им обвързаност. Така се постига хармоничност в неговата структура и съдържание.

Последователността на стъпките по изработването на ПИРО – Мадан 2021 - 2027 следва определена логика, включваща няколко етапа:

- **Етап 1.** *Подготвителни действия* по стартиране на процеса на изработване на Плана за интегрирано развитие на общината;
- **Етап 2.** *Аналитични проучвания* за състоянието на основните териториални и функционални системи (природни условия, икономическа и социална характеристика, състояние на техническата инфраструктура, на екологичното състояние и др.), оценка на разполагаемите ресурси и неусвоените териториални потенциали за развитие на общината;
- **Етап 3.** *Изработване на стратегия на плана*, включваща инструментите на стратегическото планиране – визия, приоритети и цели, които да бъдат постигнати в плановия период, чрез реализацията на определени мерки (програми, инвестиции, проекти и др.);
- **Етап 4.** *Програмен*, включващ програмни действия по реализацията на определените мерки (включени в Индикативна таблица на ПИРО), система от индикатори, чрез които се следи как се изпълняват стратегията и програмната част на ПИРО.

Така описан методическият подход се илюстрира със следната **блок-схема (фиг.1).**

Фиг.1. ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТ НА ЕТАПИТЕ (СТЪПКИТЕ), ВКЛЮЧВАЩИ ДЕЙНОСТИТЕ ПО ИЗРАБОТВАНЕ И ПРИЕМАНЕ НА ПИРО

Подготвителният етап, освен типичните действия по избор на изпълнител и оформяне на взаимоотношенията между разработващия екип и Общинската администрация, включва и една друга много важна дейност – информационното осигуряване. От осигурената информация и коректното ѝ ползване до голяма степен се определя и обективността и задълбочеността на аналитичните проучвания, включени в етап (стъпка) 2.

Информационното осигуряване за аналитичните проучвания включва статистически данни и оперативна информация за състоянието на отделните функционални системи и дейности на територията на общината. Изискването в това отношение е информацията да има официален характер и да е от официални източници – НСИ, РИО, РЗИ, Общинска администрация и др. Друго важно изискване за изработване на аналитичния раздел на ПИРО е да се ползва информация за 6 годишен ретроспективен период (покриващ основно сегашния програмен период 2014-2020 г. Целта е да бъдат очертани тенденции да се формулират изводи и проблеми в досегашното развитие.

В процеса на работата по изработване на ПИРО – Мадан 2021-2027 са ползвани методи, традиционни за подобен вид проучвания, а именно:

- Описателен – традиционен метод, използван и при разработване на стратегически, планови и програмни документи.
- Статистически , вкл. и с методите на дескриптивната статистика (използване на числова и нечислова информация).
- Аналитично- оценъчен.
- Системен.
- Сравнителен – прилаган за сравнение на състоянието на териториалната единица със съседни или подобни на нея единици.
- Пряко наблюдение и др.

Една от важните особености на ПИРО е да се прилага метода за комплексност в стратегическата част на плана с цел постигане ефект на интегрираното планиране и развитие. Това налага (както вече бе отбелязано) да се отчита мястото на ПИРО в йерархичната система от стратегически и планови документи в сферата на регионалното развитие и на устройственото планиране.

Възприетият методически подход се изразява в прилагането на принципа за последователност на работата по отделните части на плана и и на взаимната им обвързаност. Така се постига хармоничност в неговата структура и съдържание.

II. АНАЛИТИЧНИ ПРОУЧВАНИЯ ЗА ПРИРОДНИЯ, СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИЯ, ИНФРАСТРУКТУРНИЯ КОМПЛЕКС, НА ЕКОЛОГИЧЕСКОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОБЩИНА МАДАН

2.1. Териториален обхват. Ситуиране на община Мадан в административно териториалната структура на област Смолян и на Южен централен район за планиране

Община Мадан се намира в югоизточната част на Западните Родопи и заема Жълти дял от Горноарденския район по поречието на реките Маданска, Арда и Черна. Територията на общината е 175 кв.км., което представлява 0,15 % от площта на България. Тя граничи със землищата на Смолян, Рудозем, Златоград, Неделино, Ардино и Мадан. Средната надморска височина на района е 700м., който попада в континентално-средиземноморската климатична област.

Община Мадан принадлежи административно на Южен централен район за планиране и област Смолян. Община Мадан, като една от десетте общини в Смолянска област обединява 44 населени места. Сред тях има 5 кметства и 17 кметски наместничества. Градът отстои на 275 км. от София, на 120 от Пловдив, на 60 от Кърджали и на 30 км. от Смолян. Годици наред Мадан е бил един от икономически най-развитите градове, благодарение на оловно-цинковото производство.

2.2. Икономика

2.2.1. Място на общинската икономика в областния икономически комплекс

За оценяване на капацитета и потенциала на икономиката на община Мадан е възприет сравнителния метод, чрез който се определя мястото ѝ в икономиката на област Смолян. Тази оценка е на базата на количествените параметри на някои от основните икономически показатели: размер на произведената продукция; размер на нетните приходи от продажби; размер на дълготрайните материални активи (ДМА); брой на наетите лица. Оценките са направени по данни на НСИ за периода 2014-2018 г.

Община Мадан заема важно място в икономиката на област Смолян. Обективността налага да се отчита и икономическа доминация на община Смолян, което рефлектира върху „приноса“ на местната икономика на община Девин в областния икономически комплекс. По данни на НСИ за 2018 г. местната икономика участва в икономиката на област Смолян със следните относителни показатели:

- *Относителен дял на предприятията в община Мадан от тези на област Смолян – 7,7%.*
- *Относителен дял на произведената в тях бруто продукция – 9,8% от тази в областта.*
- *Относителен дял на размера на дълготрайните материални активи (ДМА) - 7,1% от тези за област Смолян.*
- *Относителен дял на наетите лица – 10,4% от тези на областта.*

В сравнителен план, по-обективна представа за мястото на общинската икономика в областната дават данните, отнесени към човек от населението на община Мадан и на област Смолян. В това отношение различията не са много съществени (*таблица 1*).

Таблица 1. СРАВНИТЕЛНИ ДАННИ ПО ОСНОВНИТЕ ИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ НА ЧОВЕК ОТ НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА МАДАН И ОБЛАСТ СМОЛЯН – 2018 Г.

Икономически показатели	Община Мадан	Област Смолян
1.Произведена продукция на (хил. лв.)	14 461	15 185
2.Приходи от дейност (хил. лв.)	18 073	19 587
3.Нетни приходи от продажби (хил. лв.)	16 475	18 341
4. Дълготрайни материални активи (хил. лв.)	6 846	9 944

Източник: ТСБ Юг, отдел Статистическа информация Смолян

2.2.2. Обща характеристика на общинската икономика

Община Мадан се характеризира с развитие на многоотраслова икономика. На територията на общината развиват дейност предприятия от няколко икономически дейности (отрасли), т.е. местната икономика е многопрофилна. Водещи функции в нея имат добивната промишленост и някои дейности от сектор „Услуги“ и сектор „Индустрия“. Поради структурата на поземлените ресурси (ограничен размер на земеделските земи) аграрният сектор има допълващи функции.

В икономическия профил на общината са представени сектори и икономически дейности, за които са налице определени ресурси и традиции в развитието им. Общината е специализирана в няколко индустриални направления, които се основават главно на използването на местната суровинна база, като добив на минерално-суровинни ресурси (полиметални руди), а от преработващата промишленост - на храни и напитки, производство на метални изделия, производство на облекла и изделия от текстил, дърводобив и дървопреработване и др.

Водещи функции от икономическите дейности в социално-икономическия профил на община Мадан има минната промишленост. Тя е с традиции в икономиката на общината и независимо от неясните средносрочни и дългосрочни перспективи за развитие на тази икономическа дейност, тя все още е водеща в структурата на общинската икономика.

2.2.3. Брой и структура на предприятията.

Важни показатели в икономическата характеристика на общината са броя и вида на функциониращите нефинансови предприятия. Структурата на предприятията е определена по критерия „брой заети лица“. Съобразно него предприятията са включени в следните четири групи:

- *Микро предприятия – с брой на заетите до 9 д.*
- *Малки предприятия – с брой на заетите от 10 до 49 д.*
- *Средни предприятия – с брой на заетите от 50 до 249 д.*
- *Големи предприятия – с брой на заетите над 250 д.*

Към 2018 г. на територията на общината са функционирали общо 465 предприятия от нефинансовия сектор. Тук не се включват предприятия от бюджетния

сектор (икономически дейности "Държавно управление" "Образование" "Хуманно здравеопазване и социална работа" и др.).

За изследвания период (2014-2018 г.) се наблюдава колеблива тенденция в броя на предприятията. За 2015 – 2017 г. броят на предприятията бележи лек ръст а в 2018 г. – лек спад (*таблица 2*).

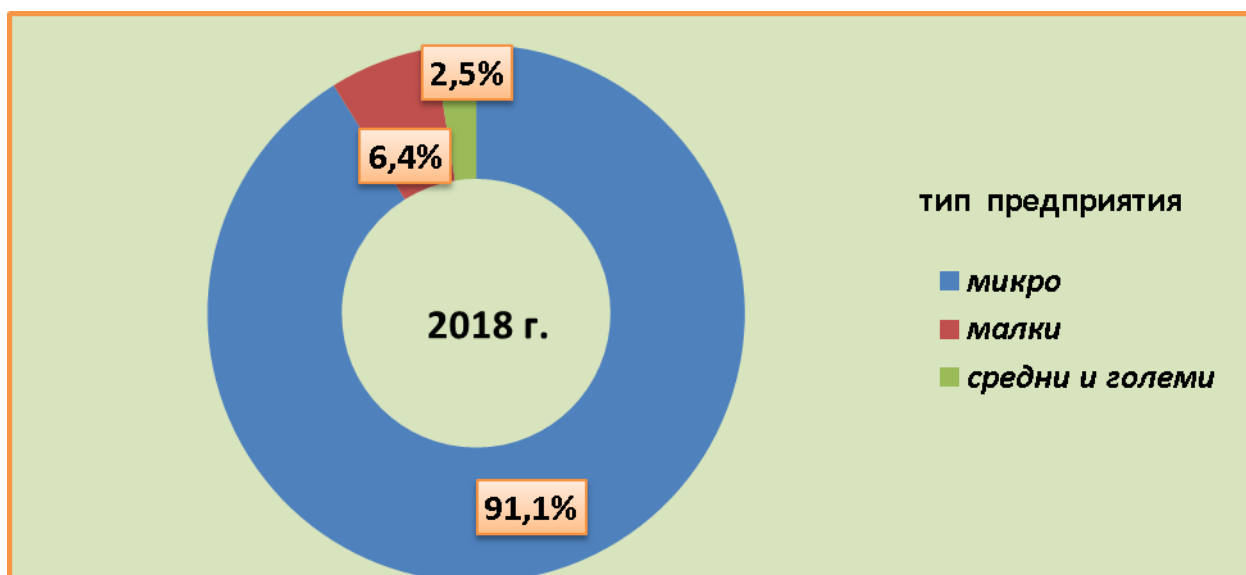
Таблица 2. ДИНАМИКА В БРОЯ И ТИПА НА ПРЕДПРИЯТИЯТА ОТ НЕФИНАНСОВИЯ СЕКТОР В ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2018 Г.

Тип предприятия	Година				
	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Общо	405	409	409	391	405
Микро (до 9 заети)	379	384	381	360	369
Малки (от 10 до 49)	21	19	20	24	26
Средни (от 50 до 249)	..	..	..	..	..
Големи (над 250)	..	..	..	..	..

Източник: ТСБ „Юг“ отдел „Статистически изследвания“ – Смолян

Посочените в *таблица 2* данни показват, че в структурата на нефинансовите предприятия с най-висок брой и не много изразена динамика на нарастване на броя им са микро предприятията. При малките и средни предприятия, които са с по-нисък относителен дял от общия брой на предприятията в общината, се наблюдава стагнация и незначително нарастване на броя им. Нефинансовите предприятия от типа средни и големи са единици и поради изискванията за конфиденциалност, статистиката не дава информация за тях. Общият им брой към 2018 г. е 10, без да се конкретизира от кой тип са те.

Графична представа за структурата на предприятията (по критерия „брой заети лица“) дава *фиг. 2*.

Фиг.2. СТРУКТУРА НА ПРЕДПРИЯТИЯТА ОТ НЕФИНАНСОВИЯ СЕКТОР НА ИКОНОМИКАТА НА ОБЩИНА МАДАН (ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ ПО ТИПА НА ПРЕДПРИЯТИЯТА) – 2018 Г.

Посоченият висок относителен дял на микро предприятията в общата им структура се обяснява по-добре, ако се разгледа и анализира разпределението им по икономически сектори.

Представа за резултатите от дейността на отделните типове предприятия дават някои от основните икономически показатели, отразени в **Грешка! Източникът на препратката не е намерен.3.**

Таблица 3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ТИПОВЕТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ В ОБЩИНА МАДАН – 2018 Г.

Групи предприятия според заетите в тях лица	Предприятия	Заети лица	Произведена продукция	ДМА
	Брой		Хил. лв.	
Общо	405	3170	154 711	73242
Микро (до 9 заети)	369	784	12 936	8060
Малки (от 10 до 49)	26	507	20524	9247
Средни (от 50 до 249)	..	..	..	..
Големи (над 250)	..	..	..	..

Източник: ТСБ „Юг“ отдел „Статистически изследвания“ - Смолян

Данните от **таблица 3** показват, че гръбнакът на местната икономика са средните и големи фирми. Липсата на конкретни данни за тях се компенсира с данните за разликата между данните общо за икономиката и тези за микро и малките фирми. Общият брой на средните и големите фирми е 10. Общият брой на заетите в тях е 1879 д, което е 59,3% от всички заети в нефинансовия сектор. Посочените 10 фирми произвеждат продукция на стойност 121 251 хил. лв., или 78,4% от общо произведената в общинската икономика продукция.

Критерий за икономическата ефективност на труда в отделните типове предприятия е средния размер на произведената продукция на 1 заето лице. По данни за 2018 г. при микро предприятията тя е 16,5 хил. лв./годишно, при малките – 40,9 хил. лв., а при средните и големите – 64,5 хил. лв.

2.2.4. Количествени параметри на местната икономика

За оценка на състоянието и капацитета на икономиката на община Мадан, освен броя на предприятията се използват и други основни икономически показатели. Такива са „Размер на произведената продукция“ (в стойностно изражение), „Приходи от дейност“, „Размер на ДМА“ (**таблица 4**).

Таблица 4. КОЛИЧЕСТВЕНИ ПАРАМЕТРИ НА ОСНОВНИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ НА ИКОНОМИКАТА НА ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2018 Г.

Показатели	Години		
	2014 г.	2016 г.	2018 г.
Произведена продукция (хил. лв.)	75 717	100 723	154 711
Приходи от дейност (хил. лв.)	94 465	149 842	193 349
Нетни приходи от продажби (хил. лв.)	89 576	138 730	176 057
Размер на ДМА (хил. лв.)	53 835	57 383	73 242

Източник: НСИ.

Данните в таблица 4 показват, че за анализирания 5 годишен период при всички икономически показатели се наблюдава траен ръст. Темпът на нарастване за анализирания период варира в широки граници. По-нисък ръст е постигнат при размера на ДМА, докато при приходите от дейност и при нетните приходи от продажби в 2018 спрямо 2014 г. се наблюдава ръст над 2 пъти.

2.2.5. Секторна структура на икономиката

В устройственото планиране е възприета практиката дейностите от социално-икономическия и инфраструктурен комплекс в териториалните единици да бъдат отнесени в три сектора – *първичен вторичен и третичен*. За регионалното развитие и планиране, НСИ е възприела тези сектори да бъдат дефинирани по следния начин: „Селско горско и рибно стопанство“; „Индустрия“ и „Услуги“.

Секторната структура на местната икономика е представена в два разреза – по икономически сектори и по основни икономически показатели. Представа за състоянието на отделните сектори дават данните от таблица 5.

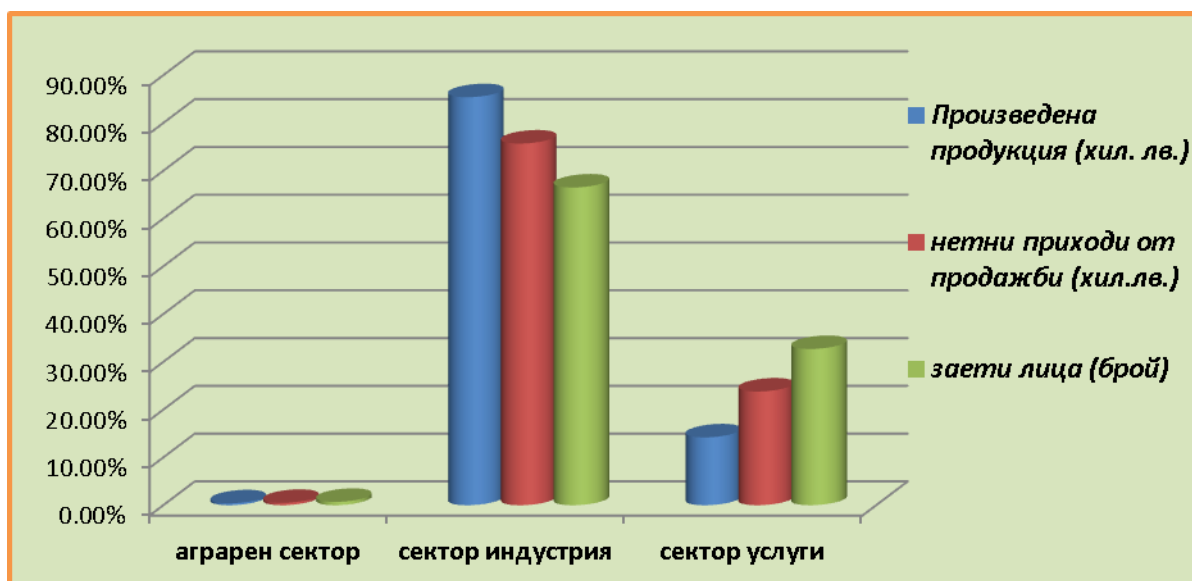
Таблица 5. СЕКТОРНА СТРУКТУРА НА ИКОНОМИКАТА НА ОБЩИНА МАДАН (ПО ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ) - 2018 Г.

Икономически показатели	Общо	Икономически сектори		
		в т.ч. Селско горско и рибно стопанство	Индустрия	Услуги
Произведена продукция	154 711	558	132 065	22 088
Приходи от дейността	193 349	896	146 371	46 082
ДМА	73 242	..	62 867	..
Заети лица	3170	23	2107	1040

Източник: НСИ

Анализът на данните от таблица 5 и фиг.3. показва, че водещо място в общинската икономика има индустрията. Тази позиция на сектор „Индустрия“ е свързана с по-доброто състояние на добивната промишленост, допълнена с икономически дейности на преработващата. Сектор „Услуги“ също заема важно място в общинската икономика. Това се дължи на две икономически дейности, а именно – „Търговия и ремонт на автомобили и мотоциклети“ и „Транспорт, складиране и пощи“.

Съпоставката в относителните дялове на три от основните икономически показатели по отделните сектори към 2018 г. е представена графично на фиг.3.

Фиг.3. ОТНОСИТЕЛНИ ДЯЛОВЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ СЕКТОРИ В ОБЩИНСКАТА ИКОНОМИКА КЪМ 2018 Г.

Състоянието и промените по икономически дейности, показват кои от тях имат важно място в отделните сектори на икономиката на общината. Към 2014 и към 2018 г. то е представено чрез три основни показателя – брой предприятия, произведена продукция и ДМА. Данните за тях са отразени в таблица 6.

Таблица 6. БРОЙ ПРЕДПРИЯТИЯ, ПРОИЗВЕДЕНА ПРОДУКЦИЯ И ДМА КЪМ 2014/2018 Г.

Икономически дейности (A21)	Предприятия (бр.)	Произв. продукция (хил. лв.!	ДМА (хил.лв.)	Предприятия (бр.)	Произв. продукция (хил. лв.!	ДМА (хил.лв.)
	2014 г.			2018 г.		
общ. Мадан	405	75717	53835	405	154711	73,242
Селско и горско с-тво	6	133	..	6	558	..
Добивна промишл.	..	..	..	3	87,905	..
Преработв. промишл.	49	23489	16079	55	32647	20714
П-во и разпр. на топл. и електр. Енергия	5	1337	2596	5	648	1754
Доставяне на води и канал. у-ги,	..	..	..	..	..	..
Строителство	..	..	..	..	..	..
Търговия и ремонт на авт. и мотоцикл.	24	6476	1132	15	10707	1822
Трансп., складиране и пощи	188	3567	2959	179	6126	4079
Хотелиерство и ресторантьорство	31	4124	870	35	4596	1238
Създ. и разпр. на информ. и далекосъобщ.	36	528	1,572	29	441	1274
Операции с недв. имоти	4	107	119	3	67	..

Икономически дейности (A21)	Предприятия (бр.)	Произв. продукция (хил. лв.)	ДМА (хил.лв.)	Предприятия (бр.)	Произв. продукция (хил. лв.)	ДМА (хил.лв.)
	2014 г.			2018 г.		
Проф. и научни дейности	13	225	61	18	472	28
Адм. и спомаг. дейности	10	168	277	10	..	..
Образование	4	..	..	4	..	..
Хум. здравеопазване и соц. Работа	23	2963	..	23	3836	..
Култура, спорт и развл.	..	..	-	..	..	-
Други дейности	8	37	..	15	101	-

Източник: ТСБ „ЮГ“ ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“ - СМОЛЯН

Анализите на данните от таблица 6 потвърждават направената вече констатация за водещите функции на промишлеността (добивна и преработваща) в икономиката на общината. Аграрният сектор (селско и горско стопанство) има скромнен принос в икономическото развитие.

Промените в икономическите показатели в сектор „Услуги“ са по-добре изразени при показателя „произведена продукция“ При запазване, или дори – намаляване, на броя на предприятията в някои икономически дейности през 2018 г. е реализиран по-висок размер на произведената продукция. Това е характерно главно в икономически дейности (отрасли) като „Хотелиерство и ресторантьорство“ „Търговия ремонт на автомобили и мотоциклети“ „Транспорт складиране и пощи“ и др.

2.2.6. Характеристика на заетостта

За характеризиране на състоянието на местната икономика се използва и икономическия показател „Брой заети/наети лица“. Трудовата заетост на населението е един от индикаторите за състоянието на икономиката. Данните за последните четири години от анализирания период (2014-2018 г.) показват, че е налице стабилизиране на броя на заетите в нефинансовите предприятия. Това е един от симптомите за продължаващото благоприятно развитие на някои от икономическите дейности, което личи и от таблица 7.

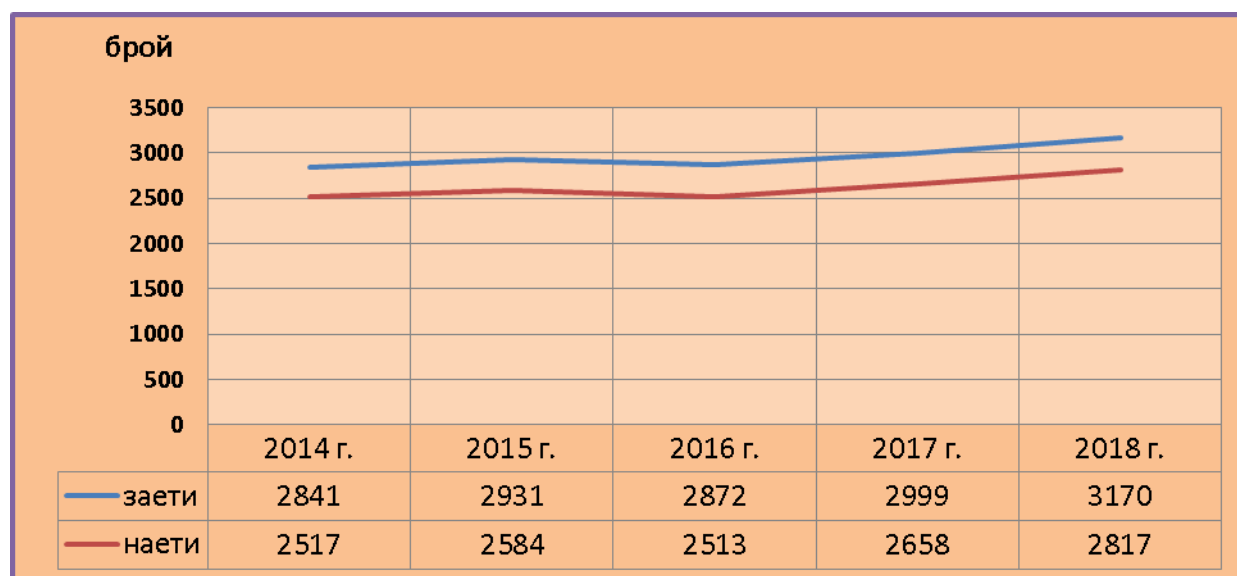
Таблица 7. БРОЙ ПРЕДПРИЯТИЯ И БРОЙ ЗАЕТИ ПО ГРУПИ ПРЕДПРИЯТИЯ В ОБЩИНА МАДАН-2014-2018 Г. (НЕФИНАНСОВ СЕКТОР)

Групи предприятия	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Брой предприятия					
Общо	405	409	409	391	405
Микро до 9 заети	379	384	381	360	369
Малки от 10 до 49	21	19	20	24	26
Средни от 50 до 249	..	..	..	..	..
Големи (над 250 заети)	..	..	..	..	..
Брой заети лица					
Общо	2841	2931	2872	2999	3170
Микро до 9 заети	728	786	742	772	784
Малки от 10 до 49	..	487	441	542	..
Средни от 50 до 249	365	..	..	..	804
Големи (над 250 заети)	..	..	..	..	..

Източник: НСИ

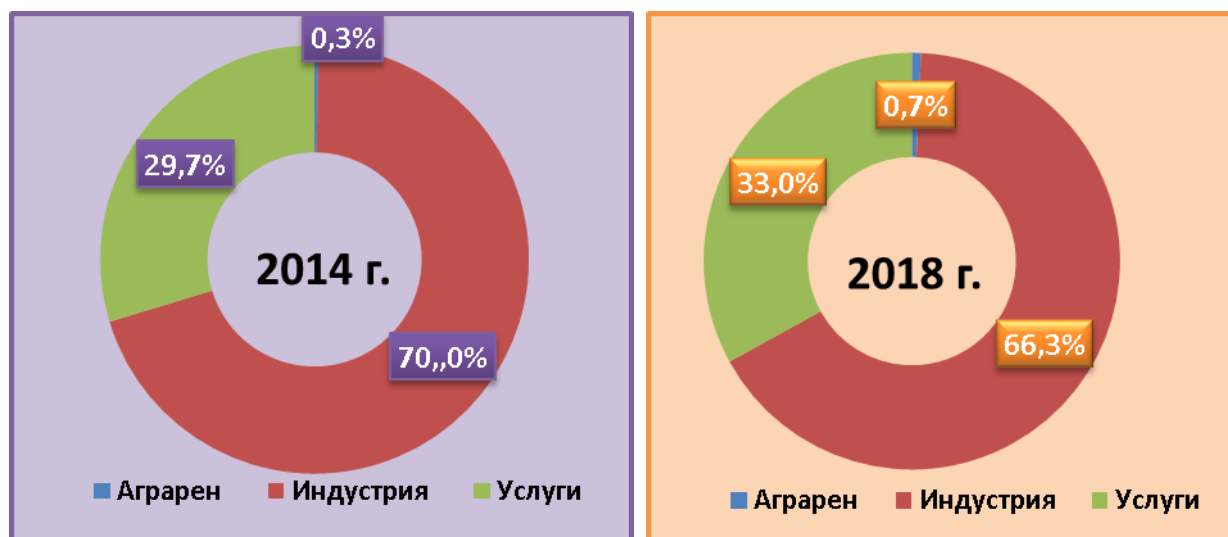
В някои случаи, при характеристиката на заетостта, се използва и показателя „наети лица“. Това са лицата, които работят по трудови правоотношения, като от тях се изключват работодателите и самонаетите лица. Това е и обяснението на по-малкия брой на наетите от заетите лица.

Динамиката в броя на заетите/наетите лица в общинската икономика е представена графично на фиг. 4.

Фиг.4. ПРОМЕНИ В БРОЯ НА ЗАЕТИТЕ И НАЕТИТЕ ЛИЦА В ИКОНОМИКАТА НА ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2018 Г.

Структурата на заетите лица по икономически сектори през 2018 г. не се различава съществено от тази за 2014 г. Тази структура, изчислена като относителни дялове, на заетите по трите икономически сектора е изразена чрез фиг.5.

Фиг.5. СТРУКТУРА ЗА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА ПО СЕКТОРИ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА – 2014 И 2018 Г.

Съпоставката между данните за средния брой на заетите на едно предприятие от различните групи дава представа за характера на самите предприятия. При микрофирмите, средният брой на заетите в тях е 2 души. При малките фирми, този брой е 21 д., а при средните и големите - 159 души.

Основната констатация от анализа на данните за броя на заетите е наличието на процес на нарастване на заетостта. Това личи от съпоставката между броя на заетите лица през 2014 г. – 2841 и този през 2018 г. – 3170, което е ръст с 329 д. Този процес е характерен за повече от икономическите дейности.

2.2.7. Профил на основните сектори и икономически дейности

➤ Селско стопанство

От секторната характеристика на местната икономика бе констатирано, че сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ (накратко Аграрен сектор) има подчинено значение в икономиката на общината. Основен фактор за това са природните особености на територията – планински релеф, ограничени площи, недостатъчно пригодни за развитие на растениевъдния подотрасъл на селското стопанство.

Регистрираните селскостопански производители са общо 315 бр. Повече от половината от тях стопанистват земеделски земи до 20 дка, а от 50 до 100 дка – само 1. Няма стопанства с размер на използваемата земеделска площ над 100 дка. Това показва, че селското стопанство в общината може да бъде характеризирано като дребностоково, което личи и от данните в таблица 8.

Таблица 8. РАЗМЕР НА ИЗПОЛЗВАЕМАТА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ ПО СТОПАНСТВА В ОБЩИНА МАДАН – 2018 Г.

Показатели	Размер на използваемата земеделска площ (ИЗП) – в дка							Общо
	0 - 4.9	5.0 - 9.9	10.0 – 19.9	20.0 – 49.9	50.0 – 99.9	100.0 – 499.9	Над 500.0	
Брой стопанства	23	89	152	50	1	0	0	315
ИЗП (дка)	54,2	686,1	2 089,5	1 324,6	58,1	0	0	4 213,2

Източник: ОС „ЗЕМЕДЕЛИЕ“ – СМОЛЯН

Селскостопанският фонд е само 37020 дка., което е 21,2% от територията на общината. От него нивите съставляват около 1/3 (27,5%). Използваемата земеделска площ (ИЗП) през стопанската 2018/2019 година е само 4213 дка.

База за развитие на животновъдния подотрасъл са ливадите и мерите и пасищата, които са със съответни площи – 16 810 дка (ливади) и 9124 дка (мери и пасища). Поради неблагоприятните почвени и климатични условия малко са овощните насаждения – едва 22 дка. В териториален аспект, относително по-добри условия за развитие на растениевъдството има по поречията на реките Арда, Черна и Маданска. Обработваемите площи са силно разпокъсани, което затруднява използването на механизация в производствения процес. Отделно земеделските земи са с нисък бонитет – преобладават тези от 9 и 10 категория, които са ниско плодородни.

В таблица 9 са отразени площите с основни култури.

Таблица 9. ИЗМЕНЕНИЯ В РАЗМЕРА НА ПЛОЩИТЕ, ЗАСЕТИ С ОСНОВНИ ЗЕМЕДЕЛСКИ КУЛТУРИ В ОБЩИНА МАДАН – 2014-2018 Г.

№	Култура/Година	2014 г. /дка/	2015 г. /дка/	2016 г. /дка/	2017 г. /дка/	2018 г. /дка/
1	Ръж	300	300	300	-	100
2	Фуражни култури /царевица и ечемик/	200	100	50	40	90
3	Тютюн-ориенталски	100	30	31	24	20
4	Картофи	4500	4500	4000	3500	3000
5	Фасул	800	500	400	350	150
6	Ябълки	6	21	10	-	6
7	Сливи	-	6	6	-	-
	ОБЩО	5 906	5 457	4 797	3 914	3 366

Източник: ОС „ЗЕМЕДЕЛИЕ“ - СМОЛЯН

От данните в таблица 9 е видна тенденцията на намаляване на размера на засетите площи. Тя е характерна за всички култури.

Традиционни земеделски производства в общината са тютюнопроизводството, картофопроизводството и на бобови растения (фасул). Тютюнопроизводство през последните няколко години е в колапс, с близка перспектива за пълно ликвидиране.

Като трудоемка култура, то осигуряваше заетост на немалка част от населението. Все още бавно се реализира политиката за намиране на алтернативни култури на тютюна.

Картофопроизводството също е традиционно за общината. Използваните площи за отглеждане на тази култура през последните години са в рамките на 3800 – 4000 дка., като се очертава тенденция за намаляване на тези площи. Немалка част от нивите засети с картофи са с малък размер – под и около 1 дка, често в наклонени терени. Средните добиви са около 1000-1100 кг/дка. Качествата (в т.ч. и вкусовите) на произвежданите картофи са много добри, тъй като те се отглеждат в екологично чиста среда.

За производството на бобови култури (фасул и градински грах) се използват около 400-500 дка ниви, като и при това производство се наблюдава намаляване на използваната земеделска площ.

Другите селскостопански култури имат символично присъствие. Зеленчукопроизводството е свързано с отглеждане на домати и на пипер, като засетите площи през последните години са в границите на 200-240 дка. Малки площи са засявани с овес – използван като фуражна култура. От трайните насаждения върху много малки площи се отглеждат ябълки и малко сливи.

Животновъдството е по-слабо развития подотрасъл на селското стопанство. Водещо в сектора е млечното говедовъдство. Броят на говедата през стопанската 2018/2019 г. е 731, като в сравнение с 2014 г. се наблюдава спад в броя им. Причината за това е, че няма значими млекопреработватели на територията на общината и немалка част от произведеното мляко се изкупува и преработва извън общината (*таблица 10*).

Таблица 10. ПРОМЕНИ В БРОЯ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ЖИВОТНИ В ОБЩИНА МАДАН КЪМ 2014, 2016 И 2018 Г.

Вид/Година	2014 г.	2016 г.	2018 г.
Птици	930	1180	1210
Говеда	1015	897	731
Овце	216	327	562
Кози	80	51	76
Пчелни семейства	270	330	367

Източник: ОС „ЗЕМЕДЕЛИЕ“ - СМОЛЯН

За сметка на говедовъдството през последните години се наблюдава лека нарастване на броя на овцете и на птиците. Основна, характерна черта на животновъдството, е че то не е пазарно ориентирано. Селскостопанските животни се отглеждат основно в частните стопанства и служат главно за самозадоволяване на стопаните.

Определен ръст има и в броя на пчелните семейства. Но и този подсектор на животновъдството е плод на ентузиазма на отделни пчелари любители. Единици са пчеларите с пчелно стопанства над 100 пчелни семейства.

➤ **Горско стопанство**

Горският фонд се стопанисва от ТП ДГС „Златоград“, като частта от горския фонд в границите на община Мадан – от „Горскостопански участък Мадан“ – гр. Мадан. Горският фонд в границите на общината е с площ от 126 813 дка., което е

72.5% от територията ѝ. От горските дървесни видове преобладават иглолистните гори, но не е малка и площта на широколистните букови и дъбови гори. На тях се падат 36.9% от горските масиви.

Насажденията от иглолистни дървесни видове са относително млади – от преди 3-4 десетилетия. Те разнообразяват типичните за тази част на Родопите широколистни насаждения – основно от дъбови и букови гори.

Горскостопанската дейност в участък Мадан на ДП ДГС „Златоград“ е свързан основна с добив на иглолистна и на широколистна дървесина. По-големи са количествата добита дървесина от иглолистните насаждения – средногодишно по около 10 хил. м³, а от широколистна – около 5 хил. м³.

➤ **Промислени дейности.**

В структурата на сектор „Индустрия“ водещо място по основните икономически показатели има добивната промишленост. Тя е свързана с експлоатацията и добива на минерално-суровинни ресурси. Находищата на полиметални оловно-цинкови руди, разкрити на територията на община Мадан са основния фактор за развитие на добивната промишленост още от средата на миналия век.

Макар и с по-ограничена (в сравнение с миналото) дейност и днес добивът на оловно-цинкови руди и на концентрат от тях продължава да дава облик на промишленото развитие на общината. Основен производител в тази сфера е „ГОРУБСО – Мадан“ АД, който е с променена структура и форми на управление в сравнение с бившото предприятие ГОРУБСО. Мажоритарен собственик на капитала на „ГОРУБСО – Мадан“ АД е „Върба-Батанци“ АД, която от своя страна е част от „КЦМ 2000 Груп“. Чрез предоставени концесии, фирмата експлоатира находищата „Петровица“, „Крушев дол“, „Върба-Батанци“. Първичната преработка на рудата и получаването на оловни и цинкови концентрати се извършва в минно-обогатителната фабрика в община Рудозем.

Преработващата промишленост в общината е представена от няколко фирми, осъществяващи дейност в производството на метални изделия (Механичен завод АД), производство на химически и каучукови изделия („Прома“ ООД, „Хевея-Ким“ АД), производство на облекла („Родопи – М-91“ ООД, „Пони спорт“ ЕООД, „Омелия“ ЕООД), на храни и напитки (, на строителни материали („Бетон – строй“ ООД) и др. Основната част от производствените мощности на преработващата промишленост са разположени в общинския център, а някои от тях и в с. Средногорци.

➤ **Обслужващи дейности, извън бюджетните услуги**

Част от дейностите в икономически сектор „Услуги“ са с бюджетен характер. Тяхната характеристика е предмет на анализи и оценки в точка 2.3.

Извън дейностите с бюджетен характер в сектора водещо място имат 3 икономически дейности – „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети“, „Транспорт, складиране и пощи“ и „Хотелиерство и ресторантьорство“. Стойностите на основните икономически показатели за тези дейности са показани в таблица 6. Статистическите данни сочат, че за анализирания 6 годишен период и при трите дейности има положително развитие.

2.2.8. Изводи от състоянието на местната икономика

- Местната икономика е с определен принос в икономиката на област Смолян, което е резултат от наличния икономически потенциал и разполагаемите ресурси на община Мадан.
- За анализирания 5 годишен период е налице тенденция за устойчиво развитие на местната икономика, индикатори за което са ръстовете на стойностите на основните икономически показатели.
- Икономическият профил на общината се определя от наличните ресурси и инвестиционната активност, насочени към развитие на минно-добивната промишленост, на малки предприятия на преработващата промишленост и на обслужващи дейности.
- В структурата на предприятията от нефинансовия сектор преобладават микро и малките предприятия. Микропредприятията са свързани с развитие основно на семеен бизнес, като средния брой на заетите в 1 микропредприятие е 2 лица.
- Високият брой на микрофирмите в общинската икономика е фактор за осигуряване на заетост на голяма част от работната сила в общината.
- Секторната структура на местната икономика е свързана с водещи функции на секторите „Индустрия“ и „Услуги“, като сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ (Аграрен) има подчинено значение.

2.3. Социална характеристика на община Мадан

2.3.1. Демографско състояние и характеристика на човешкия потенциал.

Населението на община Мадан е най-ценният ѝ ресурс. Той се оценява и като част от потенциала на общината за развитие на социалния, икономическия и инфраструктурен комплекс, за опазване на околната среда и пестеливото изразходване на разполагаемите природни, икономически и кадрови ресурси, необходими и за бъдещите поколения.

В методически аспект, демографската характеристика, обхваща определен ретроспективен период от 5 или 6 години, за да могат да бъдат очертани тенденции в демографското развитие.

Демографската характеристика на община Мадан – предмет на ПИРО – 2021-2027, е анализирана и оценена в две основни направления:

- *Количествени параметри на населението.*
- *Качествени характеристики на населението.*

➤ **Количествени параметри на населението**

Количествените параметри на населението включват анализи и оценки на същото по общоприети основни демографски показатели:

- брой и динамика на населението;
- естествено и механично движение на населението.

- Брой и динамика на населението

По отношение на критерия „брой на населението“ община Мадан попада в категорията на малките общини (с население от 10 до 30 хил. д.). Числеността на населението на община Мадан към 2019 г. възлиза на 10 698 д.

Община Мадан попада в голямата група общини в страната, които са с неблагоприятно демографско развитие. За анализирания 6 годишен период (2014-2019 г.) е налице изразена тенденция на намаляване на броя на населението. Определено влияние за намаляващия брой на населението има неблагоприятното състояние на естественото и на механичното му движение. Динамиката в броя на населението на общината за 6 годишния ретроспективен период е показана на таблица 11.

Таблица 11. ПРОМЕНИ В БРОЯ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА МАДАН ПО МЕСТОЖИВЕЕНЕ ЗА ПЕРИОДА 2014-2019 Г.

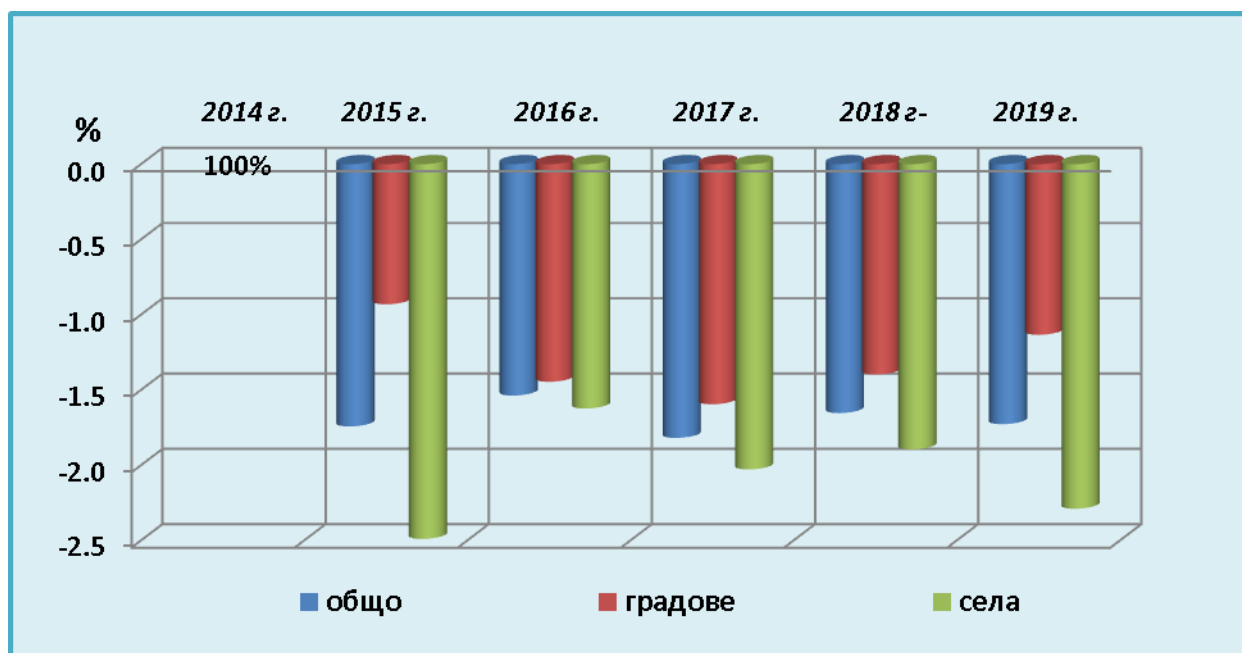
Години	Брой на населението			Ръст спрямо предш. година		
	общо	градове	села	общо	градове	села
2014 г.	11653	5587	6066			
2015 г.	11450	5535	5915	-203	-52	-151
2016 г.	11274	5455	5819	-176	-80	-96
2017 г.	11069	5368	5701	-205	-87	-118
2018 г.	10886	5293	5593	-183	-75	-108
2019 г.	10698	5233	5465	-188	-60	-128

Източник: НСИ. НАСЕЛЕНИЕ, ДЕМОГРАФИЯ, МИГРАЦИЯ И ПРОГНОЗИ

В изминалите 6 години се наблюдава намаляване на броя както на градското, така и на селското население. В 2019 г. в общината живеят 955 д. по-малко в сравнение с броя им през 2014 г. Средногодишно общината губи по около 160 д., като в някои години отрицателният ръст в броя на населението е около 200 д. Селското население намалява с по-високи темпове от градското, което личи и от динамиката в броя на градското и на селското население в отделните години от анализирания период.

Анализът на броя на населението по местоживееене (градско/селско), показва, че по-малко от половината от него е концентрирано в гр. Мадан. Съотношението градско/селско население варира от 47,9% (градско) и 52,1% (селско) през 2014 г. до 48,9% и 51,1% през 2019 г. Това е индикатор за еднакъв (отрицателен) темп на нарастване на населението по местоживееене.

Графична представа за динамиката в темпа на нарастване (а не в абсолютния брой) на населението на община Мадан и на общинския ѝ център дава фиг.6.

Фиг.6. ДИНАМИКА В ТЕМПА НА НАРАСТВАНЕ НА БРОЯ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА МАДАН И НА ГР. МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2019 Г.

Анализите на данните за промените в броя на населението на общината показват, че констатираното обезлюдяване се наблюдава през всяка от отделните години в анализирания 6 годишен период.

Динамиката в броя на населението по населени места варира в определени граници. При някои от тях е налице слабо обезлюдяване, а при други е налице стагнация в броя на населението. Измененията в броя на населението в отделните населени места в общината за 6 годишния ретроспективен период (2014-2019 г.) са показани в таблица 12.

Таблица 12. ПРОМЕНИ В БРОЯ НА НАСЕЛЕНИЕТО В НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА НА ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2019 Г.

Населени места	Брой население по години						Ръст 2019/ 2014 г.
	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	
Общ. Мадан	11653	11450	11274	11069	10886	10698	-955
с.Арпаджик	25	24	24	24	22	21	-4
с.Борика	13	13	13	13	13	12	-1
с.Бориново	201	199	200	200	195	193	-8
с.Боровина	350	346	329	315	311	298	-52
с.Букова поляна	411	404	394	373	363	361	-50
с.Буково	246	243	232	229	225	218	-28
с.Вехтино	74	73	72	69	65	63	-11
с.Високите	19	18	20	20	20	20	1
с.Вранинци	10	9	9	9	9	8	-2

Населени места	Брой население по години						Ръст 2019/ 2014 г.
	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	
с.Върба	28	27	27	26	23	22	-6
с.Върбина	911	898	901	888	870	861	-50
с.Въргов дол	13	13	12	12	12	12	-1
с.Габрина	18	17	17	17	16	13	-5
с.Галище	158	156	153	152	146	143	-15
с.Дирало	46	45	47	46	43	42	-4
с.Долие	4	4	2	2	2	2	-2
с.Касапско	24	23	23	24	22	22	-2
с.Кориите	33	32	31	32	32	29	-4
с.Крайна	59	57	58	55	53	53	-6
с.Крушев дол	4	4	4	4	4	4	0
с.Купен	33	32	31	29	27	25	-8
с.Леска	349	345	340	338	332	330	-19
с.Лещак	284	280	272	261	262	260	-24
с.Ливаде	21	21	21	20	19	17	-4
с.Ловци	242	237	235	232	227	219	-23
гр.Мадан	5635	5535	5455	5368	5293	5233	-402
с.Миле	16	15	15	15	15	14	-2
с.Митовска	123	121	120	114	115	112	-11
с.Мъглища	248	244	244	235	230	222	-26
с.Петров дол	30	29	28	26	26	26	-4
с.Печинска	38	37	36	37	38	36	-2
с.Планинци	1	1	1	0	1	0	-1
с.Равнил	131	129	126	126	118	118	-13
с.Равнища	227	224	218	214	210	211	-16
с.Равно нивище	58	57	60	61	59	57	-1
с.Рустан	3	2	2	2	2	2	-1
с.Средногорци	870	857	840	826	818	794	-76
с.Стайчин дол	6	5	5	5	5	3	-3
с.Студена	163	160	153	145	144	137	-26
с.Тънкото	61	60	61	63	63	61	0
с.Уручевци	30	29	29	28	26	26	-4
с.Цирка	111	109	108	105	107	106	-5
с.Чурка	105	102	101	105	102	100	-5
с.Шаренска	220	214	205	203	201	191	-29

Източник: НСИ. ТЕКУЩА ДЕМОГРАФСКА СТАТИСТИКА

Анализите на данните от таблица 12 дават основание да се направят следните констатации от демографското развитие на отделните населени места в общината, а именно:

- Всички населени места в общината продължават да се обезлюдяват в анализирания 6 годишен период. Общината намалява броя на населението си общо с 955 д., или с около 160 д. средно на година.
- Продължаването на тенденцията за обезлюдяване на най-малките населени места ще увеличи през следващите няколко години броя на напълно обезлюдените села.
- Агломерирането на населените места по броя на населението им към 2019 г. показва следното състояние:
 - Населени места без население – 1 бр. (с. Планинци).
 - Населени места с население до 100 д. – 25 бр.
 - Населени места с население от 101 до 250 д. – 11 бр.
 - Населени места с население от 251 до 500 д. – 4 бр. (с. Лещак, с. Боровина, с.Леска и с.Букова поляна).
 - Населени места с население от 501 до 1000 д. – 2 бр. (с.Средногорци и с. Върбина).
 - Населени места с население от 5001 до 10000 д. – 1 бр. (гр. Мадан).

- Движение на населението

Нарастването или намаляването на броя на населението са резултативна величина от стойностите на неговото естествено и механично движение. Процесите, свързани с движението на населението са динамични. Те се влияят от проявлението на различни фактори – икономически, социални, етнико- психологически и др.

Индикатор за демографската жизненост на населените места са стойностите на показателите, характеризиращи естественото движение на населението. Те оказват влияние и върху неговото естествено възпроизводство. Механичното движение на населението има отношение както върху броя на населението, така и върху неговото териториално преразпределение.

Предмет на аналитичните демографски проучвания са характеристиките и оценките на:

- естественото движение на населението;
- механичното движение на населението.

- Естествено движение на населението

Естественото движение на населението включва раждаемостта, смъртността и естествения прираст на същото. Освен върху общия брой на населението, стойностите на показателите за естествения прираст, оказват влияние и върху възрастовата структура на населението, на стойностите на работната сила. Данните за естественото му движение се осигуряват по линия на текущата демографска статистика на НСИ. Същите се отнасят за края на съответната година.

Раждаемост. Състоянието на **раждаемостта** е един от индикаторите за възможностите за увеличаване дела на младото население. От равнището на раждаемостта се влияят и някои от специфичните възрастови контингенти, които са

определящи за оразмеряване на обектите на образователната инфраструктура – детски заведения, училища, на детското здравеопазване и др.

Статистическите данни на НСИ за анализирания период показват, че в община Мадан броят на родените не е висок и през последните 3 години бележи тенденция на намаляване.

Общият брой на родените в общината, за анализирания шестгодишен период (2014 – 2019 г.), е 504 д. Броят на регистрираните раждания средно на година са по около 84 случая.

За сравнения между отделните години и в териториален разрез, по-обективна представа за раждаемостта дава *коефициентът на раждаемост*. Същият представя броят на ражданията, отнесени към 1000 д. от населението. Стойностите на коефициента на раждаемост в общината е по-нисък от средния за страната – 8,8‰. Средногодишните стойности на коефициента на раждаемост на община Мадан е 7,5‰. Неговите стойности за отделните години на анализирания период варират в границите на 8,4‰ (2014 г.) – 7,0‰ (2018 г.). Данните подкрепят констатацията за процес (макар и незначително), на намаляваща раждаемост на населението. Конкретните данни за броя на ражданията, като съставляваща на естественото движение на населението (съответно на коефициента на раждаемост) за отделните години на периода 2014-2019 г. са посочени в таблица 13.

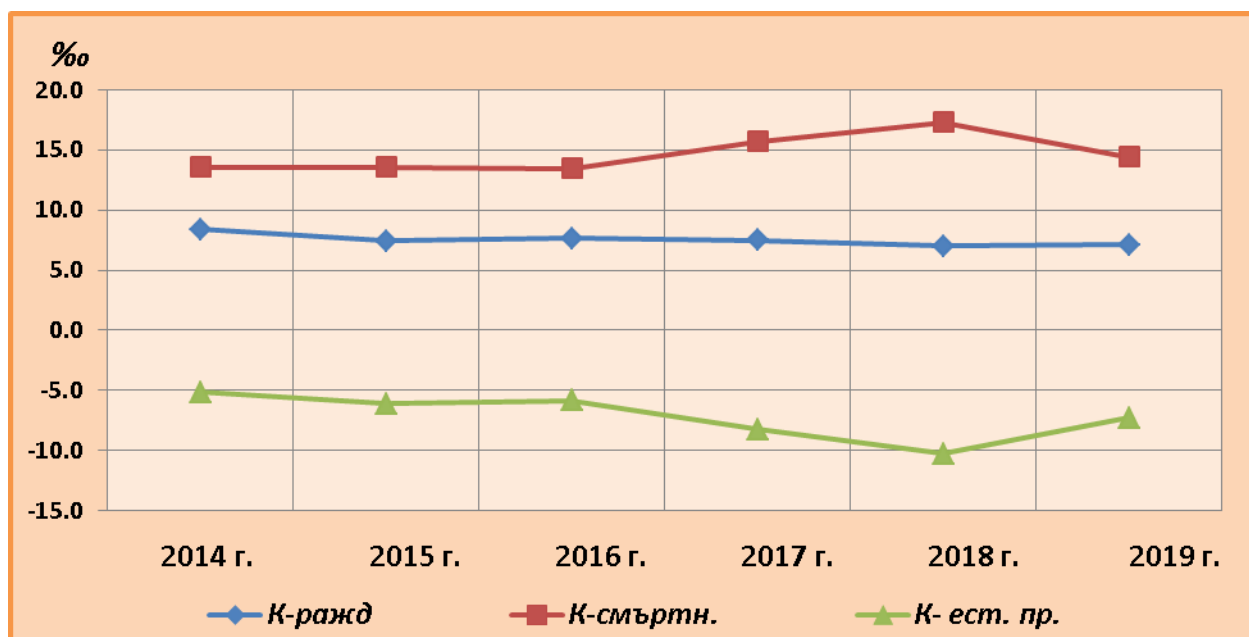
Таблица 13. ДИНАМИКА В ЕСТЕСТВЕННОТО ДВИЖЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА МАДАН (АБСОЛЮТЕН БРОЙ) ЗА ПЕРИОДА 2014 – 2019 Г.

Години	Население	Живородени	Умрели	Естествен прираст
		брой	брой	Брой
2014 г.	11653	98	158	-60
2015 г.	11450	85	155	-70
2016 г.	11274	86	152	-66
2017 г.	11069	83	174	-91
2018 г.	10886	76	188	-112
2019 г.	10698	76	154	-78

Източник: НСИ. НАСЕЛЕНИЕ, ДЕМОГРАФИЯ, МИГРАЦИЯ И ПРОГНОЗИ

По отношение на коефициента на раждаемост, община Мадан е с по-добри стойности от тези за област Смолян (средни многогодишни стойности за разглеждания период – 6,9‰), но с по-ниски от тези за страната (8,8‰).

Динамиката в стойностите на коефициента на раждаемост в общината и някои от най-големите населени места е показана графично на фиг. 7.

Фиг.7. ДИНАМИКА В КОЕФИЦИЕНТА НА РАЖДАЕМОСТ В ОБЩИНА МАДАН И НАЙ-ГОЛЕМИТЕ СЕЛИЩА ЗА ПЕРИОДА 2014-2019 Г.

Смъртността е вторият демографски показател, характеризиращ естественото движение на населението. Неговите стойности се влияят от няколко фактора – физиологически (стареенето на населението), заболяемостта, състоянието на здравната система и др. През последните няколко десетилетия в страната се наблюдава процес на нарастване на смъртността на населението. Този процес не се наблюдава в тази степен за община Мадан. Данните за последните 6 години показват, че подобно на раждаемостта, и при смъртността броят на смъртните случаи варира в не много широки граници. Това личи и от данните в таблица 13. Проблемът, е че броят на смъртните случаи превишава броя на ражданията, което е и причината за формиране на отрицателни стойности на естествения прираст на населението. При 504 родени за целия 6 годишен период, умрелите са 981. Средногодишните стойности на родените (84 д.) е около два пъти по-висок от умрелите (164 д.). Съпоставката между посочените данни подчертава проблемното състояние на естественото възпроизводство на населението в община Мадан, което се илюстрира и с данните за естествения му прираст.

Естественият прираст е резултат от раждаемостта и смъртността на населението. Тъй като смъртността е с по-високи стойности от раждаемостта, то стойностите на естествения прираст са с отрицателен знак.

Макар и с не много високи, но с отрицателни стойности е естественият прираст на населението на общината за целия анализиран период. Така само по линия на естественото движение на населението, средно на година, община Мадан се обезлюдява с около 80д. Друго отражение на отрицателните стойности на естествения прираст е, че поради намаляващата раждаемост, намаляват контингентите от младо население и от там - на възможностите за бъдещо естествено демографско възпроизводство.

- Механично движение на населението

Намалението на броя на населението на община Мадан се дължи не само на отрицателния естествен прираст на населението, а и на отрицателните стойности на механичния прираст.

Показателите, характеризиращи механичното движение са *брой заселени* и *брой изселени* лица. Съпоставката между техните стойности формира механичния прираст.

Заселвания. За периода 2014-2019 г. броят на заселените в общината лица е 899 д., или по 150 д. средно на година. През отделните години от проучвания период броят на заселените лица варира в много тесни граници.

Изселвания. За същия период е регистриран по-висок брой на изселените лица. За анализирания 6 години, те са общо 1595 д., или средногодишно по 265 д. трайно напускат общината.

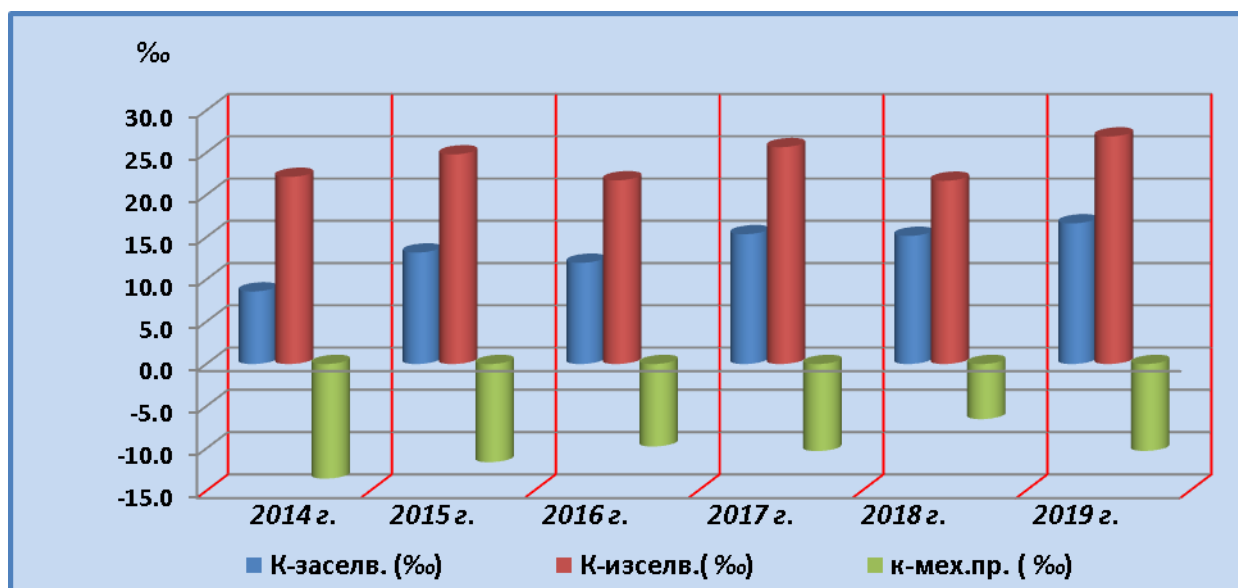
Механичен прираст. Превизионното в броя на изселените над броя на заселените лица, формира и отрицателните стойности на механичния прираст. Средногодишният му брой е - 116 д. Подобно на броя на заселените, броят на изселените лица също е в много тесни рамки. Това личи и от данните в таблица 14.

Таблица 14. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА МЕХАНИЧНОТО ДВИЖЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2019 Г.

Години	общ брой	заселени (брой)	изселени (брой)	мех. прираст (брой)	Коефициенти (‰)		
					заселване	изселване	мех. прираст
2014 г.	11653	100	258	-158	8.6	22.1	-13.6
2015 г.	11450	151	284	-133	13.2	24.8	-11.6
2016г.	11274	135	245	-110	12.0	21.7	-9.8
2017 г.	11069	170	284	-114	15.4	25.7	-10.3
2018 г.	10886	165	236	-71	15.2	21.7	-6.5
2019 г.	10698	178	288	-110	16.6	26.9	-10.3

Източник: НСИ. ДЕМОГРАФИЯ, МИГРАЦИЯ И ПРОГНОЗИ

Графичен израз на измененията на стойностите на коефициентите за механичен прираст в общината за изследвания 6 годишен период дава фиг.8.

Фиг.8. ДИНАМИКА В КОЕФИЦИЕНТИТЕ ЗА МЕХАНИЧЕН ПРИРАСТ В ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2019 Г.

В териториален аспект, по населени места, данните за естественото и за механичното движение на населението дават представа за протичащите в тях демографски процеси. От стойностите, както на естествения, така и на механичния прираст, се определя и динамиката в броя на населението. По-обективна представа за естественото и за механичното движение на населението дават коефициентите за естествен и механичен прираст.

➤ **Качествени характеристики на населението**

Качествените характеристики на населението включват половата и възрастовата му структура (по стандартни и специфични възрастови групи), образователното му равнище и етническата му принадлежност.

• Полова структура

Разпределението на населението на общината по пол се различава съществено от тази в страната. – мъжете са 49,0%, а жените – 51,0% от населението. За страната това съотношение е 48,5 / 51,5. За гр. Мадан броят и относителният дял на жените също е малко по-висок от този на мъжете. Съотношението мъже / жени за общинския център е 49,5% / 50,5%., а за селата – 48,6% / 51,4%.

• Възрастова структура

Предмет на анализ и оценки в тази част на ПИРО – Мадан 2021-2027, са т.нар. стандартна и специфична възрастова структура на населението.

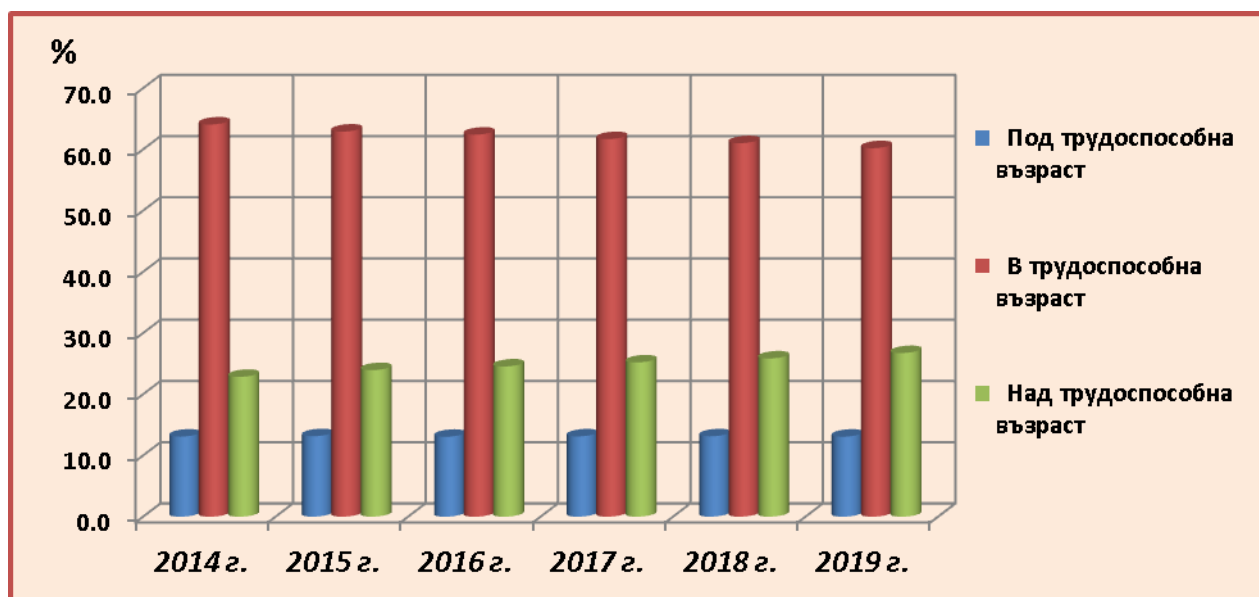
Стандартна възрастова структура. – включва лицата в под трудоспособна, в трудоспособна и в над трудоспособна възраст. Стандартната възрастова структура на населението на общината е представена чрез данните от таблица 15.

Таблица 15. ПРОМЕНИ В СТАНДАРТНАТА ВЪЗРАСТОВА СТРУКТУРА НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2019 Г.

Години	Възрастови категории	Брой		отн. дял (%)	
		Община	гр. Мадан	Община	гр. Мадан
2014 г.	Общ брой население	11653	5587	100,0	100,0
	Под трудоспособна. възраст	1525	805	13.1	14.4
	В трудоспособна възраст	7466	3872	64.1	69.3
	Над трудоспособна възраст	2662	910	22.8	16.3
2015 г.	Общ брой население	11450	5535	100,0	100,0
	Под трудоспособна. възраст	1505	803	13.1	14.5
	В трудоспособна възраст	7203	3758	62.9	67.9
	Над трудоспособна възраст	2742	974	23.9	17.6
2016 г.	Общ брой население	11274	5455	100,0	100,0
	Под трудоспособна. възраст	1471	794	13.0	14.5
	В трудоспособна възраст	7036	3670	62.4	67.3
	Над трудоспособна възраст	2767	991	24.5	18.2
2017 г.	Общ брой население	11069	5368	100,0	100,0
	Под трудоспособна. възраст	1452	787	13.1	14.7
	В трудоспособна възраст	6827	3566	61.7	66.4
	Над трудоспособна възраст	2790	1015	25.2	18.9
2018 г.	Общ брой население	10886	5293	100,0	100,0
	Под трудоспособна. възраст	1430	764	13.1	14.4
	В трудоспособна възраст	6642	3477	61.0	65.7
	Над трудоспособна възраст	2814	1052	25.8	19.9
2019 г.	Общ брой население	10698	5233	100,0	100,0
	Под трудоспособна. възраст	1398	760	13.1	14.5
	В трудоспособна възраст	6440	3391	60.2	64.8
	Над трудоспособна възраст	2860	1082	26.7	20.7

Източник: НСИ. ДЕМОГРАФИЯ, МИГРАЦИЯ И ПРОГНОЗИ

Графичен израз на стандартната възрастова структура на населението на община Мадан към 2014 и 2019 г. е фиг.9. От нея, както и от данните в таблица 15. се разкриват промените във възрастовата структура на населението. Те засягат и трите възрастови групи.

Фиг.9. ПРОМЕНИ В СТАНДАРТНАТА ВЪЗРАСТОВА СТРУКТУРА НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2019 Г.

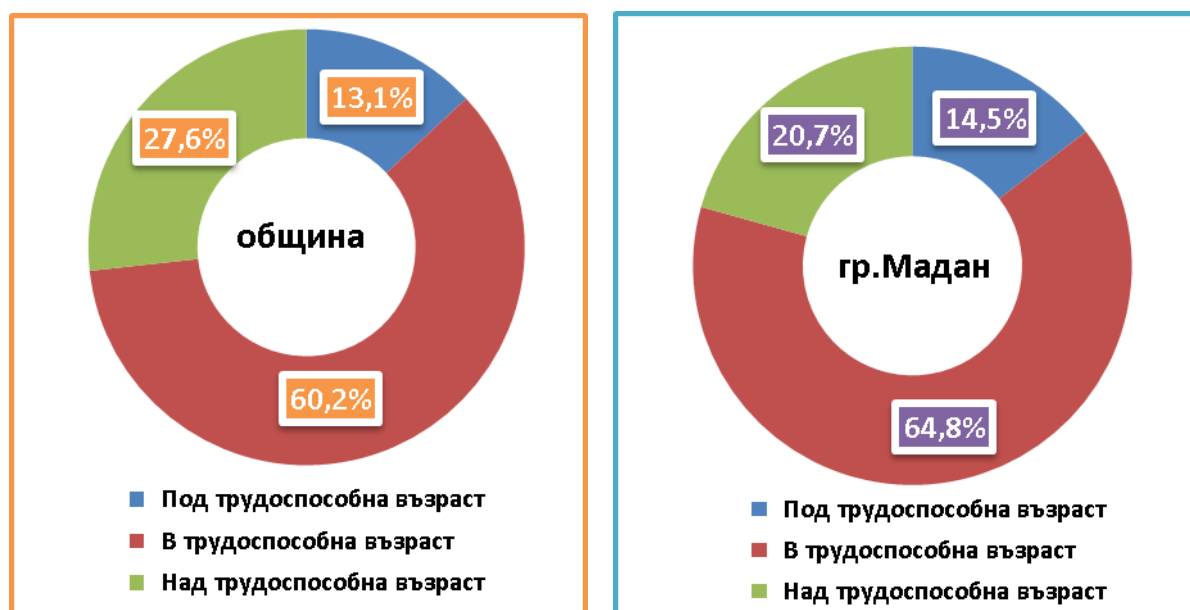
Данните показват, че нараства абсолютния брой на населението в над трудоспособна възраст. Отнесен към общия брой на населението на общината, относителният дял на тази възрастова група показва минимален ръст от 3,2%.

Данните за възрастовата структура (по единични възрасти) показват, че към 2019 г. в общината има 4 лица на възраст над 96 години, от които 2 лица са в с. Върбина.

Интересна е констатацията за абсолютния брой и за относителния дял на населението в под трудоспособна възраст. Констатираната тенденция за намаляване на равнището на раждаемост дава отражение върху броя на населението в тази възрастова група, което намалява. Като относителен дял, обаче, неговите стойности не се променят. Обяснението за това е, че изселванията са основно от лица в активната трудоспособна възраст. Това дава отражение както върху абсолютния брой, така и върху намаляващите стойности на относителния дял на лицата в трудоспособна възраст. Очевидна е тенденцията на застаряване на населението на общината, което като цяло се наблюдава и за страната. То се подхранва от преминаване на контингенти от лица в трудоспособна възраст в групата на лицата в над трудоспособна възраст.

Процесът на застаряване на населението е характерен и за общинския център. Данните показват, че относителния дял на лицата в групата в над трудоспособна възраст нараства от 16,3% на 20,7%. Този процес е с трайно проявление през анализирания период. Като относително благоприятен момент може да се посочи обстоятелството, че населението в под трудоспособна възраст намалява с по-ниски темпове, от темповете на нарастване на броя на лицата в над трудоспособна възраст.

Възрастовата структура, представена като относителни дялове от общия брой на населението – поотделно за общината и за гр. Мадан е показана и на фиг. 10.

Фиг.10. СРАВНИТЕЛНИ ДАННИ ЗА ОТНОСИТЕЛНИТЕ ДЯЛОВЕ НА СТАНДАРТНИТЕ ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ В ОБЩИНА МАДАН И ГР. МАДАН КЪМ 2019 Г.

„Свиването“ на контингента от лица в трудоспособна възраст ще има отражение и върху икономически активното население и като част от него на работната сила в общината. В средносрочна и дългосрочна перспектива това може да има неблагоприятно отражение и върху икономическото развитие, което ще изпитва затруднения за осигуряване на работна сила.

Специфична възрастова структура. Специфичните възрастови групи са лицата съответно: от 0-2; 3-6; 7-14; и 15-18 годишна възраст. За функционирането на някои дейности със социален характер (основно на образованието и на детското здравеопазване) влияние оказва именно т.нар. *специфична възрастова структура* на населението.

Предмет на аналитичните демографски проучвания е специфичната възрастова структура за 2019 г. Тя е анализирана и по населени места. Целта е да се получи обективна картина за контингентите от лица в предучилищна и в училищна възраст, които са основните потребители на образователната система. Данните за броя на лицата в специфичните възрастови групи са отразени в таблица 16.

Таблица 16. БРОЙ ЛИЦА В СПЕЦИФИЧНИТЕ ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ НА НАСЕЛЕНИЕТО В НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА НА ОБЩИНА МАДАН – 2019 Г.

Населени места	Общо население	Възрастови групи			
		0-2 г.	3-6 г.	7-14 г.	15-18 г.
Общ. Мадан	10698	241	331	729	375
с.Арпаджик	21	0	0	0	0
с.Борика	12	0	0	0	0
с.Бориново	193	4	0	8	12
с.Боровина	298	4	8	12	5
с.Букова поляна	361	8	5	20	10
с.Буково	218	5	3	6	5
с.Вехтино	63	0	0	0	0

Населени места	Общо население	Възрастови групи			
		0-2 г.	3-6 г.	7-14 г.	15-18 г.
с.Високите	20	0	1	0	1
с.Вранинци	8	1	0	1	0
с.Върба	22	0	0	1	0
с.Върбина	861	20	18	62	27
с.Въргов дол	12	0	0	1	1
с.Габрина	13	0	0	0	0
с.Галище	143	0	2	4	1
с.Дирало	42	1	0	2	0
с.Долие	2	0	0	0	0
с.Касапско	22	0	0	1	0
с.Кориите	29	1	0	4	0
с.Крайна	53	1	5	7	1
с.Крушев дол	4	0	0	0	0
с.Купен	25	0	0	0	0
с.Леска	330	9	13	27	10
с.Лещак	260	5	11	21	7
с.Ливаде	17	0	0	0	0
с.Ловци	219	3	11	16	5
гр.Мадан	5233	133	186	383	213
с.Миле	14	0	0	0	0
с.Митовска	112	3	4	11	3
с.Мъглища	222	4	4	12	9
с.Петров дол	26	0	1	0	1
с.Печинска	36	1	0	1	1
с.Планинци	1	0	0	0	0
с.Равнил	118	4	3	7	5
с.Равнища	211	4	9	23	10
с.Равно нивище	57	1	1	3	3
с.Рустан	2	0	0	0	0
с.Средногорци	794	17	32	57	30
с.Стайчин дол	3	0	0	0	0
с.Студена	137	1	5	6	5
с.Тънкото	61	3	0	5	0
с.Уручевци	26	0	0	0	0
с.Цирка	106	3	4	7	1
с.Чурка	100	2	3	7	4
с.Шаренска	191	3	2	14	5

Източник: НСИ. ТЕКУЩА ДЕМОГРАФСКА СТАТИСТИКА

От данните, включени в таблица 16, е видно, че в 13 населени места (попадащи в категорията на най-малолюдните) няма нито едно лице в специфичните възрастови контингенти. В други 8 много малки села има по 1 лице в някоя от

специфичните възрастови групи. В трета група попадат села с по няколко лица в съответните групи. Местните власти са задължени да осигурят условия за обхващането им в задължителните образователни степени (подготвително предучилищно и основно училищно образование). Наличието на определен минимум лица в образователна възраст в по-големите села на общината, е основание в тях да функционират основни училища. Към тях се превозват и ученици от близките населени места, в които няма действащи училища.

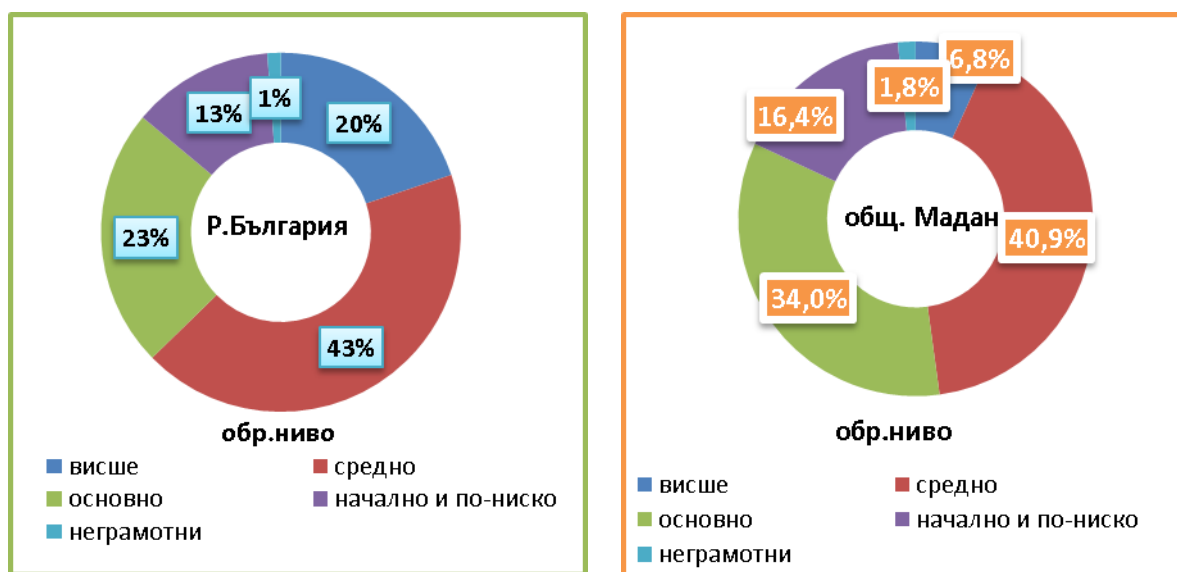
Големият брой населени места, в които няма деца и младежи до 18 годишна възраст са със силно застаряло население. Перспективите за демографската им жизненост са напълно изчерпани.

- Образователна структура на населението

Данните за образователната структура се осигуряват по време на съответните преброявания на населението и на жилищния фонд. Тук се анализира образователното равнище на населението по данни от преброяването през 2011 г. Данните показват следната образователна структура за населението над 7 годишна възраст, което е с:

- висше образование - 787 д., или 6,8% ;
- средно образование – 4725 д., или 40,9%;
- основно образование – 3926 д. 34,0%;
- начално и по-ниско образование - 1896 д., или 16,4%;
- неграмотни лица - 209 д. или 1,8%.

В равнение с относителните дялове на различните образователни нива на населението средно за страната прави впечатление, че населението на община Мадан е с по-неблагоприятна образователна структура. В общината преобладават лицата с по-ниско (основно и по-ниско) образователно ниво. Графична представа за това съотношение (община – страна) дава фиг. 11.

Фиг.11. СРАВНИТЕЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СТРУКТУРА НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА МАДАН И Р. БЪЛГАРИЯ – 2011 Г.

Образователната структура на населението, разгледана по населени места показва интересни особености. С най-голям брой лица с висше образование са гр. Мадан (539 д.) и селата Средногорци (58 д.), Върбина (63 д.), Боровина (20 д.), Букова поляна (20 д.). Прави впечатление, че и в по-малките населени места има по 5 -10 лица с висше образование. Такива са случаите в селата Лещак, Равница, Ловци, които са с под 300 д. население над 7 годишна възраст. В същото време в цялата община и в почти всички населени места е висок относителния дял на по-слабо образованите лица (с основно и по-ниско образование). Делът на по-ниско образованите лица средно за общината е 50,4%. В някои населени места този дял е над 65-70%. В най-малките села в общината почти цялото население (предимно в над трудоспособна възраст) е с основно и по-ниско образование.

Броят на неграмотните лица (209 д.) е разпределен неравномерно по населени места. Най-голям е броят им в гр. Мадан (42 д. и те са основно от ромската етническа група).

Констатация. Сравнително високия дял на по-ниско образованото население е проблем с квалификационните умения на работната сила. Този тип лица са трудно пригодими за повишените изисквания на пазара на труда.

- Етническа структура на населението

Етническата структура на населението показва, че основната част от него се самоопределя като българи. На втора място е турската етническа група. От всички лица изявило желание да обявят доброволно етническата си принадлежност 84,3% се самоопределят като българи, 7,7% като турци и 5,2% - от друг етнос.

- **Икономическа активност на населението**

Поради липсата на статистическа информация за икономическия статус на населението по населени места, анализите и оценките на икономическата му характеристика са на ниво „община“.

- Икономически активно население

В категорията „икономически активно население“ попадат лицата във възрастовата група над 15 години. Техният брой в община Мадан към 2019 г. възлиза на 5387 д. Този брой не се променя съществено за последните 6 години. Коефициентът на икономическа активност е 83,6 и е по-висок от средния за област Смолян – 75,6

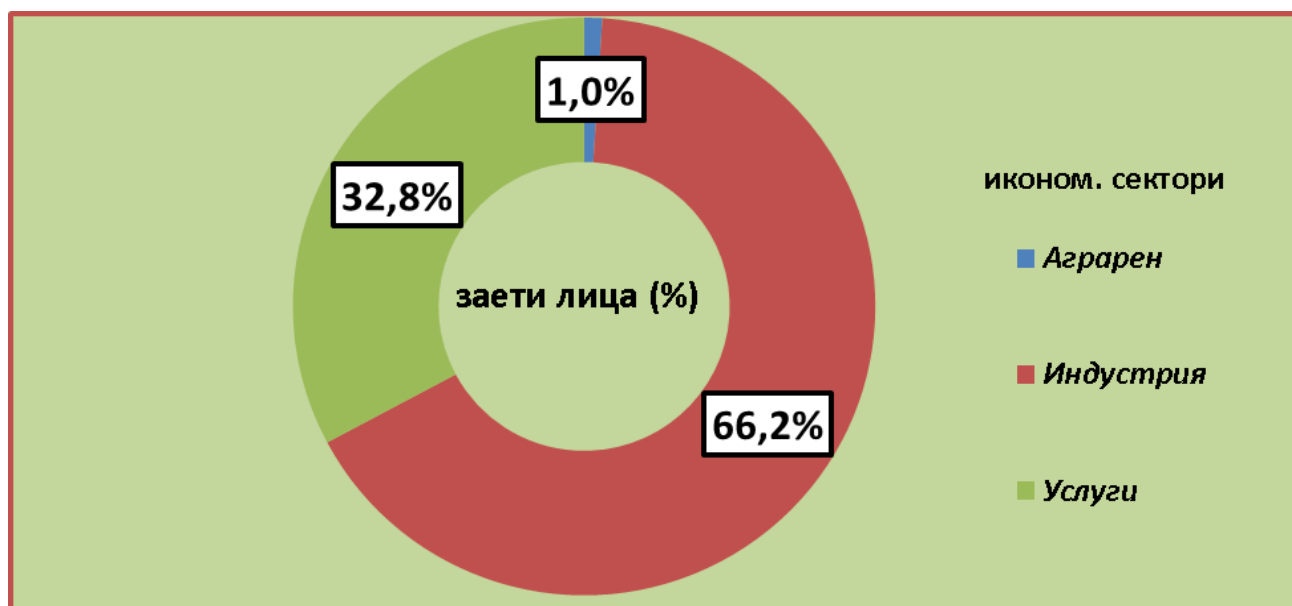
- *Заети / наети лица*

Заетите лица, включват както наетите по трудови взаимоотношения, самонаетите, работодатели. Към 2018 г. общият им брой е:

- Заети в нефинансовите предприятия д. 3170 д.
- Наети общо *нефинансов и финансов сектор* (без самонаети и работодатели) – 3320 д.

Структурата на заетите в нефинансовите предприятия по основните сектори

на икономиката (като относителен дял – в %) е представена на фиг.12.

Фиг.12. СТРУКТУРА НА ЗАЕТИТЕ В НЕФИНАНСОВИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ В ОБЩИНА МАДАН ПО ИКОНОМИЧЕСКИ СЕКТОРИ

Основната част от наетите по трудови взаимоотношения в аграрния сектор са в горското стопанство и по-малка част от тях в селското стопанство. Заетите, в т.ч. и наетите, в сектор „Индустрия“ – са основно в преработващата промишленост. От наетите в сектора на услугите с по-висок брой са наетите в икономически дейности „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети“, „Транспорт, складиране и пощи“, „Образование“, Хуманно здравеопазване и социална работа“ и др.

Безработни лица. Регистрираните безработни са част от икономически активното население. Безработицата е един от индикаторите за жизнеността на местната икономика.

Към края на 2019 г. безработицата в община Мадан може да се илюстрира със следните параметри:

- Общ брой на регистрираните безработни лица – 441 д.
- Безработни лица до 29 д. (младежка безработица) – 44 д.
- Регистрирани безработни с регистр. повече от 1 год.- 62 д.
- Равнище на безработица (%) – 8,21%.

Основен индикатор за безработицата е нейното равнище. За 2019 г. тя е със стойност – 8,2%, при средна за страната – 5,6% и за област Смолян – 8,4%.

*

*

*

2.3.2. Изводи от демографското състояние.

Подробните анализи на състоянието и тенденциите в демографското развитие на община Мадан за периода 2014-2019 г. дават основание да бъдат формулирани следните обобщени изводи:

- По отношение на динамиката в броя на населението (с тенденция за не

много голямо намаляване на неговата численост) община Мадан попада в категорията на общините в демографска стагнация.

- Обезлюдяване на общината е резултат от отрицателния естествен и отрицателния механичен прираст на населението. Отрицателните стойности на естествения и на механичния прираст са характерни за всички населени места в общината.
- За анализирания 6 годишен период се констатира устойчиво равнище на раждаемостта, която е по-ниска от средната за област Смолян и за страната. Същевременно се наблюдава устойчиво по-високо равнище на смъртността, което е и причина за формиране на отрицателен естествен прираст.
- Макар и устойчива, раждаемостта не е в състояние да обезпечи демографска жизненост на общината, което дава отражение и върху възрастовата структура на населението.
- Стандартната възрастова структура очертава тенденция на траен процес на застаряване на населението. Нарастването на относителния дял на лицата в над трудоспособна възраст е за сметка на дялът му в трудоспособна възраст, което има отражение върху количествените параметри на работната сила.
- Образователната структура на населението не е с добри параметри. Висок е дялът на по-ниско образованите лица (с основно и по-ниско образование).
- Общината е с нисък коефициент на трудова заетост при висок относителен дял на активното население.
- Безработицата бележи лек ръст на покачване. Този процес вероятно ще се изостри през 2020 г. като икономическа последица от световната пандемия с COVID 19.

2.3.3. Социална инфраструктура (бюджетни услуги)

В социалната характеристика на общината, наред с демографската, се включват и редица обслужващи дейности със социален характер и свързаната с тях социална инфраструктура. Обект на аналитичната част на ПИРО – Мадан 2021-2027 г. са социални дейности, които са ангажимент на държавата и на местните власти. Същите са с бюджетно финансиране и цялостно управление, познати като „бюджетни услуги“ В категорията „бюджетни“ социални услуги попадат:

- Образователните дейности и свързаната с тях образователна инфраструктура на предучилищното и училищно (общо и професионално) образование.
- Здравеопазването, включващо извънболничната и болнична помощ и свързаните с тях лечебни заведения, училищното здравеопазване, спешната медицинска помощ и детските ясли.
- Дейностите по социално подпомагане на определени категории лица и обектите, в които се реализират този тип социални услуги.
- Култура и обектите и културните институции, в които се реализират различните видове културни дейности.
- Спорт и свързаните с него спортни клубове и спортни обекти.

- Държавно и местно управление – обслужващи институции на държавната, съдебната и местната власт.

Анализите и оценките на бюджетните услуги в общината имат за цел:

- да характеризират състоянието на отделните бюджетни услуги към 2019 г.;
- да очертаят тенденциите в досегашното им развитие за ретроспективен 5 или 6 годишен период (2014 – 2019 г.).

На основата на извършените анализи и оценки на бюджетните услуги се формулират изводи и се извеждат проблеми в развитието на същите. Изводите и разкритите проблеми се използват при S W O T анализа на ПИРО – Мадан 2021-2027 г.

➤ Предучилищно и училищно образование в община Мадан.

Анализите и оценките на предучилищното и училищно образование в общината се базират на официална статистическа информация и от теренни проучвания. На територията на община Мадан са представени предучилищното образование, осъществявано в Детски градини (ДГ), общото и професионалното училищно образование, реализирано в два типа общообразователни училища – основни и средни училища и професионални гимназии.

• Предучилищно образование

Предучилищното образование е насочено към определен възрастов контингент от населението – лицата от 3 до 6 годишна възраст. То се реализира в детски заведения, които в действащата нормативна уредба (*Закон за предучилищното и училищното образование – 2015 г.*) и са регламентирани като *Детски градини* (ДГ).

Броят и капацитетът (брой места и брой групи) на ДГ се определя от броят на лицата във възрастовата група от 3 до 6 годишна възраст, както и от действащите нормативи за минимален брой деца за образуване на детска група.

През учебната 2019/2020 г. в община Мадан са действали общо 5 ДГ. Броят и капацитетът на ДГ за периода 2014-2019 г. са представени в таблица 17.

Таблица 17. ПРОМЕНИ В БРОЯ И КАПАЦИТЕТА НА ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ В ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2019 Г.

Учебна година	Детски градини	Деца			Детски учители	Детски групи
		Общо	общо	на 100 деца		
2014/2015 г.	5	323	353	109.3	30	15
2015/2016 г.	5	305	343	112.5	30	15
2016/2017 г.	5	296	338	114.2	30	15
2017/2018 г.	5	257	340	132.3	26	13
2018/2019 г.	5	254	340	133.9	26	13
2019/2020 г.	5	262	340	129.8	26	13

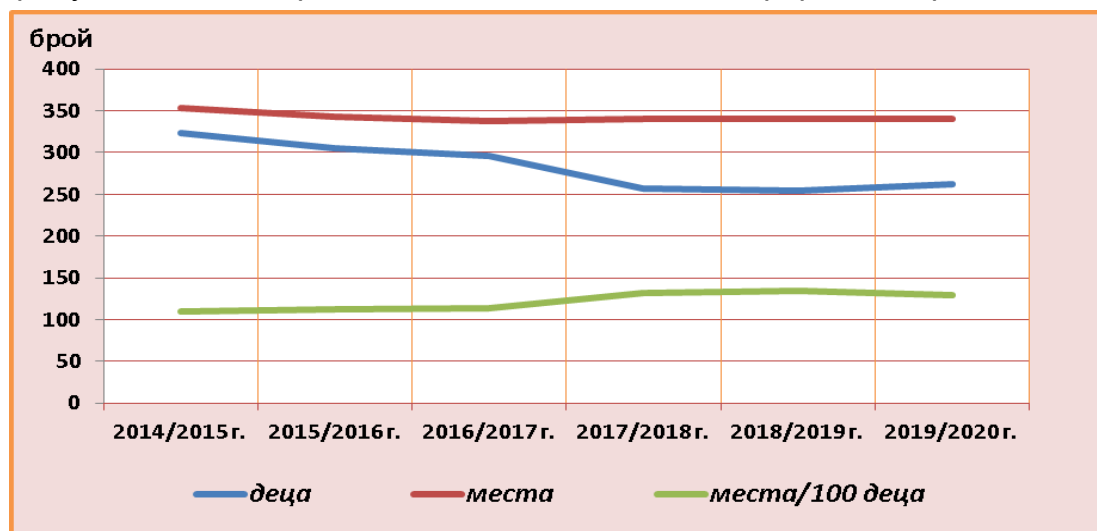
Източник: НСИ. ОБРАЗОВАНИЕ И УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

За анализирания период няма промени в мрежата от ДГ в общината. Данните от таблица 17 показват, че броят на обхванатите в детските заведения деца

намалява. Това е резултат от намаляващата раждаемост и намаляване на децата във възрастовата група от 3 до 6 годишна възраст.

Независимо от намаляващия брой деца в ДГ, се запазва техния капацитет от около 340 места в тях. На 100 обхванати в ДГ деца са осигурени по около 130 места. Паралелно с намаляващия брой деца се редуцира и броя на формираните детски групи. След учебната 2017-2018 г. той е намален с 2 детски групи. Това засяга детските градини в селата.

Съотношението между 3 от показателите, характеризиращи състоянието на предучилищното образование в общината е илюстрирано на фиг. 13.

Фиг.13. ДИНАМИКА В БРОЯ НА ОБХВАНАТИТЕ В ДГ ДЕЦА, БРОЯ НА МЕСТАТА И НА МЕСТАТА, ПАДАЩИ СЕ НА 100 ДЕЦА В ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г.

Средната пълняемост на 1 група в ДГ е в рамките на действащите нормативи. Почти за целия анализиран период средният брой на децата в една група е 20 деца.

Разположението на ДГ по населени места показват, че 5-те ДГ са разположени в 5 населени места, а именно – гр. Мадан и селата Средногорци, Върбина, Букова поляна и Боровина. ДГ „Елица“ в гр. Мадан има и два филиала в общинския център (филиал на ул. „П. Хилендарски“ и в кв. „Батанци“).

Броят и капацитетът на ДГ по населени места са представени чрез данните в таблица 18.

Таблица 18. ТЕРИТОРИАЛНО РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА МРЕЖАТА ОТ ДЕТСКИ ЗАВЕДЕНИЯ В ОБЩИНА МАДАН – УЧЕБНА 2019/2020 Г.

Детска градина	Населено място	Брой деца			Общ брой групи
		Общо	в ясл. Групи	в подг. Групи	
ДГ „Елица“	гр.Мадан	170	2		9
ДГ "Щурче"	с. Средногорци	37	-		2
ДГ "Мир"	с. Върбина	30	-	-	2
ДГ "Пролет"	с. Букова поляна	11	-	-	1
ДГ "Детелина"	с. Боровина	7	-	-	1

Източник: ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ МАДАН. ОУП на община Мадан

Капацитетът на ДГ в селата Върбина, Букова поляна и Боровина е малък. В тях са разкрити по 1 група от по 7-15 деца. ДГ „Мир“ в с. Върбина е със статут на „защитена ДГ“. Малкият брой на обучаваните деца формира група под минималния норматив за пълняемост. Три от детските градини в общината (ДГ „Елица“ – гр. Мадан, ДГ „Щурче“ – с. Средногорци и ДГ „Мир“ – с. Върбина) са със статут на средищни ДГ.

В ДГ „Елица“ в гр. Мадан е разкрита и 1 яслена група, с общо обхванати 23 деца в „яслена“ възраст.

Материалната база на ДГ в общината е в добро състояние. С проекти, финансирани по различни проекти, са извършени подобрения – топлоизолация, подмяна на дограми и др. Целодневна детска градина в Начален корпус към СУ „Отец Паисий“ в гр. Мадан.

- Училищно образование

Образователната система (в частта ѝ училищно образование) е представена от мрежа от два вида училища:

- общообразователни;
- професионални.

Застъпеността на образователната степен в отделните училища (начална, основна, средна) е функция от наличието на достатъчни контингенти от лица в съответната възрастова група.

- Общо образование

По сега действащата нормативна база в сферата на образованието, основната степен на образователно равнище (I – VII / VIII клас) е задължителна. Това е и причината в училищната мрежа да преобладават основните училища. Всички общообразователни училища в община Мадан са от типа „неспециализирани“.

През учебната 2019/2020 г. училищната мрежа в община Мадан включва общо 6 общообразователни училища. Данните за броя на училищата и техния капацитет през анализирания период са представени в таблица 19.

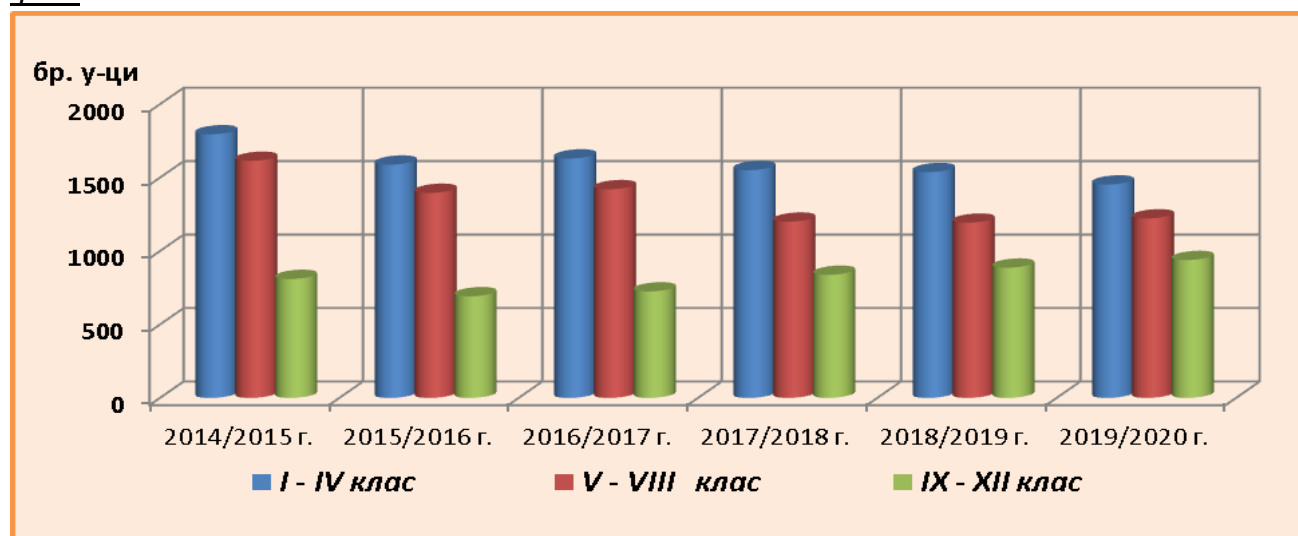
Таблица 19. ПРОМЕНИ В БРОЯ И КАПАЦИТЕТА НА ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИТЕ УЧИЛИЩА В ОБЩИНА МАДАН – 2014-2019 Г.

Учебна година	Училища	Паралелки		Ученици		Ср. брой у-ци в парал.
		общо	в т.ч I - VIII кл.	общо	в т.ч I - VIII кл.	
2014/2015 г.	6	58	45	953	730	16
2015/2016 г.	6	48	39	932	718	19
2016/2017 г.	6	57	46	922	713	16
2017/2018 г.	6	55	44	893	657	16
2018/2019 г.	6	52	41	872	631	17
2019/2020 г.	6	48	37	866	614	18

Източник: НСИ. ОБРАЗОВАНИЕ И УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

Данните от таблица 19 показват, че през учебната 2019/2020 г. мрежата, включва общо 6 общообразователни училища. За сметка на това се наблюдава с динамика в броя на учениците. Техният брой намалява през целия анализиран период, което е резултат от продължаващото неблагоприятно демографско развитие и свързаният с това спад в контингентите от лица в училищна възраст.

Разпределението на учениците в отделните степени на общообразователния процес показва, че основната част от тях са в началната и основната образователна степен. В основното образование са обхванати между 76,6% (2014 г.) и 70,9% (2019 г.) от общия брой на учениците. Като абсолютен брой на учениците в началния, прогимназиалния и гимназиалния етап на общото образование представа дава и фиг.14.

Фиг. 14. ПРОМЕНИ В БРОЯ НА УЧЕНИЦИТЕ ПО ОБРАЗОВАТЕЛНА СТЕПЕН В ПЕРИОДА 2014-2019 Г.

Мрежата от общообразователни училища в община Мадан през учебната 2019/2020 г. включва 4 основни училища (ОУ) и 2 средни училища (СУ), видно от таблица 20.

Таблица 20. ТЕРИТОРИАЛНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИТЕ УЧИЛИЩА В ОБЩИНА МАДАН – УЧЕБНА 2019/2020 Г.

Училище	Населено място	Паралелки	Ученици	Бр. уч-ци/ парал.
СУ "Отец Паисий"	гр.Мадан	29	594	20
ОУ „Никола Вапцаров“	гр.Мадан	8	86	11
ОУ "Васил Левски"	с. Боровина	4	19	5
ОУ "Христо Ботев"	с.Букова поляна	4	15	4
ОУ "Петко Р. Славейков"	с.Средногорци	8	93	12
СУ "Св.Св. Кирил и Методий"	с. Върбина	10	98	10

Източник: ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ МАДАН. ОУП на община Мадан

Четири от общообразователните училища в общината са със статут на „средищни училища“. Такива са основните училища в селата Средногорци и Върбина, както и двете училища в гр. Мадан (СУ „Отец Паисий“ и ОУ „Никола Вапцаров“) Основанието за получаване на статут на средищно училище е да бъдат обхванати лицата в ученическа възраст от съседните населени места, в които няма действащи училища.

Намаляващият брой на лицата в специфичните възрастови групи от 7 -14 и 15-18 години дава отражение и върху броя на учениците. Това налага в училищата с недостатъчен брой ученици да се формират паралелки със слети класове и с брой на учениците под минималния норматив за 10 ученика в самостоятелна паралелка.

За решаване на законовото право за осигуряване на условия за образование, местната власт на община Мадан е създала съответните организация за обхващане на децата в ученическа възраст от населените места без действащи училища. Това се постига чрез ученически пътувания към съответните средищни училища. В СУ „Св. Св.Кирил и Методий“ – с. Върбина, което е със статут на защитено и средищно се обучават 99 ученици в общо 10 паралелки по четири в начален и прогимназиален етап и 2 – в гимназиален. Паралелките са маломерни, а някои и със слети класове. По линия на ученическите пътувания към СУ в с.Върбина пътуват ученици от съседните села Студена, Равнил, Кориите, Букова поляна и Цирка.

Броят на пътуващите ученици към средишните училища през учебната 2019/2020 г. не е малък.

За учебната 2019/2020 година на територията на общината са определени 7 маршрута за ученически пътувания, обслужвани от училищни автобуси и от превозвачи, спечелили обществена поръчка за превоз на ученици по предварително определени маршрути.

В СУ „Отец Паисий“ гр. Мадан са разкрити 2 паралелки с прием след завършен VII клас, с *профил „Чужди езици“* с интензивно изучаване на Английски език и *профил „Природни науки“*.

По Национална програма „Изграждане на училищна СТЕМ среда“ са проявили интерес и редица училища от община Мадан. Същността на тази програма е стимулиране на интерес към науката и технологиите, фокусиране към природо-математическите науки, дигиталните технологии, инженерно мислене и др. и създаване на нови училищни центрове. През учебната 2020/2021 г. две от училищата в общината (СУ „Св.Св.Кирил и Методий“ в с. Върбина и СУ „Петко Р. Славейков“ в с. Средногорци получават целеви финансираня за изграждане на СТЕМ среда.

- Професионално образование

На територията на общината има 1 професионална гимназия (ПГ “Васил Димитров”), която е с държавно финансиране.

Професионалните направления, застъпени в ПГ „Васил Димитров“ са съобразени с водещи икономически дейности в общината. Освен подготовка на кадри за минната промишленост, в ПГ са застъпени и такива професионални направления

като „промишлена електроника“, „металорежещи машини“ и „митническа и данъчна администрация“.

Професионалната гимназия и капацитетът ѝ (брой ученици и паралелки) са показани в таблица 21.

Таблица 21. БРОЙ И КАПАЦИТЕТ НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ УЧИЛИЩА В ОБЩИНА МАДАН – 2014-2019 Г.

Учебна година	Училища	Паралелки	Брой учители	Брой ученици	Новоприети	Ср.брой у-ци в парал.
2014/2015 г.	1	7	14	140	35	20
2015/2016 г.	1	7	15	147	41	21
2016/2017 г.	1	8	16	150	34	19
2017/2018 г.	1	10	18	184	79	18
2018/2019 г.	1	10	19	172	29	17
2019/2020 г.	1	10	18	156	25	16

Източник: НСИ.ОБРАЗОВАНИЕ И УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

- Състояние на материалната база

Провежданата от местните власти политика в областта на образованието включва и мерки за осигуряване на инвестиции за подобряване материалната база на училищата и на детските заведения. Оценките за състоянието на училищната база и тази на детските градини е положителна. Наред с ежегодните ремонти по освежаване на класните стаи и останалите помещения в училищата са осъществявани и дейности по подобряване на физическите качества на образователната инфраструктура.

В анализирания период са осъществени дейности по подобряване на материалната база на образователните институции – подмяна на дограми, ремонт на покриви, саниране на външни стени и др.

По проект е извършен ремонт и оборудване на детското заведения с подготвителни групи в *Начален корпус към СУ „Отец Паисий“ в гр. Мадан*. По спечелени проекти е реализиран мащабен ремонт на СУ „Св. СВ. Кирил и Методий“ в с. Върбина. В процес на реализация е проект, финансиран от ПРСР, за реконструкция, ремонт и оборудване на СУ „Отец Паисий“ в гр. Мадан.

Обобщената констатация за състоянието на материалната база на образованието е, че тя е в добро физическо състояние за провеждане на качествен учебно-възпитателен процес.

➤ **Здравеопазване**

Здравеопазването в община Мадан и лечебните заведения, свързани с него са представени от доболничната и болничната помощ и от звено за бърза и неотложна медицинска помощ. Доболничната първична медицинска и стоматологична помощ са с изразен локален (в границите на общината) характер, а специализираната доболнична - е с надобщинско значение. Лекарите специалисти, обслужват пациенти и от съседната по-малка община – Баните. С надобщинско значение е и МБАЛ в общината.

Здравеопазването в общината се финансира основно с публични (бюджетни и по линия на НЗОК) средства. Лечебните заведения на територията на община Мадан към 2018 г. се показани в таблица 22.

Таблица 22. ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ В ОБЩИНА МАДАН ПО ВИД И КАПАЦИТЕТ – 2018 Г.

Лечебни заведения по вид	Брой	Капацитет (легла)
Многопрофилни болници за активно лечение (МБАЛ)	1	89
Медицински центрове	1	4
Самостоятелни медико-техн. лаборатории	1	0

Източник: НСИ. РАЙОНИТЕ, ОБЛАСТИТЕ И ОБЩИНИТЕ В Р. БЪЛГАРИЯ

- Доболнична лечебна помощ

Доболничната медицинска помощ е функция от броя на населението и неговото разпределение по населени места. Влияние оказва и броят на здравноосигурените лица, както и действащите нормативи за минималния брой на лицата в пациентските листи на общопрактикуващите лекари (ОПЛ). По своите функции доболничната медицинска помощ, организирана на територията на община Мадан се диференцира на:

- Първична извънболнична медицинска помощ.
- Специализирана извънболнична медицинска помощ.
- Първична извънболнична дентална помощ.

Лечебните заведения за първична извънболнична лечебна помощ и за първична дентална помощ са регламентирани като амбулатории, в които осъществяват дейността си ОПЛ, лекарите специалисти и лекарите-дентисти.

В актуалния Регистър на лечебните заведения за извънболнична помощ (поддържан от РЗИ – Смолян) са включени следните лечебни заведения:

- Лечебни заведения за първична извънболнична помощ – 6 бр.
в т.ч. регистрирани като индивидуални практики – 6 бр.
- Лечебни заведения за първична дентална помощ – 7 бр.
в т.ч. регистрирани като индивидуални практики – 6 бр.
регистрирани като групови практики – 1 бр.

Териториалното разпределение на лечебните заведения за първична извънболнична помощ показва, че за седалища на лекарските практики, освен гр. Мадан, са определени по-големите села на общината и тези, които са със средищно

положение. Такива са селата Средногорци и Върбина, като в с. Боровина има кабинет и единият от общопрактикуващите лекари, чийто седалище на практиката му е в с. Средногорци. В района на обслужване на общопрактикуващите лекари от гр. Мадан и селата Средногорци, Върбина и Боровина са включени здравноосигурените лица от съседните по-малки села.

Аналогична е и териториалната организация на амбулаториите за първична дентална помощ.

Един от проблемите на извънболничната лечебна помощ е, че в съществуващите 6 практики, са включени пациенти от няколко населени места с много малък брой жители, разпръснати на километри едно от друго, трудно достъпни, особено в зимния сезон. Това много затруднява обслужването им.

Специализираната извънболнична лечебна помощ включва амбулатории (кабинети), обслужвани от лекари специалисти. Лечебните заведения за специализирана извънболнична помощ са регистрирани като индивидуални практики. Те са общо 7 и всички са разположени в гр. Мадан. По видове болести лекарите специалисти са по широк спектър от медицински специалности – вътрешни болести и ендокринология, хирургия и неврохирургия, акушерство и гинекология, детски болести, УНГ и др.

Освен в отделните амбулатории, специализираната извънболнична лечебна помощ е организирана и в 1 медицински център, в които работят по няколко лекари с различни специалности.

- Болнична лечебна помощ

На територията на община Мадан болничната лечебна помощ се извършва в 1 болнично лечебно заведение – МБАЛ „Проф. д-р Константин Чилов“ ЕООД. Тя е с общинско финансиране. Капацитетът ѝ е 89 болнични легла. Болницата е с I ниво на компетентност (най-ниско). В стационарния блок на болницата са обособени отделения по: вътрешни болести, хирургично, акушерство и гинекология, педиатрия, УНГ. Разполага и с операционен блок, обслужващ всички отделения.

Освен стационарния блок, към МБАЛ са обособени още два блока – Консултативно- диагностичен и Клинично-диагностичен.

- Спешна медицинска помощ

Спешната и неотложната медицинска помощ за населението от общината се извършва от филиал на ЦСМП – гр. Смолян. Филиалът на ЦСМП ползва помещения на МБАЛ „Проф. д-р Константин Чилов“.

- Детски ясли

На територията на община Мадан няма самостоятелно функционираща детска ясла. Потребностите от този тип детско заведение са удовлетворени с 1 яслена група, разкрита в ДГ „Елица“ в гр. Мадан.

- Кадрово осигуряване на здравната система

Нормалното функциониране на здравната система, освен от наличната здравна инфраструктура е свързано и с кадровото обезпечаване с персонал от лекари, стоматолози (лекари дентисти) и медицински специалисти (акушерки, медицински сестри, фелдшери и др.).

Към 2019 г. общият брой на кадрите в здравеопазването на общината е както следва:

- Общ брой на заетите в здравната система – 147.
- Общ брой лекари – 36.
 - В т.ч. общопрактикуващи – 6.
- Общ брой стоматолози – 8.
- Медицински специалисти по здравни грижи – 52.

➤ **Дейности по социално подпомагане**

В сферата на услугите по социално подпомагане в община Мадан тежестта е поставена върху превенцията срещу социалното изключване на хората в неравностойно социално положение и на лицата в риск.

Броят на лицата с увреждания в общината към 2020 г. е както следва:

- Лица с физически увреждания – 816 д.
в т.ч. деца -20.
- Лица с умствени увреждания – 25 д.
в т.ч. деца – 10.
- Лица с психически увреждания – 113 д.
в т.ч. деца – 3.

Други целеви групи, нуждаещи се от социално подпомагане

- Самотни майки, възрастни хора – 52 д.

- Социални услуги от резидентен тип и услуги в общността

- Център за социална рехабилитация и интеграция „Детелина” – град Мадан с капацитет 30 деца.
- Дневен център за стари хора – гр. Мадан с капацитет 30 ползватели.
- Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с психични разстройства – капацитет 15 места.

- Социални услуги по Оперативни и Национални ведомствени програми

- Предоставяне на топъл обяд в община Мадан – 80 ползватели (валиден срок до м. април 2020 г.).
- Изграждане на модел за патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в общини Мадан и Рудозем (Мобилна социална услуга със срок на предоставяне 12 месеца).

- Услуги общински ангажимент (общинско финансиране)

- Обществена трапезария – 50 ползватели.

- Клубове на пенсионера.

➤ **Култура и културни институции**

От широкия набор на културни дейности, в община Мадан са представени както специализирани културни дейности (музейна и галерийна), така и комплексна читалищна дейност. И двата типа културни дейности се издържат със средства от общинския бюджет.

Музейната дейност е свързана с дейността на:

- Музея по минно дело и рудодобив в гр. Мадан.
- Минераложки музей - Кристална зала „Родопски кристал“ в гр. Мадан.
- Пещерата – музей „Шаренка“.

Музеят по минно дело и рудодобив е открит през 1957 г. С експонатите в него с представя историята на минното дело в Среднородопския руден басейн (Маданският край). Сградният фонд на музея не е в добро състояние. По стартиращ през 2020 г. проект ще се извърши цялостна реконструкция и рехабилитация на сградата.

Кристалната зала „Родопски кристал“ е създадена през 1984 г. Експонатите на музея (580 минерални експонати) са от групата на кварца, ахатите, сфалерита, калцита и др. Редица от тях са уникални по форма, цветове, размери. Кристалната зала е разположена в партерния етаж в бившата Главната дирекция на „Горубсо-Мадан“.

Пещерата – музей „Шаренка“ е първата от този тип музеи в страната. Експонатите в нея са свързани с оръдия на труда и оръжия от желязната епоха, използвани от тракийските рудари. Пещерата е благоустроена по проект, финансиран по линия на FAR - трансгранично сътрудничество България – Гърция.

Галерийната дейност е представена от една галерия с постоянна експозиция, разположена в Градската библиотека.

Библиотечната дейност се реализира в Градската библиотека „Антон Страшимиров“ и в читалищните библиотеки.

Комплексната читалищна дейност е свързана с културния живот в общината, тъй като се реализира в читалища в 6 от населените места. Всички те са включени в Регистъра на читалищата в Р. България. По населени места развиват културна дейност НЧ „Иван Вазов-1999“ - гр. Мадан; НЧ „Иван Вазов-1958“ - с.Буково ; НЧ „Н.Й.Вапцаров-1997“ - с.Средногорци; НЧ „Братан Шукеров-1953“ - с.Върбина; НЧ „Родолубец-1965“ - с.Боровина и НЧ „Младост-2008“ - с. Лещак.

Основна дейност за 6-те читалища в общината е библиотечната. Същите разполагат с различен брой библиотечни единици, като с най-голям библиотечен фонд е НЧ „Иван Вазов-1999“ - гр. Мадан. Друга културна дейност в читалищата е самодейното и любителско творчество. Формирани са танцови и певчески състави.

С богата културна дейност е НЧ „Иван Вазов -1999“ в гр. Мадан. Към него са формирани група за автентичен фолклор, детска фолклорна група, танцови състави -ТК "Родопски кристал", детски танцов състав, танцов клуб за начинаещи; гайдарска школа, школа по изобразително изкуство, клуб по художествено слово и др.

С разнообразна културна дейност е и НЧ „Никола Й. Вапцаров – 1997“ в с. Средногорци. Освен с читалищна библиотека към читалището има детска фолклорна, детска танцова и детска вокална групи. В читалището има и богата етнографска сбирка. Всички читалища в общината участват в културния ѝ календар с различни прояви.

➤ **Спорт и спортна инфраструктура**

• Спортни клубове

Спортните клубове са регистрирани по закон спортни обединения по отделни видове спорт. В регистъра на спортните клубове (СК), поддържан от Министерството на спорта и младежта, са вписани 2 СК - СК „Арес-Мадан“ (кикбокс) и ФК „Мадан“. Освен тях в общината развиват дейност и СК „Карате-Мадан“ (силови спортове), СК по борба- Мадан, СК по хокей на трева – Мадан; ФК „Динамо-Мадан“. Всичките СК са с регистрация – гр. Мадан. Същите получават и бюджетна субсидия от община Мадан

• Спортни обекти

Спортните обекти, намиращи се на територията на общината са няколко. Те включват:

- Спортни обекти за различни видове спорт, ползвани от спортните клубове в общината.
- Училищна спортна база включва основни физкултурните салони в училищата и спортни площадки в училищните дворове.

Към основните спортни обекти в общината се отнасят следните от тях:

- *Спортен комплекс с Многофункционална спортна зала.* Разположен е на терен с площ 9300 м². Включва стадион и многофункционална спортна зала, разположена в масивна двуетажна сграда. Залата е с капацитет 600 места. На втория ѝ етаж има фитнес зала и 2 тренировъчни зали. На първия етаж има сцена с прилежащи помещения за културни мероприятия.
- *Фитнес зала и съоръжения за източни бойни изкуства.* Разположена е в приземния етаж на НЧ „Иван Вазов 1899“ – гр. Мадан.
- *Плувен комплекс с 2 басейна – голям и малък* в гр. Мадан. Разположен е на площ от 5495 м², като включва и едноетажна масивна сграда с площ 140 м².
- *Стадион – кв. Батанци на гр. Мадан.* Капацитет 500 места.
- *Стадион – с. Средногорци.* На практика е само затревено игрище.
- *Спортни игрища и спортни площадки за фитнес на открито* – общо 12 бр., разположени в гр. Мадан и селата Средногорци, Върбина, Букова поляна, Бориново, Мъглища и др. Част от тях са в училищните дворове на нефункциониращи вече училища в селата. И се използват рядко.

Втората група спортни обекти, които са с тясно предназначение за ученически спорт са включени в групата на *училищната спортна база*. В нея попадат:

- *Физкултурните салони в действащите училища.*
- *Спортните площадки в училищните дворове.*

Спортните площадки в училищните дворове, включват от 3 до 4 игрища. Същите се използват за спортни занимания на открито на учениците от съответните училища. В 4 от училищата са изградени многофункционални игрища, които са с много добри качествени характеристики.

➤ **Административни дейности (Инфраструктура на местната и държавна власт)**

Административното обслужване в общината е представено от структури на местната власт, както и децентрализирани структури на централни държавни органи, структури на съдебната власт.

От структурите на местната власт в общината функционират Общинския съвет и Общинската администрация, както и кметствата в отделните население места.

На територията на община Мадан са локализирани и няколко поделения – децентрализирани, или децентрализирани структури на централни ведомства (министерства и агенции). Това са Общинска служба „Земеделие и гори“, Дирекция „Социално подпомагане“, Дирекция „Бюро по труда“ и др.

Правоохранителните институции в община Мадан са представени от Районно управление на МВР и Районна служба за пожарна безопасност и защита на населението (РСПБЗН). РУ на МВР е с над общински функции. В неговата структура са включени участъци Рудозем и Баните. Територията на общината, обслужвана от РУ – Мадан е разделена на 2 района, обслужвани от районни инспектори – район „Юг“ и район „Север“ – с два микрорайона. Тази структура е обоснована с големия брой населени места. В кметствата са разкрити приемни на районните полицейски инспектори.

Към правоохранителните институции спадат и звена на съдебната система – Районен съд и Териториално отделение - Мадан към Районна прокуратура Смолян. Седалищата на структурите за административното обслужване на населението са концентрирани в общинския център – гр. Мадан. В съдебния район на Районен съд Мадан е включена и територията на община Рудозем.

*

*

*

2.3.4. Основни изводи от анализа и оценките на бюджетните услуги

- В общината е развита и добре организирана система за публични услуги на населението. Броят и капацитетът на обектите за публични (бюджетни) услуги е съобразен с броя на потребителите и разпределението им по населени места.
- Финансирането на бюджетните услуги се осигурява от Държавния бюджет (за делегирани от държавата дейности) и със средства от общинския бюджет.

- Образованието (в неговите две структури – предучилищно и училищно) заема важно място в политиката на местните власти – Общинския съвет, Кмета и Общинска администрация.
- На общинско ниво, за анализирания 6 годишен период, няма съществени промени в мрежата от детски заведения, общообразователните и професионалните училища.
- В общината е създадена организация (вкл. и по линия на безплатния училищен транспорт) за обхващане на учениците в задължителната основна степен на общото образование от селата, в които няма действащи училища.
- Училищата в общината са със статут на „средищни“, а едно е „защитено“, което улеснява запазването им и при тенденция за намаляване броя на учениците.
- Професионалната гимназия е с професионални направления, съобразени със структурата и специализацията на общинската икономика.
- Здравната система е организирана в съответствие с действащата законова уредба – броят на лекарските практики в първичната доболнична помощ е съобразен с нормативите за броя на лицата в пациентските листи на общопрактикуващите лекари.
- В структурата на специализираната доболнична помощ, наред със самостоятелните лекарски практики важно място заемат и медицинският център в гр. Мадан.
- Болничната помощ, включваща МБАЛ е с надобщински функции - обслужват пациенти от общини Баните и Рудозем.
- Дейностите по социално подпомагане са организирани в съответствие с контингента от лица в риск и в неравностойно положение – с физически, психически и други ментални увреждания. Превес имат услугите от резидентен тип и услугите в общността и в обичайната среда.
- Инфраструктурата в сферата на културата и на спорта е предвидена за задоволяване на по-масово търсени услуги, които не са с елитарен и професионално изразен характер.
- В зависимост от концентрацията на обекти за бюджетни услуги (училище, детско заведение, амбулатория за доболнична лечебна и ментална помощ, читалище, кметство) в някои от населените места се формира мрежа от първични обслужващи центрове.
- Материалната база на обектите в образованието и в здравеопазването, в културата и социалното подпомагане е в добро състояние.

2.4. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията

2.4.1. Транспортна инфраструктура

Топографските особености на община Мадан, характеризиращи се със силно пресечен, планински релеф, затрудняват и ограничават развитието на транспортната инфраструктура, като основната част от пътните връзки са изградени по протеженията на долините образувани по поречията на реки и потоци.

Географското и разположение изолира община Мадан, оставяйки я в

периферията от основните пътни артерии от Републиканската пътна мрежа. Като ниво на изградена пътна мрежа Община Мадан се категоризира като нисък клас. През територията и не преминават автомагистрали, както и пътища от първи клас. Единственият второкласен път е II-86, който е част от трансграничния коридор Никопол-Плевен-Пловдив-Смолян-Рудозем-границата с Гърция /Ксанти/. Третокласните пътища са: път III-867 Средногорци- Мадан- Златоград- Бенковски-Подкова /Момчилград- Маказа/, и път III-865 Търън- Средногорци- п.к. Стояново-Ардино- Бойно- Кърджали. Пътищата от II-ри и III-ти клас се стопанисват и поддържат от Пътно управление гр. Смолян (*фиг.15*).

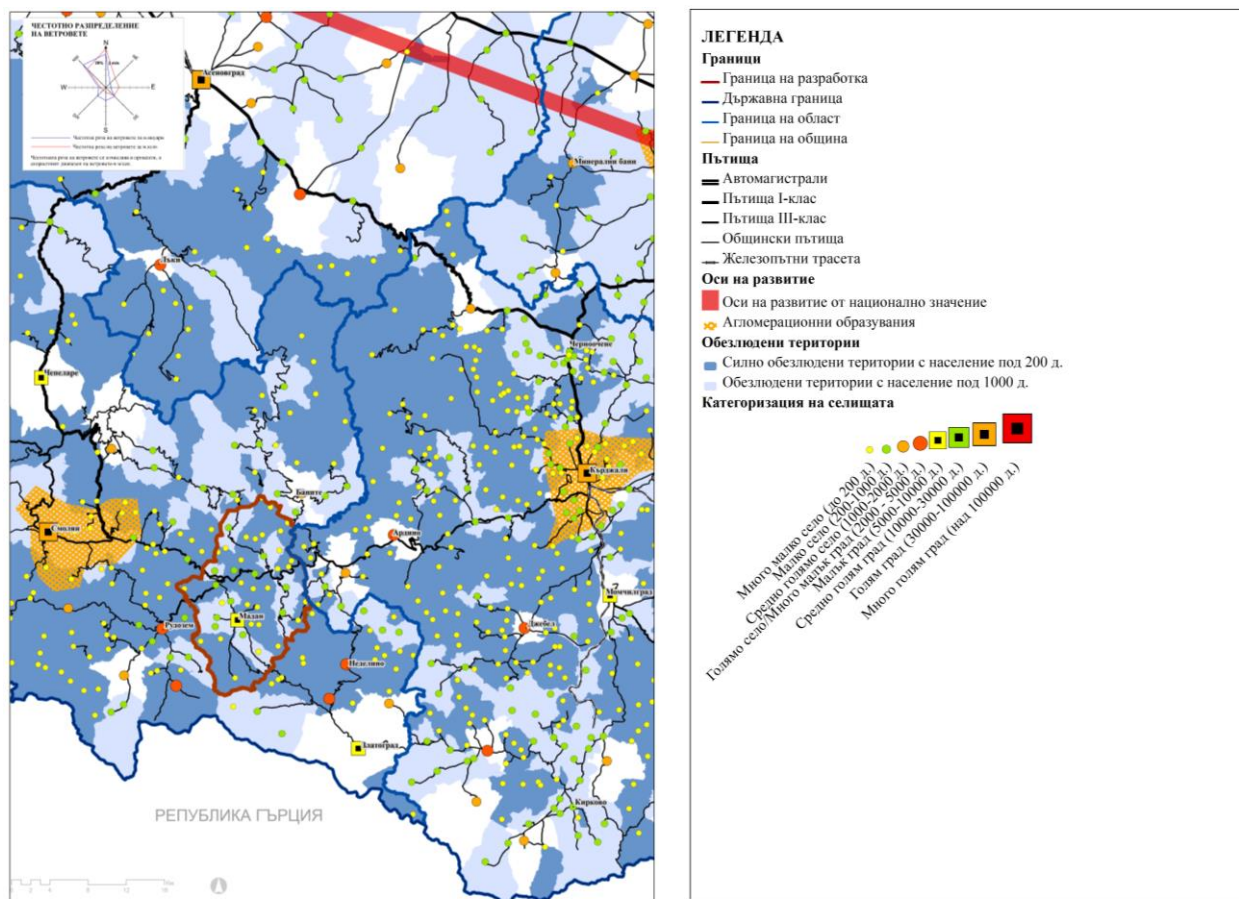
От достъпната информация е обобщено, че Община Мадан стопанисва и поддържа около 266 км. общински, местни пътища, както и вътрешни улични мрежи. Дължината на общинските пътища е 126,318 км. и са основна транспортно комуникационна артерия обединяваща съществена част от трудно достъпните и отдалечени населени места на територията на общината с общинския център. Силно пресеченият терен и изложението са фактор, значително увеличаващ разходите по поддържането и изграждането им, като приблизително 25% от поддържаните пътища да са без трайна настилка.

В община Мадан функционира Масов Обществен пътнически транспорт, който работи с разписание на определени интервали от време през деня. Общината няма такава подвижност на населението, за да има нужда от МОПТ в класическия смисъл на това понятие. Времевите интервали и разписанието на градския транспорт обслужващ крайните квартали на града е съобразен с ежедневния поток от хора и техните нужди. Освен това основните кореспонденции от всякакъв характер, в рамките на населените места, поради техния мащаб, се преодоляват чрез пешеходно движение.

Общественият транспорт в общината, се реализира според общинската транспортна схема, и на конкурсни начала, се осъществява от частни транспортни фирми. Повечето транспортни фирми извършващи маршрути от и към София, Пловдив, Кърджали и Смолян обслужват и междинни спирки, включително град Мадан и някои от прилежащите села. Чрез областната транспортна схема е осигурена ежедневна пряка автобусна връзка с Пловдив, Смолян, Кърджали, Рудозем, Златоград и други населени райони. По същите линии се обслужват и значителна част от селските райони в обхвата на община Мадан.

На територията на Община Мадан не функционира жп линия.

На територията на Община Мадан няма де действащи летища, но чрез шосейните си пътища има достъп до националните летища, сертифицирани от международните институции. През преминаването на ГККП Златоград-Термес или ГКПП Маказа-Нимфея има връзка с международните летища Кавала и Солун в Гърция, а през ГККП Капитан Андреево-Капъкуле и до международното летище Истанбул Ататюрк в Турция.

Фиг.15. СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА

2.4.2. Инженерна инфраструктура

Община Мадан се обслужва от „ВиК“ ЕООД – Смолян, включващ общините Борино, Чепеларе, Девин, Доспат, Неделино, Рудозем, Смолян и Златоград. Всички те се намират на територията на област Смолян. Това е планински район, който се намира в южната част на България при границата с Гърция.

➤ **Водоснабдяване**

Водоснабдителната система на гр. Мадан е изграден от 4 подсистеми.

- Първата подсистема захранваща гр. Мадан и най-важна за града е изградена от две открити водохващания при яз.Пловдивци - р.Искрец и голяма река намиращи се в землищата на с. Пловдивци и с Коритата. Те събират водите си чрез събирателна шахта и по стоманен водопровод Ф530тт снабдяват с вода селищата Бърчево, кв. Койнарци, гр. Рудозем, гр. Средногорци НР 300т3 и накрая гр. Мадан. Системата има връзка с НР 460 т3, НР 420 т3 и НР 150 т3 на гр. Рудозем. Системата следва течението на р. Пловдивска и се разполага от западната и страна до с. Бърчаево. Преди него преминава реката и до с.Войкова Лъка продължава от източната страна на реката. След селото стоманеният водопровод преминава за малко по левият бряг на реката, после пак при стадиона на гр.Рудозем пресича реката. През града водопровода преминава по десния бряг на р.Пловдивска, след вливането и в р.Арда пресича реката до моста и после следва пътя за гр. Мадан почти до гр.Средногорци. Там довеждащият водопровод преминава от десния бряг на

р.Арда и достига до гр.Мадан. Системата захранва НР 1000 m³, НР 1000 m³ и НР 150 m³. След захранването на мрежата на гр.Мадан чрез две помпени станции ПС „Разклона“ и ПС „Бориева“ захранват НР 1000 m³, НР 300 m³ и НР 400 m³.

- Втората подсистема подаваща количества към мрежата на града е изградена от едно открито водохващане „Петров дол“, което по стоманен водопровод Ф150 захранва директно разпределителната системата на гр. Мадан.
- Третата подсистема подаваща количества към мрежата на града е изградена от едно открито водохващане малко над махала Митовска - „Митовска“. Системата захранва НР 1000 m по стоманен водопровод Ф100.
- Четвъртата подсистема подаваща количества към мрежата на града е изградена от едно открито водохващане малко над махала Яновска - „Яновско дере“. Системата захранва НР 300 m по стоманен водопровод Ф150.

Водата за системите на гр.Мадан се третира частично при събирателната шахта на водохващанията на яз. Пловдивци. Наличието на хлораторна станция позволява обеззаразяването на водните количества, постъпващи към селищата - сега хлораторната станция.

Системата на гр.Мадан не разполага с налична ПСПВ. След изграждането на яз.Пловдивци както и ПСПВ „Пловдивци“ при язовира качествата както и количествата за водоснабдените селища, както и за селищата в режим ще бъде гарантирано. Четирите системи захранват основно гр. Мадан, с. Бърчево, кв.Койнарци, гр.Рудозем и гр. Средногорци, населението, на което са предоставени водоснабдителни услуги е 5793 души или 90% от населението на гр. Мадан. За с. Бърчево населението е 197 души, което е на 100% е водоснабдено. За с.Средногорци населението е 921 души, което е на 100% е водоснабдено.

Системите захранващи гр. Мадан не са в добро техническо състояние, често аварират, което обуславя големите загуби по външните трасета.

Мадан и съседните му села използват повърхностни води за питейно водоснабдяване.

➤ **Канализация**

Малък е процента на изградената канализационна мрежа.

В гр. Мадан има изградена пречиствателна станция за отпадъчни води, която е въведена в експлоатация през 2008г. Община Мадан разполага с ПСОВ.

Общата дължина на съществуващата канализационна мрежа е приблизително 5,41 км. Град Мадан е с 5718 е.ж.

Канализационната мрежа в централната градска част е изградена почти изцяло, като основните колектори са: - Главен колектор I по р.Голяма река, Главен колектор II по течението на р.Малка река и общ главен колектор, достигащ до ПСОВ.

Канализационната мрежа на град Мадан, е изградена и функционира като смесена система. Битовите, промишлените и дъждовните отпадъчни води се отвеждат от една тръба.

Много лошо е състоянието на канализационната мрежа в отдалечените квартали на града - кв.Батанци, кв.Конски дол. Тя е изградена през 60-те години на миналия век за нуждите на миньорските селища. Каналите са задръстени или разрушени, функциониращите СКО заустват в речното корито. Лошо е състоянието на „Митовско дере“.

Два главни колектора са гръбнака на канализационната мрежа на гр. Мадан. Те

следват естествения наклон на р.Малка река, р.Голяма река и р.Маданска.

➤ **Електроснабдяване**

Преносът, трансформацията и продажбата на електроенергия в община Мадан се осъществява от ЕВН-КЕЦ - Златоград, клон Мадан. На територията на община Мадан има 2 изградени МВЕЦ, те се намират на р. Арда в района на с. Средногорци. На територията на Община Мадан са проектирани и изпълнени три соларни парка. Соларните паркове са въведени в експлоатация.

Електроенергийната инфраструктура на общината осигурява захранване за всички населени места в общината. Тя е свързана с енергийните пръстени на страната с ел. проводи с напрежение 20 kV.

Някои от общинските сгради имат внедрени мерки за енергийна ефективност и монтирани инсталации за добив на слънчева енергия, които осигуряват част от необходимия ресурс за функционирането им.

Възобновяемите източници на енергия, които могат да имат значение за развитието на общината, чрез използването им, са енергията от слънцето и в известна степен на водата.

➤ **Далекосъобщения**

Съобщителната мрежа на община Мадан е в задоволително състояние. Само в пет от населените места в общината има пощенски станции. Представителите на спедиторските и куриерски фирми в България също извършват доставки на пратки само в определени дни, което силно затруднява използването на този вид услуга, респ. получаването и приемането на писма.

➤ **Информационни и комуникационни технологии**

Територията на общината е изцяло покрита от мрежата на мобилните оператори в България. На територията на общината се предлага фиксирани телефонни услуги и GSM покритие при 100% степен на цифровизация и покритие по население за община Мадан.

2.5. Анализ на състоянието на селищата мрежа и на жилищния сектор

2.5.1. Селищна мрежа – функционална и типологична характеристика на населените места

Селищната мрежа на общината е със специфична характеристика. Тя включва голям брой селища, по-голямата част от които са с малък брой население. Те отстоят на големи разстояние едно от друго, и не всички са с добра транспортно-комуникационна обвързаност.

По своя генезис, селищната мрежа на община Мадан не се отличава от начина на възникване и развитие на селищата в някои от източните и западните части на Родопите. Тя е с пръснат характер. Част от малките селища в миналото имаха статут на махали. С приемането на Закона за административно-териториалното устройство през 2015 г. махалите получиха статут на села. Генезиса на бившите махали в Западните Родопи е свързан с икономически причини – недостиг на обработваеми земи и силно пресечен релеф.

При използване на различни критерии населените места попадат в различни по характера си класификационни групи. Такива критерии, използвани при анализа на селищната мрежа в ПИРО – Мадан 2021-2027 са използвани за групиране на

населените места по критерия:

- „надморска височина“;
- „административен статут“;
- „численост на населението“;
- „комплекса от изпълнявани функции“ и др.

По физикогеографските си особености община Мадан попада в планинския пояс (надморска височина над 600 м.) Това естествено характеризира и населените места като планински. Повечето от населените места в общината попадат в пояса с надморска височина от 700 до 999 м. Най-високо разположени са селата Габрина, Купен и Миле – всички те попадат в пояса над 1000 м. н. вис. Град Мадан и селата Средногорци, Цирка, Ловци и Дирало са най-ниско разположени. Те са в пояса с надморска височина от 500 до 699 м.

В структурата на селищната мрежа са се формирали и населени места от т.нар. „купни“ селища, които са със средищен характер. Такива са с. Средногорци и Върбина.

В сега действащия *Класификатор на населените места в Р. България* на територията на община Мадан са включени общо 44 населени места, от които 1 град и 43 села. За състоянието на селищната мрежа представа дава показателят „гъстота на селищната мрежа“, изразена чрез брой на селищата на 100 км² от територията на общината. За община Мадан този показател е 25,2 при среден за област Смолян – 7,5 а за страната – 7,4 селища на 100 км².

Типологичната характеристика на населените места в общината се определя на основата на различни критерии, а именно:

- Демографски критерий – брой на населението.
- Административен статут – вид на населеното място и административни функции.
- Обслужващи функции и др.

За категоризирането на селищата по брой на населението се прилага т.нар. „градоустройствена категория“, заложена в нормативните документи по териториално и селищно устройство. Съгласно тази категоризация населените места в общината попадат в следните категории:

- Много малък град (под 10 хил. д. население) – 1 бр. (гр. Мадан).
- Малки села (от 251 до 1000 д.) – 6 бр. (Върбина, Средногорци, с. Лещак, с. Боровина, с.Леска и с.Букова поляна с. Лещак, с. Боровина, с.Леска и с.Букова поляна).
- Много малки села (под 250 д.) – 37 села.

Оценката на населените места по отношение на *градоустройствената категоризация* показва, че преобладаващия брой села, отнесени в категорията „много малки села“ генерира потенциални проблеми с организирането на място на редица публични услуги – в сферата на образованието, здравеопазването, спорта и др. Този проблем се усложнява и от възрастовата структура на населението.

По изпълнявания административен статут, определен със съответното законодателство в страната, населените места в общината изпълняват функциите на:

- Център на община – гр. Мадан.
- Кметства – общо - 5 села.
- Села с кметски наместник – общо 17 села, от които 8 самостоятелни и 9 - със съставни села.

С комплексен характер е т.нар. „функционален тип“ на населените места. Същия се съдържа в „Единния класификатор на административно-териториалните и териториалните единици в Р. България“. Населените места от община Мадан попадат в следните категории:

- Трета категория – гр. Мадан.
- Пета категория – с. Върбина и с. Средногорци.
- Шеста категория – с. Боровина и с. Леска.
- Седма категория – 13 села.
- Осма категория – 24 села.

В таблица 23 са посочени типа и категорията на населените места към 2020 година.

Таблица 23. ТИПОЛОГИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА НА НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА С НАСЕЛЕНИЕ НАД 100 Д. В ОБЩИНА МАДАН – 2020 Г.

Населени места	Брой население 2019 г.	Вид категория		
		Гrado-устройствена	Функционална	адм. Статут
Общ. Мадан	10698	малка община	3	
гр.Мадан	5233	малък град	3	Общ. център
с.Върбина	861	малко село	5	Кметство
с.Средногорци	794	малко село	5	Кметство
с.Букова поляна	361	малко село	6	Кметство
с.Леска	330	малко село	6	Кметство
с.Боровина	298	малко село	7	Кметство
с.Лещак	260	малко село	7	
с.Мъглища	222	Много малко село	7	км. наместн.
с.Ловци	219	Много малко село	7	км. наместн.
с.Буково	218	Много малко село	7	км. наместн.
с.Равнища	211	Много малко село	7	км. наместн.
с.Бориново	193	Много малко село	7	км. наместн.
с.Шаренска	191	Много малко село	7	км. наместн.
с.Галище	143	Много малко село	7	км. наместн.
с.Студена	137	Много малко село	7	км. наместн.
с.Равнил	118	Много малко село	7	км. наместн.
с.Митовска	112	Много малко село	7	Кметство
с.Цирка	106	Много малко село	7	км. наместн.
с.Чурка	100	Много малко село	7	

Източник: ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ – МАДАН

По *административен статут* населените места в общината попадат в три групи:

- Център на община – гр. Мадан.
- Кметства – 6 села.

обслужващи обекти е наличието на определен брой потребители.

Наличието на комплекс от обслужващи обекти е основание съответното населено място да изпълнява функциите на обслужващ център. Категорията на селищните обслужващи центрове се определя от набора на обслужващи обекти и честотата на възникване на потребностите от услуги.

На базата на анализите и оценките на *бюджетните социални услуги* в община Мадан се разкрива следната мрежа от опорни обслужващи центрове:

- *Основен обслужващ център* (гр. Мадан).
- *Вторични обслужващи центрове* (селата Върбина, Средногорци и Върбина).

Основният обслужващ център е базиран на функциите на обекти за ежедневно и частично периодично възникващи потребности (средно училище, професионална гимназия, основно училище, доболнична и болнична лечебна помощ, районен съд, районно управление на полицията, Общински съвет и Общинска администрация, читалище, банкови институции, деконцентрирани структура на централни ведомства и др.). Част от обслужващите функции с епизодичен характер, изпълнявани от МБАЛ, Районен съд, Районно управление на полицията са с надобщински характер. В районите на обслужване на същите попадат и общините Рудозем и Баните.

Локалните обслужващи центрове са свързани с дейността на обслужващи обекти, свързани с ежедневни и частични периодични обслужващи функции (детска градина, основно училище седалище на лекарска практика, читалище и др.).

Позиционирането на двата типа обслужващи центрове на територията на община Мадан е показано на фиг.16.

Състояние на селищната среда. Представа за облика на населените места дават физическите качества на селищната среда. Една от основните функции на местната власт е свързана с подобряване на елементите на селищната среда, които са с публичен характер – улици и прилежащите им тротоари, площадни пространства, зелени площи, улично осветление и др.

Ежегодно с приемането на общинския бюджет и на Капиталовата програма се осигуряват инвестиции за подобряване облика на населените места. Освен със собствени средства с инвестиционен характер, се подготвят и проекти с външно финансиране, насочени към подобряване качествата на публичните пространства на населените места.

Основните резултати, постигнати в анализирания период насочени към подобряване физическите качества на селищната среда са свързани и с изпълнение на мерки и проекти, включени в основния планов документ на общината - *Общински план за развитие на община Мадан - 2014-2020 г.*;

С проекти, финансирани по Програмата за развитие на селските райони са извършени ремонти и рехабилитация на улици в селата. С проекти, свързани с ремонти и реконструкция на водопроводната мрежа в някои населени места в общината се асфалтират и уличните платна.

2.5.2. Жилищен сектор

Състоянието на жилищния сектор е един от критериите за облика на населените места. Обитаването, като една от основните селищни функции е свързана и със състоянието на жилищния сектор. Анализите и оценките на този сектор включват оценка на:

- количествените показатели на жилищния сектор (жилищни сгради и жилища;
- качествената характеристика на жилищата.

➤ **Количествени параметри на жилищния сектор**

Обект на анализа е състоянието на жилищния фонд. За целта се ползват утвърдени в практиката показатели като:

- брой жилищни сгради;
 - брой жилища;
 - размер на жилищната площ;
- Жилищни сгради

Последната официална статистическа информация за жилищния сектор е за 2018 г. Към тази година на територията на община Мадан има общо 2787 жилищни сгради. Основната част от тях са еднофамилни и една малка част – многофамилни. Последните се намират главно в гр. Мадан, а единични – в някои от селата на общината.

За анализирания период в общината са въведени в експлоатация общо 4 нови жилищни сгради (в т.ч. и с ново разширение на съществуващи жилищни сгради). Конкретните данни на въведеният в експлоатация жилищен фонд в община Мадан са отразени в таблица 24.

Таблица 24. ВЪВЕДЕНИ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НОВИ ЖИЛИЩНИ СГРАДИ И НОВИ ЖИЛИЩА В ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2014 – 2018 Г.

Показатели	Години					Общо за периода
	2014	2015	2016	2017	2018	
Жилищни сгради	-	1	1	-	2	4
Жилища	-	3	11	-	6	20
Полезна площ	-	434	1121	-	597	2152
В т.ч. жилищна	-	316	894	-	386	1596

Източник: НСИ. РАЙОНИТЕ, ОБЛАСТЕ И ОБЩИНИТЕ В Р. БЪЛГАРИЯ

Анализът на данните от таблица 24 показват, че нововъведените в експлоатация жилищни сгради са многофамилни. Съпоставката между броя на жилищните сгради и на жилищата в тях, показва, че в основната си част те се състоят средно по 5 жилища в една жилищна сграда. Средната полезна площ на едно нововъведено в експлоатация жилище за анализирания период е около 107,6 м², а чистата жилищна – 79,8 м².

По отношение на материала, от който са изградени жилищните сгради в община Мадан, същите се разпределят по същия начин:

- Общ брой на жилищните сгради – 2787, в т.ч.
- Панелни - 13 бр., или 0,5% от общия брой на сградите.
- Стоманобетонни – 45 бр., или 1,6%.
- Тухлени – 1372 бр., или 49,2%.
- От друг материал – 1357 бр., или 48,7%.

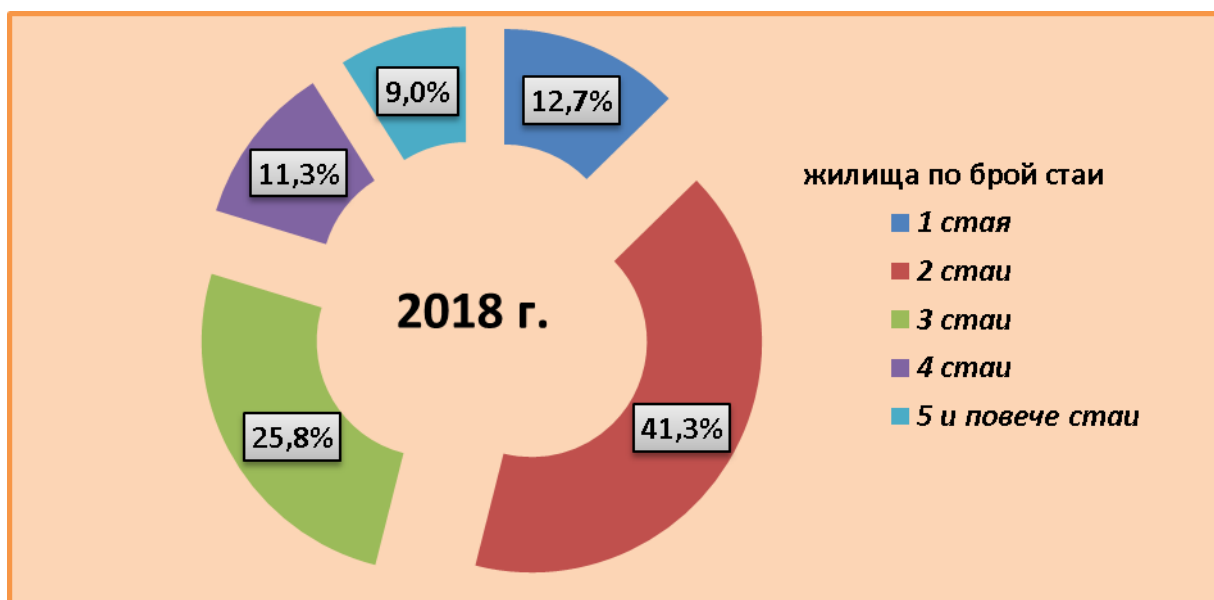
Жилищните сгради, изградени от тухли се диференцират на такива с бетонна плоча, като преобладават тези с гредоред. Има и малък брой жилищни сгради, външните стени на които са от камък.

• Жилища

Вторият важен показател за количествена оценка на жилищния сектор е броят на жилищата. Към 2018 г. броят на жилищата в община Мадан е 6151. Немалката разлика между броя на жилищните сгради и броя на жилищата се обяснява с това, че част от жилищните сгради са многофамилни, като преобладават еднофамилните жилища.

Важен показател, характеризиращ жилищния сектор е „брой стаи в жилищата“. По този показател данните показват, че преобладават жилищата с три и с повече стаи. Броят на едностайните жилища не е голям – 783 от всичките 13843 жилища, което е 12,7% от броя на всички жилища в общината. Двустайните жилища са общо 2539 бр., което е 41,3% от общия им брой. Тристайните и четиристайните жилища са съответно 1584 и 696 бр. Те са с относителен дял 37,1% от всички жилища. Жилищата с 5 и повече стаи са общо 549 бр., което е 10,0% от общия им брой.

Структурата на жилищата по броя на стаите в тях, представена като относителни дялове за общината и за гр. Мадан е представена графично на фиг.17.

Фиг.17. СТРУКТУРА НА ЖИЛИЩАТА В ОБЩИНА МАДАН ПО БРОЙ НА СТАИТЕ В ТЯХ – 2018 Г.

Посочените данни за структурата на жилищата по показателя „брой на стаите“ показват, че масово срещания тип жилище, както в селата, така и в общинския център, е с 2 и 3 стаи.

По населени места, анализите показват, че многостайните жилища са по-често срещани в по-малолюдните населени места. Обяснението за това е, че тези жилища

за изграждани когато обитателите на едно домакинство са били повече на брой и това е налагало да се строят жилища с повече стаи.

Задоволеността на населението със жилища се определя с показателя „брой жилища на 1000 д.“ Стойността на този показател за общината е 565,0 жилища. Средният брой обитатели на 1 жилище е 1,8 д.

По отношение на *формата на собственост*, структурата на жилищния фонд не се различава съществено от тази за страната. Основата част от жилищата са частна собственост, като относителният дял на частните жилища е 92,2%. Малко са жилищата – държавна и общинска собственост – 483 жилища (от тях 262 – държавна и общинска собственост и 221 – частни на юридически лица), което е 7,8% от всички жилища в общината. Основната част от тях са в гр. Мадан.

Качествен проблем на общинския жилищен фонд е този за тяхното физическо и морално износване. Повечето от общинските жилища се нуждаят от основен ремонт. Затрудненията за доброто поддържане на общинските жилища е в ниския размер на определените със съответната наредба на Общинския съвет наеми. Средствата от наемите не са достатъчни за периодичните ремонти на жилищата.

- Жилищна площ

Един от акцентите на анализа на жилищния сектор е върху размера на жилищната площ и дялът му от наличната полезна площ на жилищата. Като абсолютни величини тези показатели имат информационен характер, но отнесени към броя на населението, характеризират жилищния му стандарт. Важен параметър на площта в жилищата е съотношението между общата полезна площ на жилищата и „чистата“ жилищна площ.

Общият размер на полезната площ на жилищата в община Мадан към 2018 г. е 451 519 м². Чистата жилищна площ е 336 102 м², което е 74,4% от полезната площ. В полезната площ, освен чистата жилищна се включват още спомагателните площи и площите на кухните.

Данните за жилищната площ по населени места са от преброяването на населението през 2011 г. Разликите с данните от 2018 г. на ниво „община“ не са много големи, така, че данните от 2011 г. дават добра представа за осигуреността на населението от отделните населени места с жилищна площ.

В таблица 25 се съдържат данни за полезната и жилищната площ в по-големите населени места от общината.

Таблица 25. ПОЛЕЗНА И ЖИЛИЩНА ПЛОЩ В ЖИЛИЩАТА В НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА (С НАСЕЛЕНИЕ НАД 250 Д.) В ОБЩИНА МАДАН – 2011 Г.

Населени места	Жилища (брой)	Полезна площ (м ²)	Жилищна площ (м ²)	% жилищна/ Полезна
Общ. Мадан	6131	449367	335662	74.7
гр.Мадан	2937	189623	137346	72.4
с.Върбина	459	44226	32285	73.0
с.Средногорци	430	34622	26472	76.5
с.Букова поляна	244	17381	13396	77.1
с.Леска	179	12813	10336	80.7
с.Боровина	210	14664	11784	80.4
с.Лещак	131	11148	9164	82.2

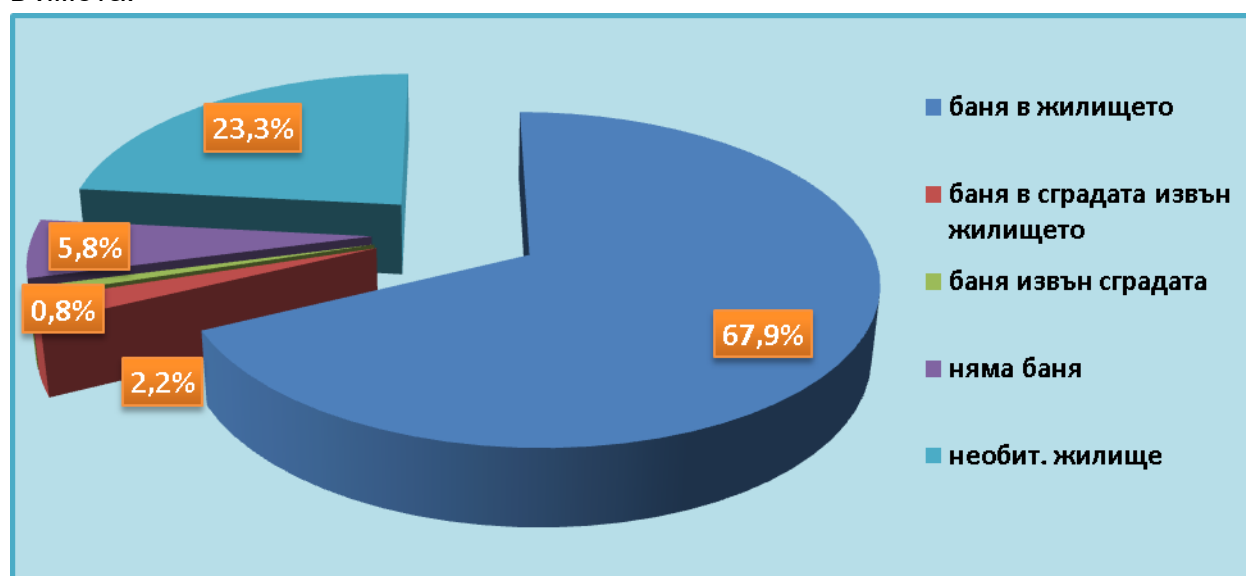
Източник: НСИ. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРЕБРОЯВАНЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО И НА ЖИЛИЩНИЯ ФОНД В Р. БЪЛГАРИЯ. 2011 Г.

Съотношението между полезна и жилищна площ (изразено като % на жилищната към полезната площ) по населени места не показва съществени отклонения от средните стойности за общината. Вариационния размах е в не много широки граници.

➤ *Качествени характеристики на жилищния фонд*

Качествата на отделните жилища се изразяват в степента на тяхната благоустроеност – електрифицирани, наличие на баня и др. Информацията за благоустроеността на жилищата се набира по време на преброяванията на населението и на жилищния фонд. Данните от последното преброяване (2011 г.) сочат, че целият жилищен фонд в общината е *електрифициран*.

Фиг.18 илюстрира делът на *жилищата с баня* и местоположението на същата в имота.

Фиг.18. ОТНОСИТЕЛНИ ДЯЛОВЕ НА ЖИЛИЩАТА С БАНЯ И НА ТАКИВА БЕЗ БАНЯ В ОБЩИНА МАДАН -2011 Г.

По отношение *наличието на баня*, не всички жилища в общината разполагат с такава. От целия жилищен фонд в общината около 77,7% разполага с баня

В по-голямата част от жилищата с баня, това помещение е в самото жилище – 67,9%. Част от жилищата (общо 136 жилища) имат баня и тя е в сградата, но извън жилището, а при 46 жилища банята е извън жилищната сграда.

Данните по населени места показват, че някои от малолюдните населени места, които са и с влошена възрастова структура и със жилищен фонд, изграждан преди много време, 5,8% от обитавани жилища са без баня.

Жилищен стандарт. Съпоставката на размера на жилищната площ в общината (881 425 м²) и броят на населението дава представа за жилищната задоволеност. Към 2018 г. тя е 42,0 м²/обитател полезна и 31,4 м²/обитател чиста жилищна площ.

Жилищният стандарт, изразен като жилищна площ на 1 обитател за община Мадан е със стойности, които са около средните за страната – 32,5 м²/на обитател. При норматив за жилищно осигуряване от 40 м²/на обитател с наличните в община

Мадан 31,4м²/на обитател не се удовлетворяват изцяло нормативните потребности. При анализа на посочените данни за жилищна задоволеност следва да се посочи, че те включват и жилищната площ на необитаваните жилища. Като се има предвид, че част от жилищата в общината се необитаеми, реалният жилищен стандарт е значително по-нисък – около 28—30 м²/обитател.

*

* *

2.5.3. Изводи и проблеми на селищната мрежа и на жилищния сектор

- **Селищна мрежа**

- Разпокъсаният характер на селищната мрежа, включваща много на брой, но малолюдни населени места е резултат от съвкупното влияние на икономическия и на природния фактор върху селищното развитие в тази част на Родопите.
- Независимо от разпокъсания характер на селищната мрежа са създадени условия за функциониране на редица дейности с обслужващ характер чрез дейността на обекти на бюджетните услуги – училища, лекарски практики, административни услуги и др.
- Ежегодно с общинските бюджети се осигуряват средства с инвестиционен характер за етапно подобряване качествата на публичните елементи на селищната среда. За целта се използват и възможностите за привличане на финансов ресурс от външни източници – действащи Оперативни програми, от други публични фондове и др.
- Политиката на местните власти е да стимулират развитието на системата от опорни центрове в селищната мрежа, в които са локализирани обслужващи обекти с масов и ежедневно възникващ характер. Тяхното съществуване и функционирането им като първични обслужващи центрове осигурява доближаването на бюджетните услуги до населението от съседните по-малки населени места.

- **Жилищен сектор**

- Наличният жилищен сектор е с параметри, задоволяващи потребностите на населението от жилища.
- Преобладаващият тип жилищни сгради са от типа „еднофамилни“, като не са малко на брой и многофамилните и то основно в общинския център и някои от по-големите села.
- Налице е недостиг на общински жилища, което затруднява политиката на общината за настаняване на картотекирани лица (крайно нуждаещи се и социално слаби граждани – без собствено жилище) в общински жилищен фонд.
- Жилищата са с различен брой стаи – като е висок делът на тези с 3 и 4 стаи. Нисък е и средния брой на обитателите на 1 жилище, което е резултат от демографското състояние.

- Стандартът на обитаване, изразен с показателя „жилищна площ на обитател“ е малко по-нисък от нормативно необходимия.

2.6. Културно-историческо наследство

➤ Недвижими културни ценности

На територията на общината са регистрирани общо 6 недвижими културни ценности. От тях:

- с категория „местно значение“ – 3 бр.;
- без посочена категория – 3 бр.

Недвижимите културни ценности са сравнително равномерно разпределени на територията на община Мадан. Най-много обекти на недвижимото културно наследство има в землищата на гр. Мадан (3), следван от селата Бориново, Буково и Върба(1).

Характерна особеност на недвижимото културно наследство в общината е, че то е представено най-вече от религиозни обекти. В разглежданата територия има 2 джамии, като всички те са обявени за недвижими културни ценности.

Независимо дали фигурират или не в списъка на НИНКН, всички селищни и надгробни могили и средновековни отбранителни валове също притежават статут на недвижими културни ценности с категория „национално значение“, съгласно Разпореждане на МС №1711 от 1962г.

Съгласно Писмо №4349 на НИПК от 04.12.1992г. всички възпоменателни знаци, издигнати по повод участието на България във войните (между 1885г. и 1945г.) също притежават статут на исторически недвижими културни ценности. На територията на община Мадан той е един и е разположен в гр. Мадан.

Към посочения набор от обекти следва да се добавят и регистрираните на територията на общината археологически ценности, които фигурират в АКБ (Археологическата карта на България). Информацията от НАИМ-БАН показва, че на територията на община Мадан има регистрирани 5 археологически обекта. Един от тях се припокрива с обект 6 от списъка на НИНКН. Те са разположени в землищата на две населени места в общината и са разпределени, както следва: с. Върба (5) и с. Шаренска (1).

➤ Движими културни ценности

Освен обекти на недвижимото културно наследство, на територията на община Мадан има обекти и на движимото културно наследство. Те обаче, са сравнително скромни като брой, вид и културна значимост.

Единственият музей, който съществува на територията на общината е Музеят по минно дело и рудодобив. Уникална по рода си е и кристалната зала "Родопски кристал". Колекцията от кристали е най-голямата забележителност на малкия родопски град. Тя е обект на туристически посещения с образователни и развлекателни цели. В Мадан местната община поддържа и пещерата музей "Шаренка".

➤ Нематериални културни ценности

Нематериалното културно наследство включва запазени местни традиции, обичаи, бит, фолклор, фестивали, специфични културни мероприятия, дейност на самодейните състави и др. Към читалищата има сформирани самодейни състави, които участват в различни национални, регионални, областни и общински културни прояви.

2.7. Общински бюджет

➤ *Бюджетна политика на община Мадан*

Провежданата от общината политика при разработването и изпълнението на общинските бюджети е съобразена с изискванията на действащата нормативна уредба в сферата на публичните финанси. Те са заложи в няколко закона и свързаните с тях подзаконов документи. Бюджетната политика се контролира от съответните институции и от звено в структурата на общинска администрация.

Изпълнението на Програмата за реализация на ПИРО –Мадан е свързано с осигуряване на съответния финансов ресурс. Финансирането на някои от мерките (проекти и други дейности) с публичен характер, заложи в Програмата за реализация се очаква да бъде със средства от Оперативните програми, които ще действат през програмния период 2021-2027 г.

Със средства от общинския бюджет се предвижда да бъдат финансирани немалка част от мерките и включените в тях проектни идеи и проекти в ПИРО. Със средства от общинския бюджет ще се *съфинансират* и мерки с публичен характер, финансово подпомагани, основно от Оперативните програми. Всичко това налага да се анализират и оценят общинските бюджети на община Мадан за последните 2-3 години.

Предмет на анализа на бюджетите на общината са:

- Размерът и структурата на собствените и на привлечените приходи.
- Размерът и структурата на разходните части на общинските бюджети.

При обосноваване на размера на бюджетните приходи и на бюджетните разходи за отделните години се спазват изискванията на Наредбата за условията и реда за съставяне на бюджетната прогноза за местните дейности за следващите три години.

➤ *Анализ на приходната част на средствата за бюджетната 2020 г.*

Планираният размер на общите приходи в бюджета на общината за 2020 г. е както следва:

- Общ размер на приходите – 15135,4 хил.лв., в т.ч.
 - За делегирани от държавата дейности (ДДД) – 6585,7 хил. лв. с включен преходен остатък от 2019 г. – 401,9 хил. лв.
 - За местни дейности – 8549,7 хил. лв., в т.ч.
 - Собствени приходи – 2756,8 хил. лв.
 - Изравнителна субсидия -1298,9 хил. лв.
 - Целева субсидия за капиталови разходи – 1113,9 хил. лв.

- Преходен остатък от 2019 г. – 3567,0 хил. лв.
- Други – 165,9 хил. лв.

Важно място в приходната част на бюджета е отделено на собствените приходи (от местни източници – данъчни и неданъчни). От имуществени и други данъци са планирани приходи в размер на 655,2 хил. лв., което е 23,8% от всички собствени приходи. В планираните данъчни приходи с по-голям относителен дял е данъка върху превозните средства – 65,0%, спрямо 23,5% от данъчните приходи от недвижимо имущество. Това съотношение между приходите от двата основни местни данъка е характерно и за бюджетите за 2018 и 2019 г.

Друг източник за приходи в общинския бюджет са тези с неданъчен характер – това са такси, наеми и др. Размерът им, планиран в бюджет 2020 г. е 2101,6 хил. лв. От общия размер на неданъчните приходи около една пета са от такса битови отпадъци – те съставляват 21,9% от местните приходи. Друг важен приходоизточник са средствата от глоби, санкции и наказателни лихви.

Приходите (трансферите) от Централния бюджет за последните три бюджетни години бележат тенденция на нарастване. Този ръст се обосновава с нарастването на издръжката на основните делегирани от държавата дейности в сферата на образованието, на социалното подпомагане и др.

От планираните и отчетени приходи от местни източници за бюджетните 2018 и 2019 г. се констатира определен проблем със събираемостта както на част от имуществените данъци, така и от редица такси. Така за бюджетната 2019 г. събираемостта от такса битови отпадъци е 85% от планирания им размер. Проблем има и със събираемостта на данъчните приходи от собственици на имоти – физически и юридически лица.

➤ **Анализ на разходната част на бюджет 2020 г.**

От гледна точка на изпълнението на ПИРО, интерес представлява разходната част от бюджета. В нея се включват средствата, необходими за издръжката на дейности, без които общината не може да функционира. Една немалка част от т. нар. текущи разходи са насочени за заплати, възнаграждения и издръжка. За издръжката на делегирани от държавата дейности (държавни дейности) се използват целевите средства по трансфери от Централния бюджет и бюджетите на централните ведомства.

Изискването за баланс между планираните приходи и планираните разходи в бюджет 2020 е спазено при разпределението на бюджетните разходи по основни направления. Планираните приходи в размер на 15 135,4 хил. лв. е предвидено да бъдат разходвани по следните направления:

- *Делегирани от държавата дейности (ДДД)* – 6585,7 хил. лв. (с включени преходни остатъци и просрочени задължения).
- *Местни дейности* – 8197,5 хил. лв. (също с включени преходни остатъци и просрочени задължения).
- *Дофинансиране на ДДД* – 352,2 хил. лв.

В бюджетите и за трите последни години (2018, 2019 и 2020) разходите по функции и дейности, независимо от абсолютния размер на средствата, които варират и са с тенденция на нарастване, се запазват като относителни дялове.

В сравнение с бюджетната 2019 г. средствата за функция „Образование“ за

бюджетната 2020 г. са с 656,4 хил. лв. повече и са общо 3601,3 хил. лв. За функцията „Жилищно строителство, БКС и околна среда са планирани 1422,1 хил. лв., като основната част от тях за финансиране на сметосъбирането.

Разходите за персонал, които включват заплати, възнаграждения, плащания към персонала и осигурителни вноски, представляват около една трета (32,0%) по отделните пера в разходната част на общинските бюджети.

Капиталови разходи. Тези разходи са важни за поети ангажименти от общината, свързани с благоустройствени мероприятия. Планираните капиталови разходи в анализиранияте бюджети за 3-те последни бюджетни години са с тенденция на определено нарастване. В структурата на планираните капиталови разходи и за трите бюджетни години, освен целевите трансфери от ЦБ и собствените бюджетни средства, присъстват и преходни остатъци от минали години.

Целевата субсидия за капиталови разходи за 2020 г., уточнена с Министерство на финансите възлиза на 1113,9 хил. лв. Отделно средствата за целево финансиране на преходни обекти за 2019 г. са в размер на 125,1 хил. лв., а преходни обекти с друго финансиране за 2018 и 2019 г. – 2942,0 хил. лв. В Капиталовата програма за 2020 г. са планирани и собствени средства в размер на 733,4 хил. лв., допълнени със 154,2 хил. лв. от преходни обекти със собствено финансиране на 2018 и 2019 г.

Всички разходи са с конкретно разпределение в Капиталовите програми, които се приемат от Общинския съвет заедно с общинския бюджет.

*

* *

2.7.1. Изводи

От извършените анализи и оценки на общинските бюджети могат да бъдат направени следните изводи:

- При планирането на общинските бюджети (в техните приходни и разходни части) са отчитани изискванията на действащата в страната нормативна уредба, касаеща публичните финанси (ЗДБРБ, Закона за публичните финанси, Решения на Министерския съвет и др.).
- Отчитани са изискванията и възможностите за осигуряване на:
 - по-висока събираемост на собствените приходи;
 - ограничаване на обема на просрочените вземания от данъчните и неданъчните приходи;
 - осигуряване на необходимия бюджетен ресурс за издръжка на дейности от сферата на бюджетните услуги;
 - увеличаване на обема на привлечения ресурс и на инвестициите с публичен характер и др.;
- В бюджетите на община се планира ръст на собствените приходи.
- В разходната част на бюджетите се залага стабилност в относителните дялове на средствата за издръжка на функции и дейности в сферата на образованието, социалните дейности, държавни служби и др.
- Определени проблеми съществуват между планираните и отчетените приходи от данъчни и неданъчни постъпления (приходи и дейности от собственост, постъпления от продажба на нефинансови активи и др.).

2.8. Административен капацитет

➤ **Административен капацитет на общинската администрация**

Основни ангажименти по изпълнението на ПИРО – Мадан 2021-2027 след приемането му от Общинския съвет ще имат определени структура на местната власт. Съгласно разпоредбите на *Закона за регионалното развитие*, от органите на местната власт, ангажиментите по реализацията на плана имат Кмета на общината и Общинската администрация.

От тази гледна точка е важно да се направи съответния анализ на административния капацитет на администрацията. Този анализ има за цел да направи оценки на:

- административната структура;
- квалификационните характеристики на административния персонал.

Целта на посочения анализ е да се оценят преките (основни) и допълващите ангажименти на отделните структурни звена в общинската администрация към провежданите политики, насочени към местното, комплексно и интегрирано развитие на общината, заложено в ПИРО.

Вторият акцент в анализа е да се установи дали е налице административен капацитет, който да поеме отговорните функции по прилагането на ПИРО и по-точно по Програмата за неговата реализация. Този акцент има пряко отношение към квалификационните умения и качествата на служителите от Общинската администрация.

➤ **Оценка на управленската структура на общинската администрация**

Както настоящата структура на общинската администрация, която ще действа в мандат 2019 - 2023, така и тази от изминалия мандат (2015 – 2019 г.) са разработени съгласно принципите и изискванията на действащата в страната нормативна уредба (Конституция на Р.България, Европейската харта за местното самоуправление, Закон за местното самоуправление и местната администрация, Закон за администрацията и др.).

В изпълнение на чл.21, ал.1, т.2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и по предложение на Кмета на общината е приета структурата на Общинска администрация - Мадан. В голямата си част тя наследява административната структура от предишния мандат. Структурата, функциите и числеността на общинската администрация - Мадан са дефинирани в Решение №4 на Общинския съвет от 27.11.2019 г. С него са определени структурните звена на Общинската администрация и тяхната численост.

В структурата на Общинска администрация, освен ръководството на общината са обособени 2 типа структурни звена:

- дирекции;
- самостоятелни отдели.

В *ръководния екип на община* Мадан са включени: Кмет; заместник –кметове (2 броя); Секретар; Кметове на кметства (5 бр.) и Кметски наместници (17 бр.) В

сравнение с ръководния екип на общината в мандат 2015-2019 г., в настоящия мандат е променен броят на кметовете на кметства и на кметските наместници. Това е продиктувано от новите критерии за съществуването на кметствата. Поради тази причина част от съществуващите кметства губят статута си на такива и се административират от кметски наместници.

В Общинската администрация са включени и длъжности, които са на *пряко подчинение на кмета на общината*. Такива са длъжностите на финансов контролор и на старши експерт – връзки с обществеността. Освен тях има и звено за подпомагане дейността на Общинския съвет, състоящо се от 1 щатна бройка.

Структурните звена в общинската администрация са обособени в два типа административно-управленски структури:

- Обща администрация.
- Специализирана администрация.

Общата и специализираната администрация са структурирани в дирекции и отдели, а именно:

- *Обща администрация (численост 17 д.).*
 - Отдел „Административно-правно и информационно обслужване“ (численост 17 д.).
- *Специализирана администрация (численост 32 д.).*
 - Дирекция „Специализирана администрация“ (численост 17 д.).
 - Дирекция „Икономическо развитие, бюджет и финанси (численост 15 д.)“.
 - Отдел „Образование, култура и хуманитарни дейности“ (численост 4 д.).

Числеността на персонала в двете структурни звена на Общинска администрация е съобразен с вменените им функции.

Функциите, компетенциите и числеността на отделните структурни звена са определени с действащата нормативна уредба и основно със *Закона за местното самоуправление и местната администрация*. Звената от двете основни структури - дирекции и отдели в общата и специализирана администрация - в рамките на предоставените им правомощия, осигуряват изпълнението на законите, подзаконовите нормативни актове и решенията на Общинския съвет. Те подпомагат кмета при осъществяване на правомощията му, осигуряват технически дейността му. Същите извършват дейности по административно обслужване на гражданите и юридическите лица.

Основните функции на отдел „Административно-правно и информационно обслужване“ са свързани с подпомагане на Кмета на общината в различни направления на общинската политика и връзките на общината с партньорите ѝ – правителствени, общественно-политически и граждански организации. Осъществява широк кръг от дейности по правното обслужване на общината.

Дирекция „Специализирана администрация“ е с основни функции в сферата на териториалното и селищното устройство, на опазване на околната среда. Важни са и контролните функции, които са вменени на общината със съответната нормативна (законова и подзаконова уредба). Важна функция на дирекцията е по

подготовката на стратегически, планови и програмни документи на общината, което има пряко отношение към изпълнение на ПИРО – Мадан 2021-2027.

Функциите на Дирекция *„Икономическо развитие, бюджет и финанси“* са свързани с цялостната бюджетна политика на общината – изготвяне на годишните бюджети, на бюджетните прогнози. Подготвя отчетите за касовото изпълнение на бюджетите. Ръководи и дейността на общинските предприятия.

Отдел *„Образование, култура и хуманитарни дейности“* е с функции по дейността за развитие на бюджетните социални услуги.

Кметовете на населените места изпълняват бюджета на общината в частта му за кметството организират благоустройствени, комунални и др. мероприятия, упражняват контрол за законосъобразно използване, поддържане охрана и опазване на общинската собственост.

Дейността на общинската администрация се контролира и утвърждава от *Общинския съвет*. Последният има 17 члена (съветници), представители на политически партии. Към Общинския съвет са формирани 4 постоянни комисии. Те са в състав от 5 членове, вкл. Председател, като някои от общинските съветници са членове на повече от 1 комисия.

От основните звена, които имат пряко отношение към реализацията както на ПИРО – Мадан 20121-2020 г., така и на отделни общински секторни стратегически, планови и програмни документи, са следните:

- Обща администрация.
 - Отдел *„Административно-правно и информационно обслужване“*.
- „Специализирана администрация“.
 - Дирекция *„Специализирана администрация“*.
 - Отдел *„Образование, култура и хуманитарни дейности“*.

Кметът на общината, освен вменените му правомощия по *Закона на администрацията* като едноличен орган на изпълнителната власт в общината има и ангажименти и правомощия и по *Закона за регионално развитие*. По отношение на Плана за интегрирано развитие на общината, *кметът на общината*:

- организира изработването на плана за интегрирано развитие на общината и го внася за обсъждане и приемане от общинския съвет;
- представя (в тримесечен срок след приемане от Общинския съвет) ПИРО – Мадан 2021-2027 в Областния съвет за регионално развитие;
- ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината;
- представя годишен доклад за наблюдение на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината за одобряване от общинския съвет;
- осигурява публичност и прозрачност на плана за интегрирано развитие на общината, както и на действията по реализацията му.

През анализирания период *Общинският съвет* е утвърдил, разработените от общинската администрация стратегически, планови и програмни документи, които имат пряко отношение към комплексното икономическо, социално, инфраструктурно развитие на общината, а именно:

- *Общински план за развитие на община Мадан за плановия период 2024-2020 г.*
- *Общ устройствен план на общината.*

- *Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Мадан - 2016-2020 г.*
- *Общинска стратегия за управление на общинската собственост за срока на мандата си -2015-2019 г.*
- *Общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Мадан (2017-2020 г.).*
- *Дългосрочна програма за оползотворяване на ВЕИ на община Мадан – 2018-2028 г.*
- *Общински програми за закрила на детето 2015,2016,2017,2018,2019 г. и др.*

➤ **Оценка на квалификационните характеристики на персонала**

Подборът на кадрите, ангажирани в общинска администрация е осъществяван съобразно изискванията на действащата нормативна уредба. Такива са изискванията за съответстващо на длъжността образователно равнище и практически опит. Независимо от тези основни изисквания, политиката на община Мадан е свързана с повишаване на квалификационните умения на служителите в общинска администрация. Това се постига с провеждани периодични обучителни курсове и програми.

В анализирания период са провеждани такива квалификационни курсове, конференции и др., организирани основно от Института по публична администрация, НСОРБ и други консултантски фирми, финансирани по ОП „Добро управление“ („Административен капацитет“). Целите на обучителните мероприятия е да се повиши компетентността и мотивацията за самоусъвършенстване на водещи специалисти в администрацията. Провежданите курсове и конференции са краткосрочни – 2-3 дни.

По проект „Повишаване на квалификацията на служителите в община Мадан“, финансиран по ОПАК, общо 25 д. са били на обучение по различни теми в Института по публична администрация.

Тридневен курс по темата „Ефективно взаимодействие на служителите от местната администрация с хора от уязвимите групи“ са преминали 35 души. Толкова служители са преминали обучение и по темата „Привличане на инвестиции за устойчиво развитие“

Служители от общинска администрация са участвали в курс по проект по линия на НСОРБ „Подобряване капацитета на общинските служители за предоставяне на качествени услуги“

Придобитите знания и умения от тези обучителни мероприятия могат да бъдат прилагани и при изпълнението на ПИРО – Мадан 2021 -2020, както и при изготвяне и изпълнение на други стратегически и програмни документи на общината.

Подобряване на административната среда. Като резултат от провежданата политика за внедряване на електронното управление към 2019 г. община Мадан предлага редица електронни услуги, достъпни на определен електронен адрес. Това е свързано с утвърждаване на съвременни информационни технологии, което

неминуемо води до повишаване на ефективността и качествата на административната среда.

➤ **Привличане на средства по Оперативните програми**

Част от специалистите в Дирекция „Специализирана администрация“ през анализирания 6 годишен период са участвали в подготовката на проекти, с които общината кандидатства за финансиране по действащите в миналия програмен период Оперативни програми.

Според информацията на система ИСУН, през посочения период, община Мадан е спечелила няколко проекта, финансирани основно от ИСФ – Развитие на човешките ресурси и от ЕЗФРСР – Програма за развитие на селските райони. За програмния период 2014-2020 г. са приключили, или са в процес на реализация, както и очаквано приключване, следните проекти:

- *За по-активна, ефективна и устойчива социална политика, чрез иновативност на социалните модели, прилагани в община Мадан.*
- *Проектиране и изграждане на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци на територията на РДБО Мадан, за общините Мадан, Златоград и Неделино*
- *Реконструкция и рехабилитация на улична мрежа на територията на община Мадан*
- *Реконструкция и рехабилитация на съществуващи общински пътища и съоръженията и принадлежностите към тях на територията на община Мадан*
- *Реконструкция и рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения на територията на община Мадан*
- *Развитие на социално предприемачество в община Мадан.*
- *Предоставяне на топъл обяд в община Мадан.*
- *Предоставяне качество на живот на хората с увреждания и на техните семейства в община Мадан.*
- *Реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане на СУ „Отец Паисий“ в гр. Мадан.*
- *Изграждане на модел за патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в общини Рудозем и Мадан.*

Освен посочените проекти, финансирани по оперативните програми, по които бенефициент е община Мадан, през анализирания период са реализирани и значителен брой проекти, финансирани от други източници, вкл. и с финансиране от общинския бюджет. При тяхната подготовка участват и специалисти и експерти от общинска администрация.

*

* *

2.8.1. Основни изводи

Анализите и оценките на структурата на Общинска администрация и на квалификационните умения на специалистите, дават основание за формулиране на следните основни изводи:

- В структурата на общинска администрация са обособени управленско-изпълнителни звена, които ще имат отношение към подготовката и последващата реализация на Плана за интегрирано развитие на община Мадан за периода 2021-2027 г.
- В обхвата на стратегическите и планови документи е подчертана ролята на общинските стратегии за развитие на основни сектори и дейности, като акцентът, освен върху стратегическите документи е поставен и върху годишните планове и програми.
- В практиката на администрацията се прилагат принципите за доброто управление - изразяващи се в откритост, прозрачност, ефективност и ефикасност.
- Траен е процесът за повишаване на личните професионални, организационни и управленски умения на служителите в общинската администрация - чрез изграждане и развитие на система за непрекъснато обучение, квалификация и развитие на човешките ресурси.
- Постигната е ефективна координация между отделните административни звена и подобряване на организацията за работа на общинската администрация с цел по-добро обслужване на гражданите.
- В периода на изработване на ПИРО – Мадан 2021-2027, се налага със заповед на Кмета на общината да бъде сформирана целева група от специалисти, които да отговарят за:
 - необходимото информационно осигуряване;
 - координацията между експертите от отделните звена на Общинската администрация;
 - реализация на Комуникационната стратегия;
 - подпомагане на Кмета на общината в дейността му по реализацията на Интегрирания план.

2.9. Екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Мадан.**2.9.1. Защитени зони и територии, природни забележителности и биоразнообразие**

На територията на община Мадан попада само една защитена зона - BG0000372 „Циганско градище“, част от Европейската екологична мрежа „НАТУРА 2000“, няма защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии. Защитената зона е обявена с решение № 661/16.10.2007г. на Министерски съвет публикувано в ДВ, бр. 85/2007г. Защитената зона е разположена на територията на 3 общини- Рудозем, Мадан и Златоград, като най-малка площ от зоната попада в община Мадан. Общата площ на „Циганско градище“ възлиза на 9555.741 ха, като от

тях само 744.26 ха попадат в община Мадан. Защитената зона няма план за управление. ЗЗ „Циганско градище“ заема много малка част от южния край на община Мадан, като частично попада в землището на гр. Мадан с № 46045, а с. Крушев дол е на 360 м от защитената зона. По течението на р. Маданска, която в най-южната си част навлиза в ЗЗ „Циганско градище“ има вече установена ивица от обособени и обработвани земеделски земи. Цели на опазване: □ Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона. □ Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата. □ Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Фауната е със значително преобладаване на евросибирските и европейските видове над средиземноморските. Реликтните безгръбначни са най-много в Рило-Родопския район – повечето глациални реликти. Значителен е и броя на редките видове безгръбначни. Евросибирските видове при гнездящите птици като цяло са с най-висок процент (27.7 %) за цяла България. Отличителна черта за района е високият ендемизъм при пеперудите – на ниво подвидове, при охлювите и бръмбарите – на подродово и родово ниво. Характерни за иглолистните гори са мечката, горската полевка и глухарът. Земноводните се представят от дъждовник и горска жаба, а влечугите – от змиеок гушер и вдлъбнатоочел смук. От насекомите се срещат скакалецът, виолетовият бръмбар бегач, голямата сага. По скалните склонове на р. Арда гнездят редки хищни птици – белоглав лешояд, египетски лешояд картал, орли, глухар, лещарка, кеклик, скален гълъб и др. В някои по-ниски части на Родопи се срещат и европейски видове – дива свиня, таралеж, къртица, катерица и обикновена полевка. Животинският свят на Родопите съчетава представители на всички фаунистични комплекси, характерни за нашата страна. Масивният характер на планината и разнообразието на релефа дават възможност за пълно представяне на височинното разпределение при животинските видове.

Сравнително добре са запазени застрашените и редки видове бозайници – вълкът, дивата коза, златката и някои видове прилепи. Срещат се още лисица, елен, заек и др. Характерни обитатели от птичия свят са редките видове хайдушка гарга и перконога кукумявка. Гнездят 167 вида птици, като в южната част на планината заедно с гръцката територия се приема за най-богатото място на грабливи птици в Европа след Испания. Тук гнездят редки или застрашени от изчезване видове египетски лешояд, царски скален орел, белоопашат птицелов, сокол скитник, черен щъркел и др. От влечугите се срещат змиеок, македонски гушер, змия червейница, вдлъбнатоочел смук, змиегушер и каспийска костенурка. Обект на ловуване са заекът, лисицата, дивите свине, черния пор, катериците, сърните, сивата скална яребица, пъдпъдъка, дивия гълъб, гургулици, диви гъски и патици. Ловната фауна е

представена от 15 вида бозайници и 30 вида птици. Съществуват предпоставки за развитие на ловното стопанство.

2.9.2. Ландшафт

Характеристиките на ландшафта с техните физически, културни и естетикоемоционални измерения участват в характеристиката на ресурсния потенциал на територията, до колкото допринасят за качеството на жизнената среда и за инвестиционната привлекателност. Взаимодействието в течение на времето на територията на общината между природо-географските условия и дадености – климат, релеф, вода, почви, растителност в тяхното естествено развитие и човешката дейност е формирало ландшафти, които в пространствено отношение са средно големи по площ. Определящ критерий за състоянието на ландшафтите е устойчивостта им, респ. възможностите им за естествено развитие и възпроизвеждане на ресурси и условия за благоприятна околна среда. Тези им възможности, които са посочени в следващата точка по видове ландшафти са оценени в преходни разработки, като са използвани такива показатели като вид, възраст и бонитет на насажденията, характер на ползване на земеделските земи и др.

На територията на община Мадан определящ фактор на ландшафта е горският фонд. Това налага провеждането на редица лесоустройствени мероприятия.

III. SWOT АНАЛИЗ

Задължителен елемент на стратегическите и планови документи, свързани с прилагане на политиките за регионалното развитие и планиране е SWOT-анализа. По своята същност той представлява специфичен аналитичен и прогностичен метод. В ПИРО Мадан 2021-2027 SWOT-анализът дефинира действието на вътрешните и външните фактори за развитие на общината и възможностите за избор на подходяща стратегия за постигане на целите на развитието.

SWOT анализът е ситуационен анализ, който дава възможност на базата на предшестващите го анализи и оценки на състоянието на природния, социално-икономическия, инфраструктурния комплекс и състоянието на околната среда, да бъдат идентифицирани както „силните“ страни – тези с изключително значение за стабилното развитие на общината, така и „слабите“ страни – тези със значителни проблеми. В SWOT-анализ се съдържат още „възможностите“ – нереализираните потенциали и „заплахите“ – възможните конфликти и сериозни проблеми.

SWOT-анализът в ПИРО – Мадан 2021-2027 се представя под формата на утвърдена в практиката матрица (под формата на таблица), както е представен по-долу:

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
- Разнообразна качествена характеристика на компонентите на природната среда. - Наличие на природни ресурси, подходящи за биологично земеделие и туризъм (еко, минен, ловен и селски), в т.ч. и разнообразие от лечебни растения. - Находища на минерално-суровинни изкопаеми с важно икономическо значение за общината. - Разнообразен и качествен горски фонд. - Транспортно-географско положение на общината, свързано с преките транспортни връзки между областните центрове Смолян и Кърджали. - Нарастващ дял на по-високо образованото население. - Използване потенциала на природните ресурси (слънчева и водна енергия) за целите на ВЕИ (соларен парк и МВЕЦ). - Въвеждане в стопански оборот на разполагаемите териториални ресурси, за развитие на водещи в общинската икономика дейности в сферата на добивната (минната) промишленост, аграрния сектор,	- Периферно местоположение в националното и регионално пространство. - Отдалеченост от транспортните коридори и от трасета на високотласна пътна мрежа. - Преобладаващи почвени типове с ниски агробиологични характеристики с различна степен на ерозиране. - Наличие на процес на изключване от ползване на част от обработваемите земеделски земи. - Влошаваща се възрастова структура на населението. - Проблемно естествено възпроизводство на населението. - Очертана трайна тенденция на намаляване на броя на младото население. - Силна раздробеност на обработваемите земи с маломерни парцели. - Липса на стимули за отглеждане на алтернативни на тютюна земеделски култури. - Ограничени площи на земеделски земи подходящи за интензивно земеделие с условия за напояване. - Липса на възможности за

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
горското стопанство, туризма. - Кадрова осигуреност с квалифициран човешки ресурс за водещи икономически дейности в община – рудодобив, шивашка и химическа промишленост, хранително-вкусов бранш. - Производствен опит на населението в отглеждане на традиционни за общината трудоемки растениевъдни култури. - Нарастване на инвестициите за развитие на туристическата инфраструктура. - Провеждана политика за разкриване на микро и малки предприятия от шивашкия и хранителния бранш в по-големите населени места. - Успешна конфигурация на училищната мрежа и на тази от детски заведения, съобразена с разпокъсаната селищна мрежа и намаляващия брой на децата и учениците в общината. - Създадена организация за превоз на ученици от селата без действащи училища до най-близкото средищно училище. - Намаляване броя на ранно отпадналите от училище ученици. - Успешно прилагане на делегираните бюджети в образователната система. - Организирана система на доболничното обслужване, съобразена с броя и териториалното разпределение на здравно осигурените лица и с предвижданията на Регионалната здравна карта на област Смолян. - Реализирани проекти за разширяване и подобряване на дейностите за социално подпомагане с привличане на европейски финансов ресурс. - Добре развита енергийна инфраструктура. - Наличие на административен капацитет за провеждане на местни политики за стратегическо планиране и управление.	отглеждане на интензивни земеделски култури. - Слабо използване на потенциала и на ресурсите на общината за по-мощно развитие на „био“ земеделие и на екологично животновъдство. - Ограничено прилагане на форми на публично-частно партньорство в различните сектори на икономиката. - Слаби резултати от използване на туристически потенциал, независимо от изпълнените проекти за повишаване на атрактивността и достъпността на туристическите обекти. - Неизползван потенциал за развитие на културен, познавателен, еко и селски туризъм. - Отдалеченост на малките села от действащи амбулатории за първична извънболнична помощ. - Наличие на сезонен режим на водоподаване на питейна вода. - Част от населените места са без централно водоснабдяване. - Висока честота на аварииите във водопроводната мрежа, поради амортизация на същата. - Липса на ПСПВ на гр. Мадан и в част от по-големите села на общината. - Ниска степен на изграденост на канализационната мрежа извън общинския център. - Лошо техническо състояние на част от общинската пътна мрежа поради недостиг на инвестиционен ресурс за нейното текущо поддържане и ремонт. - Не много добро покритие на територията с GSM сигнал. - Общината - неразпознаваема дестинация за международния туризъм. - Ограничени общински финансови ресурси с инвестиционно предназначение.

ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
• Подобряване на трансграничното сътрудничество чрез влизане в експлоатация на ГКПП Рудозем-Ксанти. • Насърчаване на инвеститорския интерес за използване на минерално-суровинните източници на общината, при прилагане на строги екологични изисквания. • Използване на реални стимули за подготовката и последващата реализация на проекти, насочени към подобряване на селищната среда. • Наличие на възможности за усвояване на средства от европейски фондове за подобряване качествата на публичните услуги; човешките ресурси, инфраструктурата, туризма и селското стопанство, благоустрояване, повишаване на предприемачеството и иновациите. • Провеждане на местни политики, насочени към превенция на изолация на рискови групи от населението. • Развитието на пазара на труда чрез активни политики. • Засилване тежестта на алтернативни видове туризъм, с цел разширяване сегментите на туристическия продукт. • Засилване на рекламата на туристическите ресурси и на туристическия продукт с цел предизвикване на интерес към чужди туристи. • Намаляване на административната тежест и на регулаторните режими за бизнеса. • Стимулиране на политиките и на формите за развитие на междуобщинското и на трансграничното сътрудничество. • Оползотворяване потенциала на културно-историческото наследство както за целите на туризма, така и за съхраняване на традициите и обичаите. • Използване на нарастващия инвестиционен интерес на местни и чужди инвеститори за целите на икономическото развитие на общината.	• Продължаване на негативните тенденции в застаряване на населението с произтичащите от това последици. • „Свиване“ на възможностите за усвояване на ресурсите и потенциалите на общината поради намаляващия капацитет на човешкия ресурс. • Запазване на тенденцията за намаляване контингента от деца и лица в предучилищна и училищна възраст и невъзможността за нормално функциониране на образователните институции. • Потенциални въздействия и негативни последици от периодично възникващи кризи (икономически, политически, пандемични и др.) и неблагоприятното им отражение върху социално-икономическия комплекс на общината. • Продължаващо прилагане на разрешителни режими, ограничаващи възможностите за развитие на малкия и среден бизнес. • Очаквано негативно развитие на климатичните промени и рисковете свързани с това за аграрния сектор, осигуряване на питейна вода и др.

IV. СТРАТЕГИЧЕСКА ЧАСТ. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г.

4.1. Общи изисквания. Методически подход

В Методическите указания на МРРБ за изработване и прилагане на ПИРО се съдържат изискванията по отношение на формулировките на Визията, Приоритетите, Стратегическите и специфичните цели на ПИРО – Мадан 2021 -2027г. В съдържателно отношение стратегическата част на ПИРО – Мадан 2021-2027г. включва следните елементи:

- *Визия на общината.*
- *Приоритетите на основните направления в развитието.*
- *Стратегически цели на развитието.*
- *Мерките за реализация на ПИРО.*

От така посочените елементи на стратегията на плана, всеки следващ конкретизира предходния.

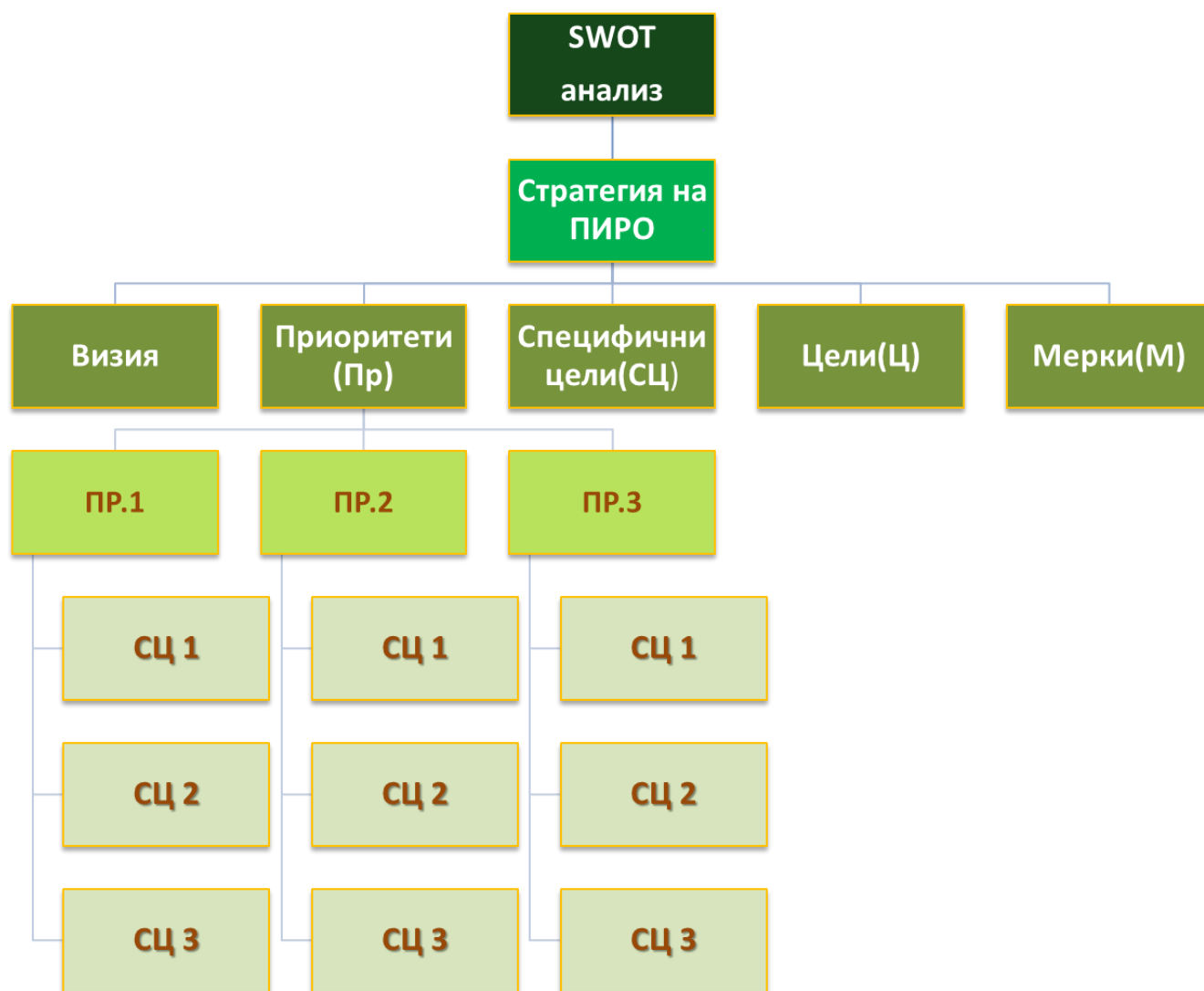
Визията по своята същност формира дългосрочната рамка за комплексното интегрирано и устойчиво развитие на общината. Тя изразява представа за желаното развитие, такова каквото желаем то да бъде.

В структурата на *стратегическата част* на документите за регионалното планиране и регионалното развитие, се съдържа система от предварително набелязани приоритети и цели, които да бъдат достигнати в програмния период.

Приоритетите насочват основните направления в развитието, рамкирани от формулираната визия. Те се представят в по-обобщен вид, което определя и неговия им брой – 3 или 4 приоритета. Всеки приоритет се конкретизира с по няколко специфични цели. Целите се конкретизират с набор от мерки, включващи програми, проекти, инвестиционни намерения и др. При тяхното формулиране е възприет подхода от по-общо към по-конкретно представяне

Подходът при структуриране на стратегията на ПИРО следва да е съобразен с подхода, заложен в Стратегическите документи от по-високите йерархични нива. Такива са *Националната концепция за пространствено развитие (НКПР) 2013 – 2025* и *Интегрираната териториална стратегия за развитие на Южен Централен район 2021-2027 г.*

Методическият подход и последователността на стъпките по изработване на Стратегическата част на ПИРО е представен на следната принципна блок-схема - *фиг.19*. Тя е приложима за всички Планове за интегрирано развитие на общините. Същата е използвана и за ПИРО – Мадан 2021-2027 г.

Фиг.19. МЕТОДИЧЕСКИЯТ ПОДХОД И ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА НА СЪПКИТЕ ПО ИЗРАБОТВАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКАТА ЧАСТ НА ПИРО

4.2. Визия за развитие на общината през програмния период 2021 -2027 г.

В досегашната практика по изработване на различни документи за регионално развитие е натрупан достатъчен опит по формулиране на визия за развитие на общините, областите, районите за планиране. Визията се разглежда като предизвикателно виждане, кратко формулирано послание за нещо желано, което си представяме и което искаме се случи. В *съдържателно отношение* Визията за общината е трайната представа за качествените ѝ характеристики, за нейния облик, който искаме тя да притежава през следващите години.

В действащите 2 общински плана на община Мадан (за програмните периоди 2007-2013 г. и 2014 -2020 г.), формулираната Визия за общината отговаря на изискването за „трайна представа“, поради което тя търпи незначителни корекции.

Другото принципно изискване е Визията да не се променя често. Тя е с дългосрочен характер от 7 годишните периоди, за които се изработват общинските планови документи. Това не ограничава възможността при променени условия в

социално-икономическите характеристики, при промени, породени от инфраструктурното развитие, както и в състоянието на околната среда Визията да не може да бъде надграждана в съдържателно отношение, т.е. тя може да бъде модифицирана.

Акценти във формулировката на Визията са ключови думи/изрази, които подчертават съдържанието на Визията. Чрез тях се подчертават ресурсите и потенциалите на общината и насоките за бъдещото ѝ развитие.

В новите условия, в очертаните в националните и регионални стратегически документи перспективи пред регионалното развитие и на пространственото планиране, Визията на общината следва да съдържа следните ключови думи/изрази:

- *Жизненост на общината.*
- *Икономически и социален просперитет.*
- *Запазено биоразнообразие.*
- *Интегрираност в развитието.*
- *Местни ресурси.*
- *Малък и среден бизнес.*
- *Качествен туристически продукт.*
- *Добро място за живеене (Качествена жизнена среда).*

В ОПР на община Мадан 2014-2020, формулировката за Визия е следната:

Община Мадан - привлекателно място за развитие на личността сред съхранена природна среда, благоприятна за бизнес и инвестиции, с конкурентноспособна икономика, основана на ефективно използване на ресурсите, установени трансгранични контакти, базирани на добросъседство и партньорство, постигнала устойчиво развитие и просперитет.

В тази формулировка на Визията в действащия ОПР на община Мадан 2014-2020 се съдържат част от посочените ключови думи. Някои от елементите на визията, заложена в ОПР (2014-2020) не са напълно реализирани, което налага те да се съдържат и в адаптираната към новите условия формулировка на визията за програмния период 2021-2027 г.

В модифицираната версия на Визията в ПИРО – Мадан 2021-2027, която се базира на формулировката на сега действащия ОПР, се съдържат следните принципни взаимоотношения:

- Общината – ползвателите на териториалните ресурси като потенциал за развитие.
- Общината – желанията на хората, които я населяват.
- Общината - желанията на бизнеса за подобряване на потенциала за развитие.
- Общината – съхранената природна среда в благо на хората.

В ПИРО – Мадан 2021-2027 се предлага следната ВИЗИЯ, която леко модифицира Визията от ОПР -2014-2020 г.:

Община Мадан – жизнена и хармонично развита самоуправляваща се териториална общност, с възможности за устойчиво, комплексно развитие на основата на собствените ресурси и потенциали, привлекателна за бизнес и инвестиции, с подобрена селищна среда и съхранена природа, привлекателно място за живеене.

Така формулираната Визия за община Мадан, кореспондира и конкретизира (съобразно конкретните условия на община Мадан) Визията в *Интегрираната териториална стратегия за развитие на Южния централен регион 2021-2027 г.*

4.3. Формулиране (дефиниране) на приоритетите и стратегическите цели на ПИРО

Важно изискване при изработване на ПИРО - Мадан 2012-2027, е планът да бъде в определена симбиоза със стратегическите и планови документи от по-високите йерархични нива. Така ПИРО е в определен синхрон с цялостната система на стратегическото и планово програмиране в страната. По такъв начин се удовлетворява и изискването формулираните цели и приоритети да отчитат целите и приоритетите, заложи в стратегически и планови документи от по-високо йерархично ниво. В случая това се отнася за „*Интегрираната регионална стратегия за пространствено развитие на Южния Централен район за планиране*“.

Същевременно се отчита и изискването при формулиране на приоритетите и целите на ПИРО да не се пренасят механично приоритетите и целите на Интегрираната регионална стратегия на Южен Централен район. Корелацията изисква да се отчитат специфичните особености и оценките за разполагаемите ресурси и потенциали на община Мадан.

Реалистичността на приоритетите и целите, както и на конкретизиращите ги мерки, изисква да се отчитат от една страна - базовото състояние на социално-икономическия и инфраструктурен комплекс, състоянието на околната среда и от друга - възможностите за осъществяване на заложените положителни промени.

Общинската политика за развитие на община Мадан в програмния период 2021-2027 г. следва да е в унисон с политиките за развитие на страната и на Южния Централен район, отразени в „*Националната програма за развитие на България – 2030*“ и в „*Интегрираната регионална стратегия за пространствено развитие на Южния централен регион – 2021-2027 г.*“. Това изисква да се отчитат заложените в тези документи приоритети, които да бъдат трансформирани и в ПИРО – Мадан 2021-2027.

Методическият подход за обвързката на приоритетите и целите на двата документа на регионалното развитие е илюстриран със следващата блок-схема (фиг.20).

Фиг.20. МЕТОДИЧЕСКИЯ ПОДХОД ЗА ОБВРЪЗКАТА НА ПРИОРИТЕТИТЕ И ЦЕЛИТЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ ЗА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ

➤ **Приоритети на ПИРО**

В Интегрираната регионална стратегия за пространствено развитие на Южния Централен регион – 2021-2027 г.“ са формулирани три приоритета:

- **ПРИОРИТЕТ 1:** Засилване на конкурентните позиции на Южен централен район чрез инвестиции във факторите на растежа.
- **ПРИОРИТЕТ 2:** Подобряване на социалната и екологичната среда.
- **ПРИОРИТЕТ 3:** По-балансирано териториално развитие и намаляване на неравенствата.

Така формулираните приоритети са с по-общ характер за Южния Централен регион. Не е възможно формулировките им да отчитат специфичните особености на отделните общини, включени в териториалния обхват на региона. Това изисква те да бъдат прилагани в ПИРО, като се отчитат спецификите и потенциалите за развитие на отделните общини.

При обосноваване на приоритетите се отчитат общите насоки за развитие на община Мадан. Изводите и констатираните проблеми в досегашното развитие на отделните дейности и функционални системи се използват при формулировките на специфичните цели и конкретизиращите ги цели. По препоръка на МРРБ се изисква в ПИРО да се отдели специално внимание за развитие на туризма. В отговор на това в

ПИРО – Мадан 2021-2027, един от формулираните приоритети е в сферата на туризма.

В ПИРО – Мадан 2021-2027 се предлагат 5 приоритета. Всеки от тях е свързан с по няколко стратегически цели, а те от своя страна – с по няколко по-конкретно формулирани мерки. В плана са включени следните пет приоритета, формулирани както следва:

- **Приоритет 1:** *Балансиран, устойчив растеж чрез привличане на свежи инвестиции за утвърждаване на водещите функции на добивната и преработващата промишленост и на останалите традиционни икономически сектори и икономически дейности.*
- **Приоритет 2:** *Стимулиране на инвестиционни инициативи за повишаване на туристическата привлекателност на общината.*
- **Приоритет 3:** *Съхраняване на човешкия потенциал и подобряване на публичните услуги на населението.*
- **Приоритет 4:** *Опазване на природната и подобряване качествата на селищната среда в съответствие със съвременните урбанистични и екологични изисквания.*
- **Приоритет 5:** *Създаване на условия за по-добра свързаност и намаляване на териториалните диспропорции.*

Формулирането на *първия приоритет* отчита констатациите от аналитичните проучвания и от *SWOT анализа*. Те показват, че местната икономика е повлияна от локализираните в общината производства с надобщинска (регионална) значимост и свързани с тях допълващи икономически дейности, изразявани в:

- Наличие на производства, обвързани с процеса суровини – краен продукт (осъществяван в сътрудничество със съседните общини и в рамките на региона).
- Наличие на високо квалифицирани кадри в сферата на минната промишленост и дефицит на такива в други икономически дейности.
- Слаба предприемаческа дейност към иновативни производства извън добива на минерално-суровинни източници, строителството и др.

За програмния период 2021-2027 г. следва да бъдат запазени предимствата в икономическото развитие на общината. Същевременно следва да се обърне внимание на възможностите за стимулиране на предприемаческата дейност извън минната промишленост и строителството. Това е и основание за формулиране на *Приоритет 1*, насочен към постигане на балансиран и устойчив растеж. Изискванията за обективност и реалистичност налагат да бъдат отчетени потенциалите на общината и специфичните условия за реализацията на така формулирания приоритет.

Вторият приоритет, отчита неизползвания потенциал на общината за предлагане на качествен туристически продукт. Принадлежността на общината към Родопския туристически район, както и наличието на ресурси за развитие на различни форми на туризъм (познавателен, еко, културен и др.) изисква политика за стимулиране на инвестиционни инициативи в сферата на туризма. Специфична форма за общината е *минния туризъм*. Важна цел при реализиране на този приоритет е превръщането на община Мадан в разпознаваема туристическа дестинация.

Третият приоритет има насоченост към хората, които са човешкия капитал на общината. Този приоритет е заложен и в действащия до 2020 г. Общински план за

развитие на община Мадан 2014-2020 г. Акцентът в разглеждания приоритет е в подкрепа на политиката на местните власти в подобряване състоянието на публичните услуги в т.ч. и на тези с бюджетен характер – образование, здравеопазване, социално подпомагане, култура, спорт.

Четвъртият приоритет е свързан с необходимостта от съхраняване на природния ресурс на общината и неговото разумно използване. Свързан е с ограничаване до минимум на нарушенията на природната среда, повлияни от минната промишленост и друга стопанска дейност, базирана на използване на природни ресурси. Този приоритет ще придобива още по-голяма значимост в условията на протичащите климатични промени. Освен с чисто екологични измерения този приоритет има отношение и към развитието на редица икономически дейности, като екологичното земеделие, туризма и др.

Петият приоритет е насочен към дефиниране на стратегически цели за подобряване на разнообразните връзки (на само в транспортното направление), което ще води до изпълване с качествени характеристики териториалната общност, регламентирана като община. По-добрата свързаност ще има като резултат намаляване на териториалните различия (диспропорции) между селската част на общината (с всичките ѝ специфични особености – разпокъсана селищна мрежа с много на брой малолюдни населени места) и общинския център. Реализацията на петия приоритет в известна степен има отношение към целите и мерките свързани с третия приоритет.

➤ **Стратегически цели**

Формулираните приоритети, добиват конкретизация чрез формулираните стратегически цели. Последните отчитат специфичните условия в общината, поради което и тяхната формулировка има по-конкретен характер. По всеки приоритет са обособени по няколко – от 2 до 4 специфични цели.

Приоритет 1: *Балансиран, устойчив растеж чрез привличане на свежи инвестиции за утвърждаване на водещите функции на добивната и преработващата промишленост и на останалите традиционни икономически сектори и икономически дейности се обвързва с реализацията на следните специфични цели.*

- **Стратегическа цел 1.1.** „Подкрепа на инициативи на бизнеса за привличане на нови инвестиции (в т.ч. и от външни източници)“.
- **Стратегическа цел 1.2.** „Подкрепа на предприемаческата активност за създаване на нови малки и средни предприятия“.
- **Стратегическа цел 1.3.** „Развитие на конкурентни сектори, базирани на местни ресурси“.

По **приоритет 2** на ПИРО **„Стимулиране на инвестиционни инициативи за повишаване на туристическата привлекателност на общината“**, стратегическите цели са формулирани по следния начин:

- **Стратегическа цел 2.1.** Организиране на културни и други събития и мероприятия с местно и регионално значение, свързани с развитието на туризма.
- **Стратегическа цел 2.2.** Създаване на нова и подобряване качествата на съществуващата туристическа инфраструктура.
- **Стратегическа цел 2.3.** Популяризиране на община Мадан като туристическа дестинация.

Приоритет 3 „Съхраняване на човешкия потенциал и подобряване на публичните услуги на населението“ и свързан със следните цели:

- **Стратегическа цел 3.1.** „Осигуряване на условия за равен достъп до качествено образование и обучение“.
- **Стратегическа цел 3.2.** „Придобиване на образователни и професионални умения за пазара на труда“.
- **Стратегическа цел 3.3.** „Предоставяне качествени услуги по здравеопазването, социалното подпомагане, културата и спорта“.

Приоритет 4 на ПИРО „Опазване на природната и подобряване качествата на селищната среда в съответствие със съвременните урбанистични и екологични изисквания“, включва следните специфични цели:

- **Стратегическа цел 4.1.** „Пестеливо използване на природните ресурси“.
- **Стратегическа цел 4.2.** „Подобряване качествата на селищната среда“.
- **Стратегическа цел 4.3.** „Съхраняване на природния ресурс чрез подобряване на екологичната инфраструктура“.

Приоритет 5. „Създаване на условия за по-добра свързаност и намаляване на териториалните диспропорции“ е конкретизиран със следните стратегически цели:

- **Стратегическа цел 5.1.** „Подобряване на транспортната и цифрова свързаност, развитие на електронните услуги и достъпност“.
- **Стратегическа цел 5.2.** „Подкрепа за балансирано пространствено развитие“.
- **Стратегическа цел 5.3.** „Разширяване на междуобщинското сътрудничество“.

➤ **Мерки на ПИРО**

От инструментите на Стратегията на ПИРО – Мадан 2021-2027 с най-висока конкретност са мерките, чрез които се реализират специфичните цели. Съобразно възприетия методически подход, всяка стратегическа цел включва няколко мерки. Тъй като наборът от мерки по отделните специфични цели е твърде дълъг като илюстрация са посочени мерките по СЦ 1.1. на Приоритет 1 - „Подкрепа на предприемаческата активност за създаване на нови малки и средни предприятия“. Тази СЦ включва 1 мярка, а именно - Мярка 1.1.1. „Финансиране и подкрепа на новосъздадени стартъпи за разкриване на нови МСП“.

Целият набор от мерки по отделните специфични цели е включен в Програмата за реализация на ПИРО.

Инструментите на Стратегията на ПИРО – Мадан 2021-2027 са представени в следната матрица (таблица 26):

Таблица 26. ИНСТРУМЕНТИТЕ НА СТРАТЕГИЯТА НА ПИРО – МАДАН 2021-2027

Приоритет	Стратегически цели (СЦ)	Мерки (М)
Приоритет 1: Балансиран, устойчив растеж чрез привличане на свежи инвестиции за утвърждаване на водещите икономически функции.	СЦ 1.1. Подкрепа на инициативи на бизнеса за привличане на нови инвестиции (в т.ч. и от външни източници)“.	М. 1.1.1. Стимулиране на местното предприемачество. М. 1.1.2. Създаване на публично-частни партньорства и инициативи за икономическо развитие.
	СЦ 1.2. „Подкрепа на предприемаческата активност за създаване на нови малки и средни предприятия“.	- М 1.2.1. Създаване, промоциране и подкрепа на местни иновационни стратегии. - М 1.2.2. Разработване на инвестиционен профил на община Мадан.
	СЦ 1.3. „Развитие на конкурентни сектори, базирани на местни ресурси“.	- М.1.3.1. Подпомагане на инициативи за развитие на екологично земеделие и животновъдство. - М.1.3.2. Поддържане и развитие на горските ресурси и развитие на ловно стопанство.
Приоритет 2: Стимулиране на инвестиционни инициативи за повишаване на туристическата привлекателност на общината.	СЦ 2.1. Насърчаване развитието на интегриран туризъм, чрез опазване, популяризиране и развитие на природното и културно наследство.	- М 2.1.1. Подпомагане развитието на местния туристически продукт и маркетинг на дестинациите. - М 2.1.2. Развитие на природни, исторически, културни и други атракции, свързани с туризма.
	СЦ 2.2. Развитие на туристическата инфраструктура.	- М.2.2.1. Подобряване качествата на съществуващата туристическа инфраструктура. - М.2.2.2. Изграждане на нова туристическа инфраструктура.
	СЦ 2.3. Популяризиране на община Мадан като туристическа дестинация.	- М.2.3.1. Утвърждаване на мястото на общината в туристически район „Родопи“. М. 2.3.2. Участие на община Мадан в регионални туристически изяви .
Приоритет 3 „Съхраняване на човешкия потенциал и подобряване на публичните услуги на населението“ .	СЦ 3.1. „Осигуряване на условия за равен достъп до качествено образование и обучение “.	- М.3.1.1. Създаване на условия за максимален обхват на лицата в ученическа възраст в образователната система. 3.1.2. Подкрепа на инициативи за съвременни форми на образователния процес.
	СЦ 3.2. „Придобиване на образователни и професионални умения за пазара на труда“.	- М.3.2.1: Повишаване професионалните умения и квалификацията на работната сила. - М.3.2.2: Превенция на отпадането от пазара на труда. - М.3.2.3. Адаптиране на професионалното образование към променящите се условия на пазара на труда.

Приоритет 4. „Опазване на природната и подобряване качествата на селищната среда в съответствие със съвременните урбанистични и екологични изисквания.	• СЦ 3.3. „Предоставяне качествени услуги по здравеопазването, социалното подпомагане, културата и спорта“.	○ М.3.3.1. Подкрепа на инициативи за мобилни екипи от лекари специалисти, посещаващи опорните селищни центрове. ○ М. 3.3.2. Разширяване на резидентните социални услуги, съобразно потребностите. ○ М. 3.3.3. Подобряване качествата на инфраструктурата на културата и спорта .
	• СЦ 4.1. „Пестеливо използване на природните ресурси“.	○ М. 4.1.1. Съхраняване на наличните земеделски земи. ○ М. 4.1.2. Строго прилагане на екологичното законодателство при използване на природните ресурси.
	• СЦ 4.2. „Подобряване качествата на селищната среда“.	○ М. 4.2.1. Актуализиране на системата от устройствени планове с изискванията на ОУП на общината. ○ М. 4.2.2. Подобряване качествата на публични пространства в населените места.
Приоритет 5. „Създаване на условия за по-добра свързаност и намаляване на териториалните диспропорции.	• СЦ 4.3 „Съхраняване на природния ресурс чрез подобряване на екологичната инфраструктура“.	○ М. 4.3.1. Изграждане на нова и реконструкция на съществуваща ВиК инфраструктура. ○ М. 4.3.2. Поддържане на енергийната инфраструктура. ○ М.4.3.3. Подобряване управлението на отпадъците. ○ М.4.3.4. Развитие на енергоефективна икономика.
	• СЦ 5.1. „Подобряване на транспортната и цифрова свързаност, развитие на електронните услуги и достъпност“.	○ М. 5.1.1. Подобряване качествата на общинската пътна мрежа. ○ М.5.1.2. Развитие на електронни услуги.
	• СЦ 5.2. „Подкрепа за балансирано пространствено развитие“.	○ М. 5.2.1. Формиране на зони за въздействие.
	• СЦ 5.3 „Разширяване на междуобщинското сътрудничество“.	○ М. 5.3.1. Коопериране със съседни общини по линия на трансграничното сътрудничество. ○ М. 5.3.2. Междуобщинско сътрудничество за решаване на проблеми от общ интерес .

V. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЗОНИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИНТЕГРИРАН ПОДХОД (ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ)

5.1. Зони за прилагане на интегриран подход (зони за въздействие). Същност и функционални особености

За разлика от досега действащите Общински планове за развитие, в новите планови документи за интегрирано, комплексно развитие е предвидено да бъдат обосновани части от териториите на общините, в които да бъдат насочени мерки за тяхното развитие. Този подход е заложен и в утвърдените от МРРБ „Методически указания.....“

В тази връзка в ПИРО – Мадан 2021-2027 г. е включен нов елемент – териториално обособени части от общината, идентифицирани като *зони за въздействие*. Такива зони следва да бъдат с определен териториален обхват, като за обосновката им се отчитат разполагаемите ресурси, които да бъдат използвани за развитието на цялата община.

Именно при определените *зони за въздействие* на територията на община Мадан се илюстрира най-добре прилагането на интегрирания подход при разработване на ПИРО. Обосноваването на вида на зоните и на техния териториален обхват се осъществява още в аналитичната част на ПИРО – Мадан 2021-2027. На базата на анализа на социално-икономическия и инфраструктурен потенциал на общината, на оценката на разполагаемите ресурси и на потенциала на територията за развитие на отделни сектори и икономически дейности, се определят части от територията, в които да бъдат насочени определени интервенции.

В Методическите указания за разработване на ПИРО на МРРБ е дадена и съответната съдържателна формулировка на зоните за въздействие. Това са *пространствено обособени територии с определена характеристика и състояние на физическата среда, социална и/или етническа структура на населението и характер и структура на основните фондове*.

На практика, зоните за въздействие се определят на базата на общи (идентични) характеристики на определена територия и/или общи проблеми или потенциали за развитие. При тяхното определяне се отчитат и ресурсите за осъществяване на интегрираното им развитие. Те са както от финансов, така и от времеви, технологичен, кадрови и друг характер. Отчитат се и възможните ефекти от прилаганите интервенции

Наличието на приет *Общ устройствен план* (ОУП) на общината е още един благоприятен фактор за обективността при определяне на характера, функциите и териториалния обхват на приоритетните зони за въздействие на територията на община Мадан. Влияние за това оказват и редица идеи, съдържащи се в действащи стратегически документи на общината. Идеите за функционалната характеристика и за териториалния обхват на приоритетните зони за въздействие бяха подкрепени и от работната група в Общинската администрация, създадена с цел подпомагане изработването на ПИРО и по време на проучванията на общественото мнение, изразено в анкетните карти и на представители на Общинската администрация и членове на Общинския съвет.

В *Методическите указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г.* на МРРБ, е заложено изискването в определените приоритетни зони за въздействие да бъде

насочена определена част от мерките, предвидени в програмата за реализация на плана.

Определянето на териториалния обхват на приоритетните зони за въздействие, освен от резултатите от аналитичните проучвания, представени в синтезен вид в S W O T анализа, се съобразява и с устройствените решения заложи в Общия устройствен план на община Мадан. Така се постига, макар и частично, изискването за реализация на водещия принцип за „единство на социално-икономическото и пространственото планиране“.

5.2. Определяне на приоритетните зони за въздействие в ПИРО – Мадан -2021-2027

Подходът при определянето на зони за въздействие в ПИРО – Мадан 2021-2027 г. се основава на отчитането на редица фактори. Основните от тях засягат части от територията на общината, които разполагат с:

- неусвоени потенциали за развитие;
- концентрация на определени функции (например в сферата на туризма, специфичното природоползване, функции с човешкия жизнен цикъл и др.);
- устройствени предпоставки за тяхното формиране и функциониране, определени като устройствени зони в приетия ОУП на община Мадан и др.

Предложенията за зони за въздействие в ПИРО – Мадан 2021-2027, отчитат изискванията на „Методическите указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г.“ Те са следните два вида:

- *градски зони за въздействие;*
- *други зони за въздействие (със специфични характеристики).*

➤ Градска зона за въздействие (Общински център)

Град Мадан като малък град не попада в групата от 39 български града, за които бяха разработени Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие (ИПГВР). В градовете с разработени ИПГВР са обосновани по три зони за развитие на територията им. Поради тази причина (липсата на ИПГВР), една от зоните за въздействие включва територията на целия град Мадан.

Като сериозен аргумент в обосновката на тази градска зона за въздействие е и това, че редица от интервенциите, които се съдържат в програмата за реализация на ПИРО – Мадан 2021-2027 са с териториална насоченост в общинския център. Освен това, част от проектите, заложи в ОПР на община Мадан (2014 – 2020 г.), насочени към общинския център, продължават да се реализират и в първите години на програмния период 2021-2027 г. Всичко това дава основание да се предложи една градска зона за въздействие. Поради това, че гр. Мадан, попада в категорията на много малките градове и е с подчертано компактен характер, предложението е цялата територия на града да бъде определена като *градска зона за въздействие* В

Програмата за реализация на ПИРО (Индикативния списък с проектни идеи), тя е отразена като *Зона 1*.

➤ *Зони за въздействие със специфични характеристики*

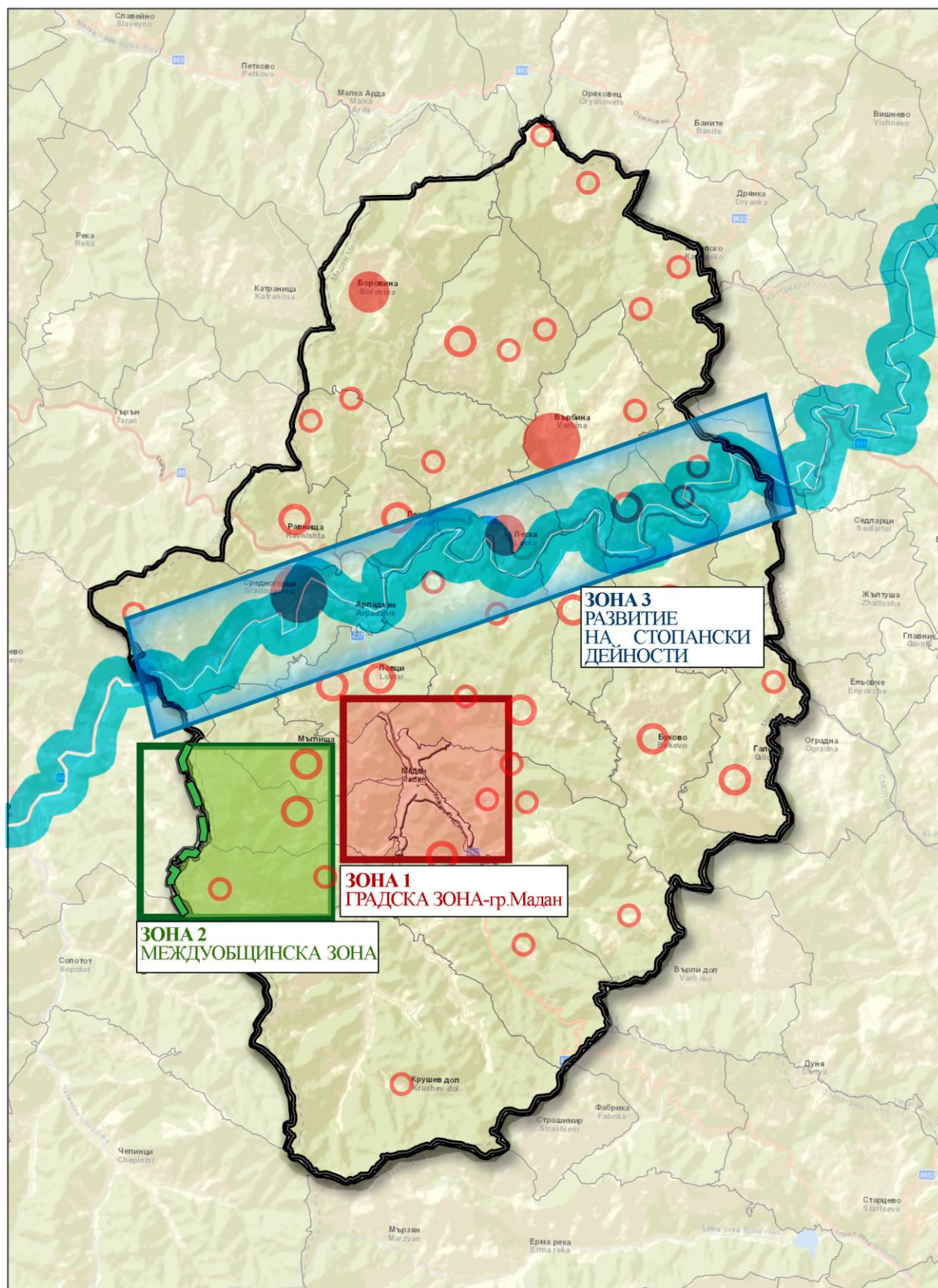
Вторият тип зони за въздействие, които са със специфични характеристики са свързани със стимулирано развитие на туристическата функция и на смесени дейности, основаващи се на налични местни суровини. Предложенията са за следните зони:

- *.Зона за развитие на стопански дейности, базирани на местни суровини.*
- *Междубщинска зона за развитие на туризъм.*

5.3. Териториален обхват на зоните за въздействие

Определените 3 зони, включващи различни части от територията на община Мадан, са с различен териториален обхват.

Градската зона (Общински център), както бе посочено, включва територията на целия град Мадан. Във функционално отношение тя е с подчертан комплексен характер и има отношение към развитието на общинския център. Неговите функции в сферата на икономиката, туризма, социалните бюджетни и други услуги, на местното самоуправление, обитаването и др. го отличават като водещ селищен център в общината. В това отношение гр. Мадан се явява и като основен притегателен център на инвестиционния капитал в границите на общината. Това е и основния фактор немалка част от проектните идеи по редица мерки да са териториално ориентирани към гр.Мадан, т.е. към градската зона за въздействие. Териториалният обхват на разглежданата зона е отразен на фиг.21.

Фиг. 21. ЗОНИТЕ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Извадката от дейностите (проектните идеи и проекти) по приоритетите и мерките в Индикативния списък (Приложение 1) насочени към зона 1 е отразена в таблица 27.

Таблица 27. ДЕЙНОСТИ ПО ПРИОРИТЕТИ И МЕРКИ С ТЕРИТОРИАЛНА НАСОЧЕНОСТ КЪМ ЗОНА 1.

Приоритет	Мярка	Дейност (проектна идея, проект)
Приоритет 3	Мярка 3.3.3	3.3.3.1. Ремонт и реконструкция на СУ "Отец Паисий" гр. Мадан
Приоритет 3	Мярка 3.3.3	3.3.3.2. Ремонт и реконструкция на масивна сграда - пансион към СУ "Отец Паисий"
Приоритет 3	Мярка 3.3.3	3.3.3.4. Ремонтни дейности на стадион „Батанци“ /реновиране на зелен терен, писта за бягане и ремонт на трибуните, включително външна тоалетна/.
Приоритет 3	Мярка 3.3.3	3.3.3.5. Изграждане на спортна зала към СОУ "Отец Паисий" - гр. Мадан, включително изграждане на подпорна стена с L=44,40 m. и H=3,3 m.
Приоритет 3	Мека мярка 3.3.3	3.3.3.8. Поддържане и разширяване на утвърдената форма на Общински културен календар чрез запазване и развитие на традиционните културни прояви съчетани с нестандартни модерни технологии;
Приоритет 3	Мярка 3.3.3	3.3.3.10. Ремонт и реконструкция на ЦДГ "Мир"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.1. Ремонт на сградата на общинска администрация
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.2. Благоустройство, ремонт и рехабилитация на площад към паметник с идент. № 46045.501.878 - град Мадан *
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.5. Ремонт и реконструкция на общинския пазар в гр. Мадан
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.6. Реконструкция на паркови и зелени площи в гр. Мадан
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	2.2.2.9. Укрепване на бетонна стена в кв. Бориева на гр. Мадан (над киното) .
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.11 .Асфалтиране на вътрешна пътна (улична) мрежа в кв.Батанци и кв.Яновска 4 км.
Приоритет 4	Мярка 4.3.1	4.3.1.1.Разширяване и рехабилитация на ВиК мрежата в гр. Мадан
Приоритет 4	Мярка 4.3.1	4.3.1.6. Изграждане на колектор - гр. Мадан (по ул. Батанска, ул. Аврамовска и ул. Койнарци)
Приоритет 4	Мярка 4.3.1	4.3.1.9. Разширение и рехабилитация на канализационната мрежа в гр. Мадан
Приоритет 4	Мярка 4.3.3	4.3.3.4. Закупуване на мотометачна машина за почистване на уличната мрежа в гр. Мадан
Приоритет 4	Мярка 4.3.4	4.3.4.1. Корекция и укрепване на река Маданска и Голяма Река

Приоритет 4	Мярка 4.3.4	4.3.4.2. Изграждане на цялостно видеонаблюдение на гр. Мадан
Приоритет 5	Мярка 5.1.1	5.1.1.7. Изграждане на два броя мостови съоръжения - гр.Мадан
Приоритет 5	Мярка 5.1.2	5.1.2.3. Разширяване обхвата на електронните услуги в общинска администрация
Приоритет 5	Мярка 5.2.1	5.2.1.2. Устойчива екологично-културна валоризация на минни и кариерни обекти в трансграничния регион

Зоната за развитие на стопански дейности, базирани на местни ресурси включва части от общината, в които водещата функция е аграрния сектор, както и малки индустриални производства. Съпътстващи дейности са отдиха, рекреацията, базирани на водния ресурс на р. Арда. Тази зона за въздействие включваща части от общината по поречието на р. Арда.

В териториалния обхват на разглежданата зона отразен на фиг. 21 попадат селата (заедно със землищата им) - с. Средногорци, с. Равнища, с. Арпаджик, с.Лещак, с. Леска, с.Цирка, с.Вехтино, с .Дирало. Обединяващ фактор за зоната е р. Арда с прилежащите територии, формиращи поречието ѝ в границите на общината.

Към тази зона са насочени няколко дейности (проектни идеи и проекти), които са основно по Приоритет 4 и Приоритет 5. Извадката от Индикативния списък (Приложение 1) е отразена в таблица 28.

Таблица 28. ДЕЙНОСТИ ПО ПРИОРИТЕТИ И МЕРКИ С ТЕРИТОРИАЛНА НАСОЧЕНОСТ КЪМ ЗОНА 2.

Проект	Мярка	Дейност (проектна идея, проект)
Приоритет 3	Мярка 3.3.3	3.3.3.3.Ремонт и реконструкция на ОУ "П.Р. Славейков" - с. Средногорци, вкл. спортно игрище
Приоритет 4	Мярка 4.2.1	4.2.1.3.Изготвяне на нови регулационен план и кадастър на с.Средногорци
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.4. Ремонт на сградата на кметството - с. Равнища
Приоритет 4	Мярка 4.3.1	4.3.1.8. „Вътрешна водопроводна мрежа с. Средногорци (ул. Изгрев, ул .П.Р.Славейков и ул. Еделвайс)“
Приоритет 5	Мярка 5.1.1	5.1.1. Асфалтиране на вътрешна улична мрежа - с. Средногорци
Приоритет 5	Мярка 5.1.1	5.1.1. Изграждане, баластриране и асфалтиране на черни занемарени пътища: в землището на с. Лещак, от главен път до сем. Харбалиеви около 150 м.; 2. от главен път до сем. Кръпчеви около 300 м.; 3.от главен път разклона за сем. Бадькови до местност Бърцево около 350 м.

Междубщинска зона за развитие на туризъм се предлага за усвояване на неусвоения потенциал на община Мадан за развитие на туризъм (извън минния). Тази зона е обоснована с наличието на неусвоени туристически ресурси в граничните територии на община Мадан с община Рудозем. Акценти в тези ресурси са пещера „Шаренка“ и природни дадености, предизвикващи туристически интерес. Развитието

на тази зона е свързано със Специфична цел 5.2. на Приоритет 5 на ПИРО – Мадан 2021-2027 „Разширяване на междуобщинското сътрудничество“. В териториалния обхват на тази зона попадат населените места и землищата им - с.Мъглища, с.Шаренска, с.Крайна, с.Върба. Териториалният обхват на тази зона е показан на фиг.21.

Извадката от Индикативния списък (Приложение 1) е отразена в таблица 29.

Таблица 29. ДЕЙНОСТИ ПО ПРИОРИТЕТИ И МЕРКИ С ТЕРИТОРИАЛНА НАСОЧЕНОСТ КЪМ ЗОНА 3.

Проект	Мярка	Дейност (проектна идея, проект)
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.12.Изграждане на туристическа пътека до пещера "Шаренка"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.13.Ремонт и реконструкция на улици в с. Мъглища
Приоритет 4	Мярка 4.2.1	4.2.1.1.Изработване на ПУП на зоните за въздействие
Приоритет 5	Мярка 5.1.1	5.1.1.3. Прокарване на път 125 м. - с. Крайна.
Приоритет 5	Мярка 5.1.1	5.1.1.5.Изграждане на нови местни пътища до туристически забележителности....
Приоритет 5	Мярка 5.2.1	5.2.1.4.Съвместни инициативи с община Рудозем за развитие на Зона за целенасочено въздействие "Шаренка"

Предлаганите интервенции за насищане на отделните зони за въздействие включват редица проектни идеи, чиято реализация ще допринесе за по-пълното усвояване на наличните ресурси на територията на община и постигане на ефекта за интегрирано, комплексно използване на природния потенциал и развитие на социално-икономическия и инфраструктурния комплекс на община Мадан.

Конкретните проектни идеи с индикативния финансов ресурс за всяка от предлаганите 3 зони за въздействие са отразени в Приложение 1 към Програмата за реализация на ПИРО – Мадан 2021-2029 (Виж Приложение 1).

VI. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПИРО

6.1. Прилагане на интегриран подход в Програмата за реализация

Освен в Стратегическата част на ПИРО, принципите за интегрирано, комплексно развитие на общината, широко се използват и в Програмата за реализация на плана. Тези принципи рамкират интегрирания подход, прилаган при разработване на ПИРО – Мадан 2021-2027. В Програмата за реализация, същият се изразява в прилагането на различни по своя характер интервенции в рамките на отделните приоритети на плана. Така по всеки от приоритетите на плана са включени мерки от различни сектори, които в своята съвкупност постигат комплексен ефект, насочен към устойчивото развитие на общината.

Същността на подхода в тази част на ПИРО се изразява в съблюдаване на изискването мерките и дейностите, отнесени към всеки от петте формулирани приоритета, да бъдат насочени към решаване на комплекс от проблеми в определен сектор. Така се осигурява и предварително поставената задача за устойчива развитие на общината.

Приложението на този подход най-добре е изразено с формулировките както на *приоритетите на плана*, така и на съдържащите се в тях *мерки*. Като примери за интегриран подход могат да бъдат посочени зоните за целенасочено подпомагане. В тях са предвидени мерки, съдържащи широк кръг от проектни идеи – в сектора на благоустройството на средата, на икономиката, на социалната сфера.

В индикативния финансов списък са отразени и конкретните проектни идеи и проекти, отнасящи се за определените 3 зони за целенасочено въздействие – *Зона Център*, *Зона за развитие на стопански дейности, базирани на местни суровини и в Междубщинската зона за развитие на туризъм*. Изискването за прилагане на интегриран подход е отразено при всеки от петте формулирани приоритета, съдържащи се в Стратегическата част на ПИРО – Мадан 2021-2027. По такъв начин се подчертава и принципа за интегрираност и за комплексното развитие на всяка от определените зони за целенасочено въздействие.

6.2. Елементи на Програмата за реализация

Процесът на изпълнение на ПИРО – Мадан 2021-2027 е представен в систематизиран вид в отделен раздел на плана с название – „Програма за реализация“. Като основен елемент на ПИРО, Програмата за реализация включва определени атрибути, характерни за програмните документи.

В съответствие с цитираните многократно Методически указания за изработване на плана, основните инструменти на *Програмата за реализация* на ПИРО – Мадан 2021-2027 са:

- *Индикативен списък* на проектните идеи и проектите, които са с проектна готовност.
- *Индикативна финансова таблица*.

Предлаганите проектни идеи/проекти, съдържащи се в Индикативния списък са структурирани по:

- Формулираните приоритети на плана.

- Мерките, съдържащи се в отделните приоритети.

Основните структурни елементи на програмата са мерките и проектните идеи, структурирани по 5-те приоритета на плана. В тях са включени дейности, обединени по функционален признак. Така се постига една от задачите на плана за решаване на проблеми на отделните сектори. На второ място, проектните идеи са и териториално ориентирани – по населени места и по зони за целенасочено въздействие.

Съгласно одобрените Методически указания за изработване на ПИРО, Програмата за реализация включва двата основни инструмента – Индикативния списък на проектните идеи и Индикативната финансова таблица. В плана те са представени като две отделни приложения (Виж Приложение 1, Приложение 2).

С предвидения финансов ресурс, по отделните приоритети и съдържащите се в тях мерки, се определят и *финансовия, административен и кадрови ресурс* на поетите ангажименти по реализацията на ПИРО. Реализацията на дейностите (мерките и проектните идеи и проекти) е конкретизирана с отговорностите на ангажираните участници (партньори) – структурни звена на Общинската администрация, оператори на публични услуги (ВиК, електроразпределително дружество), Горско стопанство, частен бизнес и др. Естествено е, *водещи отговорности по изпълнението на ПИРО* да имат Общинския съвет, Кмета и Общинската администрация.

Следва да се има предвид, че общата сума на посочените финансови ресурси, включително по отделните приоритети, е индикативна и може да претърпи корекции в зависимост от:

- възприетите подходи и степента на изпълнение на приоритетите,
- промените в пазарните условия;
- необходимостта от гъвкаво управление и оптимизиране на предвидените средства чрез преразпределение между отделните приоритети на базата на аргументирани промени в предвидените мерки и проекти.

Механизмът, за да се случи това, е определен чрез актуализация на ПИРО.

По две основни линии се очаква да бъде осигурен предвидения финансовият ресурс. Това са собствени средства, които не са много големи по размер. Основно място в Индикативната финансова таблица на ПИРО – Мадан е отделено на привлечените финансови ресурси. По своя характер те са основно за инвестиции, но и има и такива, които нямат инвестиционен характер. Същите са идентифицирани като *меки мерки*.

Макар и да не са с инвестиционен характер, меките мерки имат отношение към стратегическите инструменти на плана – приоритетите, мерките и др. Те създават условия (основно институционални) за реализация на същите. Насочени са към изработване и приемане на секторни стратегии, програми, планове и др. Те включват и мерки (с подчертано нефинансов характер), свързани с безвъзмездно подпомагане от страна на структури на Общинската администрация на конкретните бенефициенти при подготовка на проектите.

Важно е да се уточни, че чрез някои от меките мерки, включващи стратегически и програмни документи се определят политиките на местните власти (в лицето на Общинския съвет, Кмета и Общинската администрация) за реализиране на приоритетите, стратегическите цели и мерките, заложи в ПИРО.

• **Индикативен списък на проектни идеи/проекти**

В Индикативния списък преобладават *проектните идеи*, а по-малко на брой са *конкретните проекти*. Това е разбираемо, тъй като ПИРО е разработен в началото на програмния период. С влизането в действие на ПИРО, ще се пристъпи към разработването на самите проекти, които корелират със заложените в плана проектни идеи.

Важна особеност във формулировката на проектните идеи е това, че същите се представят в по-обобщени формулировки. Това е направено с цел в тази по-обща формулировка, впоследствие да се представят в по-конкретен вид самите наименования на конкретните проекти.

При определяне на Индикативната стойност на предлаганите проектни идеи са използвани стойностите на реални проекти – аналози, които са финансирани в програмния период 2014-2020 г. Размерът на финансовия ресурс е индикативен, а неговата конкретна величина ще се определи с разработването на самия проект.

При някои от предлаганите проектни идеи, свързани с мерки в сферата на образованието са предложени финансови параметри, базирани на средствата по линия на делегираните бюджети в образованието, определени за учебната 2019/2020 г. Също така се включват и проекти, финансирани чрез ежегодните Целеви субсидии от Централния бюджет.

Индикативният списък на проектните идеи и конкретните проекти е представен като отделно, самостоятелно Приложение 1 на ПИРО – Мадан 2021-2027.

• **Индикативна финансова таблица**

Обобщаващият инструмент за индикативни финансов ресурс, необходим за реализацията на ПИРО е **Индикативната финансова таблица**. Основното предназначение на индикативната финансова таблица е да се представят предварителни, ориентировъчни разчети за необходимия финансов ресурс за изпълнението на отделните приоритети на ПИРО. В структурата на индикативната финансова таблица се съдържат и основните източници на финансиране.

Основните източници на финансиране на Програмата за реализация на ПИРО – Мадан -2021-2027 са същите, които действаха и в програмния период 2014-2020 г., а именно:

- Средства от Общинския бюджет (собствен финансов ресурс).
- Оперативните програми на ЕС, които ще действат в програмния период 2021-2027 г.
- Средства от Държавния бюджет.
- Бюджетите на отделни министерства.
- Други източници, в т.ч. и собствени средства на проекти с частно финансиране.

Индикативната финансова таблица, както се разбира от наименованието ѝ е представена в таблична форма. Същата е включена като отделно приложение на ПИРО – Мадан 2021-2027 (Виж **Приложение 2**). В нея е представен общия финансов ресурс (с инвестиционен и неинвестиционен характер) за реализация на мерките по петте формулирани приоритета на плана. База за разработване на

Индикативната финансова таблица е Индикативния списък на предлаганите проектни идеи и готови проекти.

Както вече бе отбелязано, Индикативната финансова таблица е представена в отделно приложение (Приложение 2)

При финансиране на проекти с привлечени външни донори (без тези с безвъзмездна финансова помощ), е предвидено съфинансиране със собствени средства от страна на община Мадан и от страна на частни бенефициенти в размер на 20 – 25% от цялото финансиране на отделния проект.

За реализиране на всички проектни идеи и проекти, по петте приоритета и включените в тях мерки са предвидени:

- Общ размер на индикативния финансов ресурс за целия програмен период ,възлизащ на 34 827 хил. лв.
- Средства, осигурени по линия на действащите в програмния период 2021-2027 г Оперативни програми -общо 25 752 хил. лв., или 73,9% от целия индикативен финансов ресурс.
- Собствен финансов ресурс от общинския бюджет - 1653 хил. лв., или (4,8%).
- Средства от Централния (Републикански) бюджет – 5472 хил. лв., или (15,7%), основно по линия на целевите субсидии.
- Средства от други източници - 1950 хил. лв., или 5,6%.

Средствата от други източници се насочени за изпълнението на проектни идеи, свързани с проекти , които са висококапиталоемки – газификация, реновиране на ВиК мрежа и др. Средствата за това се очаква да бъдат осигурени от ВиК оператора, частни инвеститори и др.

По приоритети на ПИРО – Мадан 2021-2027 с най-голям размер са средствата по Приоритет 4 *„Опазване на природната среда и подобряване качествата на селищната среда в съответствие със съвременните екологични и урбанистични изисквания“* и *„Приоритет 5 „Създаване на условия за по-добра свързаност и намаляван на териториалните диспропорции“*

Мерките и дейностите по тези два приоритета са свързани с проектни идеи насочени към висококапиталоемки дейности – изграждане на канализационни мрежи, реконструкция и разширяване на водопроводни мрежи, енергоефективни дейности и др. (Виж Приложение 1 и 1-А).

6.3. Програма за развитие на туризма

Една от препоръките на МРРБ, свързани с изготвяне на ПИРО, е в Програмата за реализация на плана да бъде обособен раздел – Програма за развитие на туризма. Тази препоръка произтича от чл.11 от Закона за туризма (Изм. ДВ бр. 17 от 2020 г.), съгласно който в провежданата политика от Общинския съвет и Общинска администрация през програмния период 2021-2027 г. следва да бъде конкретизирана с *„Общинска програма за развитие на туризма“*. В нея следва да бъдат включени конкретни проекти, включващи мероприятия за:

- Развитие на базова туристическа инфраструктура – средства за подслон, заведения за хранене и развлечения, исторически и културни обекти и др.
- Изграждане и поддържане на съпътстваща инфраструктура, обслужваща туризма на територията на общината, включително местните пътища до туристически обекти.

- Изграждане и функциониране на общински туристически информационни центрове.
- Организация на информационното обслужване на туристите.

В Програмата за развитие на туризма, освен проекти и проектни идеи с инвестиционен характер се предвиждат и меки мерки, свързани с организиране на събития и мероприятия с местно значение, реклама на туристическия продукт на общината, включително участие на туристически борси и изложения и др.

Община Мадан има разработена „Програма за развитие на минен туризъм в община Мадан за периода 2005-2010 г.“. Редица мерки, заложи в нея са реализирани, но има и такива, които към настоящият момент имат характер само на идеи. За последните 10 години настъпиха съществени промени (както от стратегически, така и от чисто оперативен характер) в сферата на туризма. Тези промени не са се отразили съществено върху развитието на туристическия сектор в община Мадан. Общината все още не е разпознаваема като интересна туристическа дестинация. Въпреки реализацията на идеята и на свързаните с нея проекти за развитие на минния туризъм, липсва съвременна туристическа инфраструктура. Туризмът все още няма характеристиките на устойчива икономическа дейност. Всичките тези констатации имат силата на сериозни аргументи в полза на идеята за включване в структурата на ПИРО – Мадан 2021-2027 на идеи за Общинска програма за развитие на туризма.

В ПИРО – Мадан 2021-2027, в Приоритет 2 „Стимулиране на инвестиционни инициативи за повишаване на туристическата привлекателност на община Мадан“ са формулирани 3 специфични (стратегически) цели с няколко мерки и достатъчно на брой дейности, свързани с развитието на туризма.

Една от зоните за въздействие (зона 3) „Междубщинска зона за развитие на туризъм“ включва части от общината, в които водещата е функцията отдих и туризъм. Тази зона за въздействие включваща части от общината, които граничат с аналогични територии с туристически ресурси от община Рудозем.

Освен в тази зона за въздействие, конкретни проектни идеи, свързани с развитие на туризма, са включени и в зона 1 за въздействие (град Мадан) с развитие на специфична форма на туризъм – минен туризъм.

Важна проектна идея е тази за изработване на нова „Общинска програма за развитие на туризма в община Мадан“, включена в посочената *Мярка 2.1.1.*

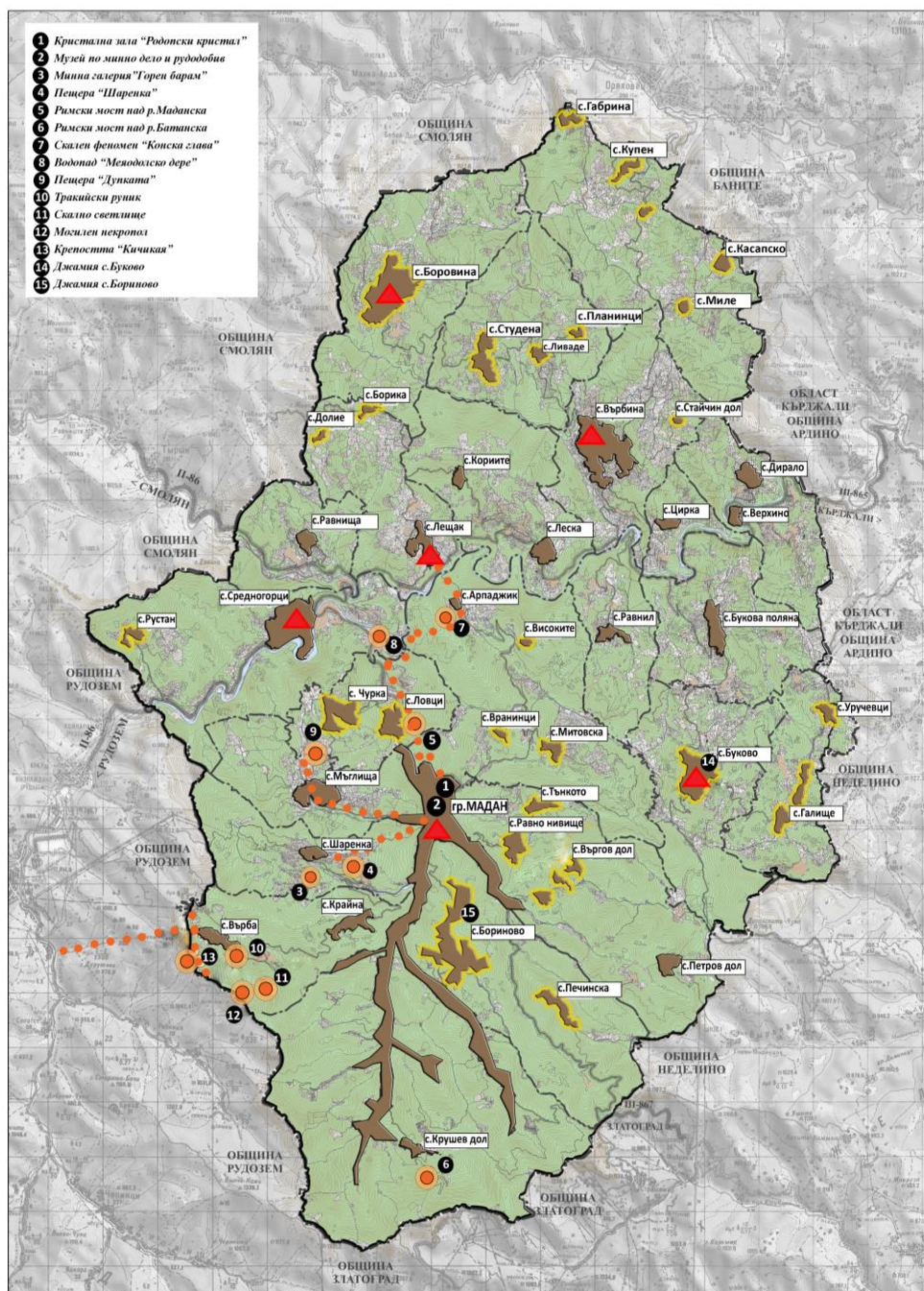
Конкретните проекти и проектни идеи, които впоследствие ще намерят място и в Общинската програма за развитие на туризма, са включени в таблица 30.

Таблица 30. ПРОЕКТНИ ИДЕИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ОБЩИНА МАДАН В ПРОГРАМНИЯ ПЕРИОД 2021-2027 Г.

Приоритет 2. Стимулиране на инвестиционни инициативи за повишаване на туристическата привлекателност на община Мадан		
СЦ 2.1. <i>Насърчаване развитието на интегриран туризъм, чрез опазване, популяризиране и развитие на природното и културно наследство</i>		
Приоритет 2	Мека мярка 2.1.1	2.1.1.1.Разработване на общинска стратегия за превръщане на туризма в активен икономически сектор;
Приоритет 2	Мека мярка 2.1.1	2.1.1.2.Актуализиране на Общинската програма за развитие на туризма в съответствие с новите тенденции за развитие на туристическия бранш
Приоритет 2	Мека мярка 2.1.1	2.1.1.3. Създаване на консултативен съвет по туризъм;
Приоритет 2	Мека мярка 2.1.1	2.1.1.4. Разработване на междуобщински маркетингови и рекламни стратегии и програми за съвместни туристически дейности с общините от туристически район Средни Родопи;
Приоритет 2	Мека мярка 2.1.1	2.1.1.5. Участие в регионални, национални и международни туристически борси, научни конференции, изложения и панаири;
ССЦ 2.2. <i>Развитие на туристическата инфраструктура</i>		
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.1.Повишаване категорията на съществуващи места за настаняване и на заведения за хранене и развлечения
Приоритет 2	Мека мярка 2.2.2	2.2.2.2.Стимулиране на инвестиционния капитал за изграждане на нова туристическа инфраструктура;
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.3.Изграждане на туристически маршрути до туристически атракции и туристически обекти
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.4. Изграждане на екопътеки и еко-маршрути
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.5. Разкриване на виртуален общински туристически информационен център
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.6. Ремонт и реконструкция на Минен музей - гр. Мадан
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.7. Реализация на проект "Създаване на подземен минен музей "Сполука"

Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.8.Ремонт и рехабилитация на "Кристална зала" - гр. Мадан
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.9. Социализиране на пещера "Шаренка" и прилежащите и територии за подобряване на туристическата ѝ привлекателност
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.10. Изготвяне на проект и реконструкция (ремонт, уширение и укрепване) на пещера "Дупката"
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2..2.11. Реконструкция и социализиране на пещера "Дупката"
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.12.Изграждане на туристическа пътека до пещера "Шаренка"
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.12. Обособяване и оборудване на еко-маршрути до природни забележителности в общината
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.1. Подкрепа на туристически атракции свързани с минния туризъм
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.2. Фестивал „Родопски кулинарни изкушения“ – ден на пататника, ден на родопските катми и др.
СЦ 2.3. Популяризиране на община Мадан като туристическа дестинация		
Приоритет 2	Мярка 2.3.1	2.3.1.1.. Изготвяне и разпространение на рекламни и информационни материали за историческите и природни дадености на общината
Приоритет 2	Мярка 2.3.2	2.3.2.1.Участие в туристически борси, туристически изложения и др.

КОНЦЕПЦИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА

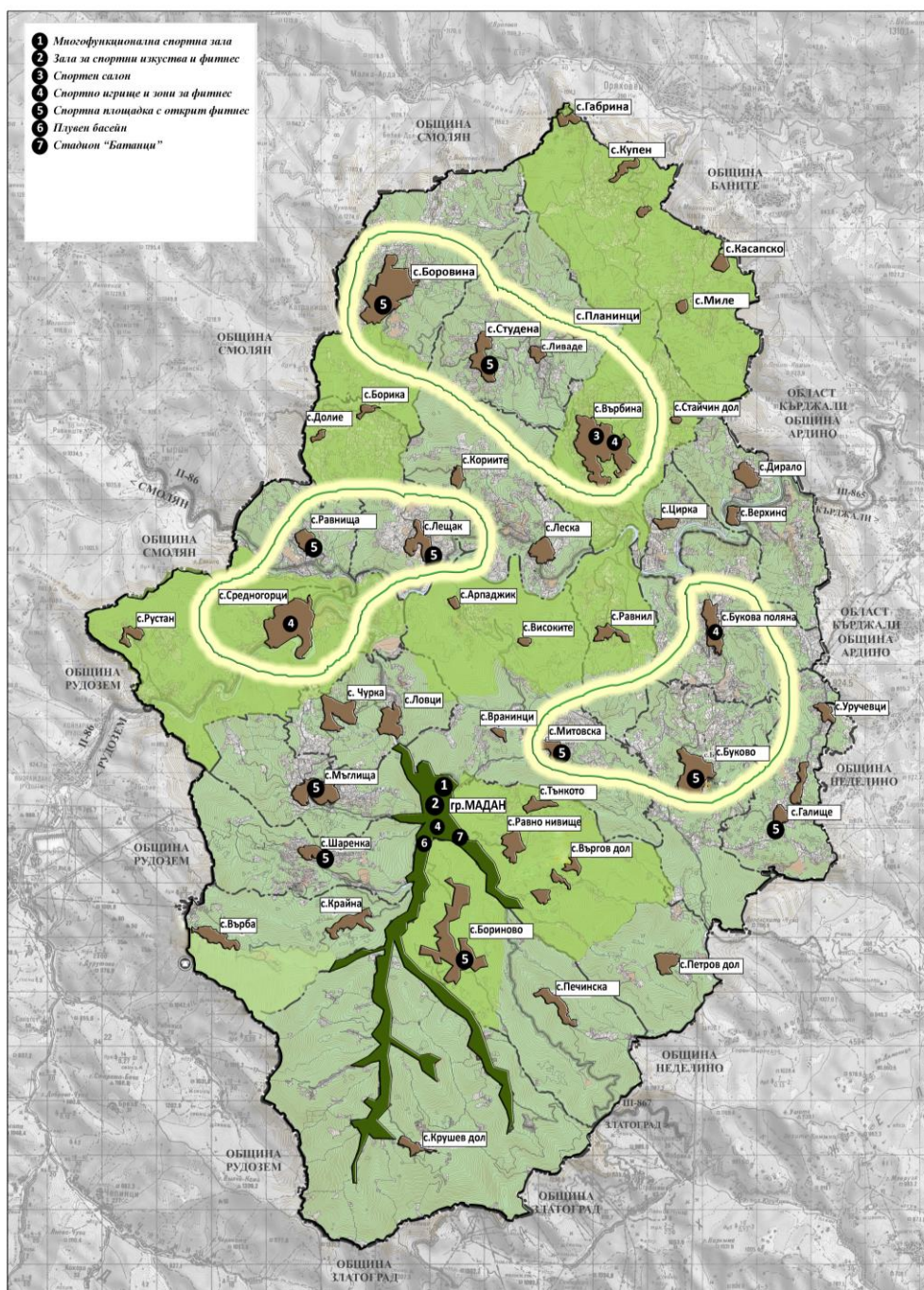
 Граница на община
 Условни маршрути на туристически екопътеки
 Горски територии
 Населени места
 Развитие на селско-планински отдиш и туризъм
 Културно-исторически паметници и културни ценности
 Читалища

110

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА МАДАН

КОНЦЕПЦИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СПОРТ И РЕКРЕАЦИЯ

ЛЕГЕНДА

- Граница на община
- Потенциално развитие на спорт в група села
- Горски територии
- Населени места
- Главен спортен център гр.Мадан
- Територии за спорт, рекреация и еко туризъм

Фиг.23.РАЗВИТИЕ НА СПОРТ И РЕКРЕАЦИЯ

VII. КОМУНИКАЦИОННА СТРАТЕГИЯ

7.1. Значение на информираността, публичността и партньорството

ПИРО може да бъде ефективен инструмент за управление и пълноценно развитие на община Мадан единствено при активен обмен на идеи и координирани действия между всички заинтересовани страни по време на двата разграничени етапа от ПИРО – разработването и реализацията на документа. Коректното публично представяне на пълният набор информация е предпоставка за формирането на партньорства и повече възможности за съвместно действие.

Законът за регионалното развитие и прилежащият му правилник за неговото прилагане, определят търсенето на партньорство, публичност и прозрачност като ръководен принцип на разработването и реализацията на ПИРО. Кметът на общината и общинският съвет са органите, които осигуряват информация и публичност за дейностите по ПИРО.

В рамките на **разработването** на документа, следва да се представят и популяризират работните предвиждания на ПИРО, начините за тяхната реализация и очакваните конкретни ползи за развитието на общината и нейната общност. Различните механизми за представяне на работата по ПИРО насърчават публичното участие и провокират идеите на заинтересованите групи. Отчитането на разнообразните интереси и съображения отвежда до балансиран, реалистичен и отразяващ местната специфика документ. Постигането на обществена ангажираност към ПИРО и припознаването на предвижданията му са шанс за неговото успешно изпълнение.

Реализацията на документа се основава на включените в неговата програма конкретни проекти. Отделните проекти могат да се реализират успешно при концентрация на ресурси и усилия между различни актьори. Разпределението на дейностите и отговорността за значимите проекти между публичния, частния и неправителствения сектор подкрепя изпълнението и устойчивото ползване на резултатите от проекта.

7.2. Осъществяване на дейностите по време на разработването на ПИРО

Информацията по време на разработването на ПИРО е свързана със следните компоненти:

- подготовка, организация и използвани методи за изпълнение на задачите по ПИРО;
- анализ и оценка на съвременната ситуация, предложения за развитие;
- завършен и комплектован документ на ПИРО.

7.3. Осъществяване на дейностите по време на реализацията на плана

Българското законодателство предвижда няколко основни инструмента за управление на реализацията на ПИРО – годишни доклади за изпълнението на ПИРО и последваща оценка на ПИРО. Изброените доклади съдържат информация за извършения прогрес по ПИРО, несъответствията между планираното и реалното състояние на общината към

наблюдавания момент. Необходимо е публичното представяне на докладите, чрез тяхното публикуване на официалната страница на Община Мадан, както и препращането им на ключовите заинтересовани страни. Препоръчително е провеждането на публични дискусии, на които отговарящите за управлението на плана звена представят основните ограничения за постигане на целите на ПИРО и се обсъждат мерките за преодоляването им.

Следващото проявление на процеса е формирането на оперативни партньорства за реализиране на определените с общинския план приоритетни проекти за реализация. За тази цел, неразделна част от Програмата за реализация е описание на необходимата организационна основа за изпълнение на проектите, обединяваща отговаряща структура и участващи партньори. Наличието на подобна организационна структура позволява непрекъснат обмен на информация и общо използване на ресурсите на определените участници.

Подходящо е отреждането на секция за публикуване на новини, свързани с ключовите проекти по ПИРО, като част от структурата на интернет портала на Общината.

Ефективен инструмент е използването на различни медийни платформи за популяризиране на инициативите.

VIII. КЛИМАТИЧНИ ИЗМЕНЕНИЯ

Прогнозираният макар и минимален антропогенен натиск в резултат на ПИРО върху околната среда може да бъде смекчен с поредица от мерки. Те са свързани на първо място с показателите, които са заложили в Плана. Набелязаните мерки са представени по отделни компоненти и фактори на околната среда:

- **Атмосферен въздух**

Във фаза на строителството на отделните обекти:

Ограничаване изпускането и вторичния унос на неорганизираните емисии на прах в атмосферния въздух при извършване на строителни работи, в това число:

- при провеждане на изкопни работи и транспорт на земни маси, да се изпълняват мерки за системно оросяване на използваните пътища и площадки, както и мерки за предотвратяване нанасянето на прах и кал върху уличната мрежа;
- дейностите по транспортиране, товарене, разтоварване и складиране на прахообразни строителни материали да се извършва при спазване изискванията на ЗЧАВ и наредбите към него;
- изграждане на нови обекти с производствено предназначение да се допуска само в предвидените производствени територии (зони), при спазване на съответствие между вида производство и предвидените в плана категории производствени територии;
- осигуряване на достатъчно разстояние от жилищните зони, при изграждане на нови обекти с неорганизираните (разсредоточени) емисии във въздуха, които не могат да бъдат ограничени, в това число емисии на прахообразни частици от обработката на земеделска продукция (зърно, семена и др.).

Представените проекти за изграждане на промишлени обекти, включващи източници на емисии на замърсители в атмосферния въздух, да осигуряват:

- Недопускане превишаване на нормите за допустими емисии в атмосферния въздух от неподвижни източници, определени с наредбите към Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ).
- Организирано изпускане чрез изпускащи устройства (комини) за всички производствени и/или вентилационни газови потоци - носители на емисии, като комините се проектират при спазване изискванията на наредбите към ЗЧАВ.
- Пречистване на отпадъчните газове и/или височина на изпускащите устройства, осигуряващи в резултат на разсейването концентрациите на вредни вещества (замърсители) в приземния слой на атмосферния въздух да не превишават имисионните норми, характеризиращи качеството на атмосферния въздух, установени с наредбите към ЗЧАВ.
- Максимално ограничаване изпускането на неорганизираните емисии от прах в атмосферния въздух, като проектирането и експлоатацията на площадки и съоръжения за товарене и разтоварване, складиране или преработка на твърди прахообразни вещества да се извършва при спазване на изискванията

на ЗЧАВ и наредбите към него.

Във фаза на експлоатация:

- За разрешаване ползването на строежи, представляващи промишлени инсталации и съоръжения, да се изискват резултати от проведени от акредитирани лаборатории измервания на емисиите на замърсителите, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници - горивни (котли) и технологични (производствени инсталации), с цел установяване спазването на нормите за допустимите емисии, съгласно изискванията на ЗЧАВ и наредбите към него.
- След завършване на строителството е необходимо да се стимулират мерки за използване на алтернативни източници на енергия.
- Да се упражнява стриктен контрол върху наличие на топлинна изолация на сградите в съответствие с разпоредбите за енергийна ефективност.
- След приключване на строителния период всички площи, на които са били разположени открити складове за насипни строителни материали и строителни отпадъци да бъдат своевременно и щателно почистени, за да не се допусне появата на прахови емисии от тези площи.
- Да се реализира непрекъснат административен контрол при строителство.

• **Земни недра. Геоложка среда. Подземни води**

В период на строителство на отделните обекти:

- Качествено изпълнение на строителните работи и възстановяване на терена около построените сгради и съоръжения.
- Изграждане и поддържане в изправност на водопроводната и канализационна мрежа.
- Екологосъобразно събиране и третиране на твърди битови отпадъци.

Възможностите за намаляване и/или ограничаване на въздействието върху земните недра се свеждат и до:

- Провеждането на инженерно-геоложки и хидрогеоложки проучвания и изследвания за конкретизиране на условията за изпълнение на изкопите и насипите и за фундиране на съответните сгради и съоръжения, в това число изясняване на геолого-литоложкия строеж, определяне на физико-механичните и деформационни свойства на литоложките разновидности, дълбочината и качеството на подземните води, филтрационните свойства на водоносните колектори и пр.
- Съобразяване на проектите за обекта с резултатите, изводите и препоръките в докладите за инженерно-геоложките и хидрогеоложките проучвания и с изискванията на законовите и нормативните документи.
- Изготвяне на стабилитетни прогнози за устойчивостта на откосите на евентуални дълбоки изкопи.
- Забрана за пряко отвеждане на отпадъчни води в земните недра и подземните води.

• **Повърхностни води**

За ограничаване замърсяването на повърхностни водни обекти с отпадъци и отпадъчни води да се спазват забраните по чл. 143 т. 3 и чл.146 ал.1 от Закона за водите.

Да се спазват приложимите мерки заложи в ПУРБ 2016-2021г. и ПУРН 2016-2021г. Източнобеломорски район, включително и мерките от ЕО на ПУРБ и ПУРН.

Във фаза на строителството

- Приоритетно да се извърши рехабилитация на водопроводната система, за да се предотвратят загуби на питейна вода. Да се довърши строителството на канализационна система в населените места в общината и реконструкция, рехабилитация и строителство на ПСОВ, там където е необходимо.
- Да се осигури целогодишно водоснабдяване всички населени места в общината.
- Правото за ползване на повърхностни водни обекти за заустване на пречистените отпадъчни води да се преведе в съответствие с разпоредбите на Закона за водите и съответните подзаконови нормативни актове, съобразяване с издаденото актуализирано Разрешително за заустване на отпадъчните води - БДДР и посочените в него емисионни норми.
- Непрекъснато провеждане на мониторинг по План за собствен мониторинг, с цел набелязване на необходимите мероприятия за достигане на емисионните норми.

Във фазата на експлоатация:

- По време на експлоатация да се подържат в техническа и експлоатационна изправност водоснабдителната система, канализационната система и пречиствателните съоръжения.
- Третиране на отпадъчните води до необходимите изисквания на действащото законодателство.
- Осигуряване ефективен контрол и управление на водите.
- В обхвата на крайбрежните ивици да не се допуска застрояване и дейности по чл. 134 от Закона за водите, освен изграждане на водностопански и хидротехнически системи и съоръжения.

- **Отпадъчни води**

- Да се спазват забраните по чл.143, чл.146 и чл. 149 от Закона за водите.
- Правилата за прилагане на плана изискват от последващите подробни устройствени планове изработване на схеми за канализация на населените места.

- **Почви**

На етап проектиране (изготвяне на проекти) за обекти извън съществуващите регулационни граници на населените места да се изисква информация (справка) от Министерство на енергетиката относно местоположението на обекта спрямо находища за открит добив на подземни богатства, включени в Националния баланс на запасите и ресурсите на подземни богатства, както и спрямо предоставени площи за търсене и/или проучване на подземни богатства.

Във фаза на строителството:

- Хумусният пласт, отделен при строителството, трябва да се депонира отделно и да се използва по предназначение.
- Оформяне на алеи и вътрешни пътища за транспортни средства, като се ограничат с видими бордюри.
- Мерки за недопускане на течове на нефтопродукти и замърсяване на почвата от аварийни ситуации. При аварийни локални разливи да се отстраняват замърсените почви и да се третират като опасен отпадък. Да се предават на лицензирана фирма за обезвреждане.

- Предотвратяване замърсеността на почвата с отпадъци при неправилното им временно съхранение. Необходимо е да се възстановят всички съседни площи, евентуално нарушени от строителството, както и временните площадки в рамките на отредения терен.
- Всички технологично свободни пространства трябва да се оформят като зелени площи с подходяща растителност, съгласно изготвените проекти за паркоустройство на терена.
- Прилагане на мерки за предотвратяване на вредни изменения, застрашаващи почвата.
- Прилагане на мерки за недопускане на замърсяване или увреждане на почвата в съседните поземлени имоти.

Във фаза на експлоатацията

- Опазване на почвата от замърсяване с нефтопродукти при аварии с транспортна техника, като се отстранява замърсената почва.
- Предотвратяване замърсеността на почвата с отпадъци при нерегламентираното им изхвърляне и съхранение.
- Прилагане на добрите земеделски практики от земеделските стопани.

• **Биоразнообразие**

По време на строителство и експлоатация:

- За подходящи местообитания на видовете предмет на опазване обитаващи местообитания извън границите на защитената зона.

По време на строителството:

- Подходящи местообитания, с които външните граници на устройствените зони граничат.
- Да се спазват стриктно разпоредбите на Закона за управление на отпадъците и под-законовите нормативни актове за неговото прилагане.

По време на експлоатация:

- Предотвратяване разпространението на чужди инвазивни видове храсти и дървета в района, (Съгласно Списъка на инвазивните и потенциално инвазивните чужди видове висши растения за България), които могат да навлязат и постепенно да подменят видовата структура на коренната растителност характерна за хабитатите в защитената зона.

• **Ландшафт**

Разработване на ландшафтно-устройствени проекти за възстановяване и рекултивация на нарушени ландшафти в урбанизираните и производствени зони, на територията на съответния обект и контактната му зона.

• **Културно-историческо наследство**

- По време на строителството на отделните обекти да се спазват заложените мерки за опазване на културното наследство.
- Да се спазят изискванията на чл. 83, чл.93, чл. 94, чл. 97 от ЗКН за опазване, идентифициране и съхранение на културните ценности, както и чл. 158 ал.1 за предаване на движимите археологически ценности в РИМ. При откриване на структури и находки, които имат признаци на културни ценности, да се спазва

чл. 160 ал.1 и 2 от ЗКН, съответно чл. 72 и 73, при което строителните дейности се спират и се изчакват указанията на експертите от РИМ и НИНКН.

• Отпадъци

В период на строителство

- Битови отпадъци да се събират в контейнери, обезвреждат с вар или хлорна вар и се предават за депониране.
- Строителните отпадъци да се събират разделно в зависимост от състава си и временно да се съхраняват на строителната площадка на определените за целта места. Да се спазва йерархията при третиране на строителните отпадъци, да се предават за рециклиране и оползотворяване, или да се използват за строителство на пътища или в краен случай, nereциклируемата част от строителните отпадъци, съгласувано с общината, временно да се съхраняват на отредената площадка за временно съхраняване на СО.
- Производствените неопасни и в малки количества опасни отпадъци да се предават на лицензирани фирми за рециклиране или обезвреждане.

В период на експлоатация

- Предимно битови отпадъци. Спазване изискванията на нормативната уредба за управление на отпадъците.
- Осигуряване ефективен контрол и управление на отпадъците.
- Прилагане на ефективни мероприятия, довеждащи до намаляване количеството на образуваните отпадъци.

• Шум, Вибрации, Електромагнитни лъчения

- Да се спазва стриктно работното време. Да се използва съвременна строителна и транспортна техника и осигуряване на добра организация на строителната дейност.
- В период на експлоатация Съблюдават изискванията на Наредба №6 от 26.06.2006 относно показателите за шум в околната среда.
- По време на експлоатация - няма източници на вибрации в околната среда.
- Необходимо е по-подробна и актуална информация за поддържане на списъка на предавателите, ел. подстанциите, високо волтовите електропроводи, местоположението, мощност и др., които в следващите, подробни фази на планиране да намерят отражението им.

При проектиране на промишлени и други инсталации и/или съоръжения с източници на шум, да се осигурява недопускане при експлоатацията им на превишаване на граничните стойности за нива на шум в околната среда, както следва:

- еквивалентното ниво на шума по границата на промишлената площадка (имота) да не превишава граничната стойност за ниво на шум за производствено-складови територии и зони;
- еквивалентното ниво на шума в мястото на въздействие (пред най-близките до строежа жилищна или обществена сграда, сграда за отдих и др.) да не превишава граничната стойност за ниво на шум за съответната територия и зона;
- за разрешаване ползването на строежи, представляващи промишлени

инсталации и съоръжения, да се изискват резултати от проведени от акредитирани лаборатории измервания на показателите за шум в околната среда, по утвърдена методика на МОСВ.

- **Химикали**

- При планирането на нови инвестиционни предложения за изграждане на нови предприятия/ съоръжения с нисък и висок рисков потенциал.

- **Природни ресурси**

- Да не се допуска преразход на инертни материали, вода, горива и др. спомагателни материали.

- **Здравно- хигиенни условия на средата**

- Всички строително ремонтни дейности да бъдат съобразени с НАРЕДБА № 2 от 22.03.2004 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на строителни и монтажни работи - Приложения № 1 -5 към чл. 2, ал. 2. и НАРЕДБА № 4 от 27.12.2006 г. за ограничаване на вредния шум чрез шумоизолиране на сградите при тяхното проектиране и за правилата и нормите при изпълнението на строежите по отношение на шума, излъчван по време на строителството.
- Намаляване на праховите емисии чрез напръскване с вода на местата, от които се вдига прах (при сухо време и вятър). Използване на централизирано приготвени в бетоновия възел бетони и разтвори и машинното им полагане.
- След приключване на строително монтажните работи, местата на временните открити складове за строителни материали следва да бъдат почиствани. С това ще се спре емитирането на прах в атмосферния въздух при сухо и ветровито време.
- Поддържане в изправност оптимално натоварване на строителните машини с цел от една страна намаляване на количествата на ауспуховите газове, а от друга на шума и вибрациите.
- Режимът за труд и почивка при вибрационно въздействие да се изгражда така, че сумарната експозиция за смяна (за контакт с вибрации) да не надвишава 90-120 тт.
- Да не се допускат строително-монтажни работи през нощта.
- Във всички професионални дейности задължително да се използва подходящо за сезона работно облекло, лични предпазни средства при наличие на вредни фактори на работната среда (противопрахови маски, шумозатлушители, противовибрационни ръкавици) и осигури рационален режим на труд и почивка.

По време на експлоатация на отделните обекти:

- Изграждане на модерна и комфортна среда за обитаване, труд и обслужване.
- Осигуряване на достатъчни количества вода за питейно-битови нужди.
- Да се извърши мониторинг на водите.
- Да се осигури медицинско обслужване.

- **Природни рискови фактори**

- Функционалното зонироване е съобразено с новите норми за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони;
- За намаляване на сеизмичния риск чрез устройствени решения е препоръчително обновяване на амортизирания сграден фонд;
- Необходимо отделните инвестиционни предложения и намерения да се съобразят с функционалното предназначение на зоната;
- Необходимо е да се предвидят системи за аварийни ситуации и бързо действие при възникване на пожар и наводнения.

- **Здравословни условия на селищната среда**

- Осигуряване на микроклимата в населените места курортните и вилни зони, достъп за всички хора.
- Организация на строителните дейности и въвеждане на етапен план за реализация.
- Регулационно отреждане на местата за паркиране с означаване на капацитета.
- Прилагане на административно контролни мерки.
- Провеждане на контрол и мониторинг при застрояване, благоустройство и опазване на природните дадености.

- **Специфични устройствени показатели**

- Ангажиране на съответните органи за контрол.
- Използване на Специфично енергоспестяващо приглушено осветление с цел осигуряване комфорт и на животинския свят в района.

Мерките и условията за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълното отстраняване на предполагаеми неблагоприятни последствия се съобразени с мерките заложи в Становище по екологична оценка №1- 2/2012г. на Националния план за действие за енергия от възобновяеми източници 2011-2020 г.

IX. НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ И ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ

9.1. Същност на процеса за наблюдение и оценка на ПИРО – Мадан 2021-2027

Процесът за наблюдение и за анализи и оценки на изпълнението е важен от гледна точка на това как се изпълняват приоритетите и специфичните цели на ПИРО. Това е заложено като законово изискване при реализацията на стратегическите и планови документи за регионално развитие. Процесът е познат още и като мониторинг на изпълнение на посочените документи.

Мониторингът (система да наблюдение, анализ и оценка) на изпълнението на ПИРО е с ясно предназначение и приложение. Със системата за наблюдение и оценка, водеща до определени анализи на процесите по изпълнението на стратегическите цели, на приоритетите и на свързаните с тях мерки, се правят съответните обективни констатации доколко ефикасно и ефективно се използват ресурсите и какъв е ефектът от това.

Към системата за наблюдение и оценка се поставят редици принципни изисквания, които се отчитат при нейното прилагане. Същите могат да бъдат представени като набор от въпроси, а именно:

- *Какво от елементите на ПИРО е обект на наблюдение и оценка?*
- *Кой е отговорен за мониторинга?*
- *Как и с какви инструменти се осъществява процеса на наблюдение и оценка?*
- *Къде с представят резултатите от мониторинга?*

Отговорите на поставените въпроси са насочени към взаимодействието на участниците в реализацията на ПИРО (основно различни институции и на първо място – Общинската администрация).

Наложилата се практика по наблюдението и оценката на изпълнение на стратегическите и планови документи в областта на регионалното развитие показва, че един от важните инструменти за обективност са т.нар. *индикатори*. По своята същност това са специално подбрани показатели, обезпечени с количествени мерки за постигнати резултати или за изпълнени приоритети и цели на стратегическия или планов документ.

Важно изискване за обективност на резултатите от наблюдението и оценките на ПИРО е и подборът на информационните показатели. Те следва да бъдат информационно осигурени. Резултатите от наблюдението и анализите на изпълнението трябва да бъдат публично достояние. Същите трябва да бъдат отразени и в *годишните доклади* и изпълнение на ПИРО, подготвяни от Общинската администрация и представени от кмета на общината за приемане от Общинския съвет. Резултатите от наблюдението и оценката на изпълнение на ПИРО – Мадан 2021-2027 г. до голяма степен се основават на степента на достигане на целевите стойности на заложените *индикатори за ресурс и за резултат*. Тези резултати се използват при подготовката на *Междинната* и на *Последващата* оценки за изпълнение на ПИРО.

9.2. Отговорни структури (участници) в процеса на наблюдение и оценка

Отговорностите за провеждане на мониторинга за изпълнение на ПИРО са на местните власти. В частта на ПИРО, в която се анализира и оценява административния капацитет на община Мадан са посочени ангажиментите на управленските органи и на структурите от общинската администрация в процеса на реализация на плана. Съгласно действащата нормативна уредба на регионалното развитие преки ангажименти и отговорности и в процеса на наблюдение, анализ и оценки на изпълнението му имат органите на местната власт.

От структурите на местната власт това са:

- *Общинският съвет.* Той е ръководния орган, имащ отношение към цялостния процес на реализация на ПИРО, в т.ч. и в процеса на наблюдение и оценка. В общинския съвет се разглеждат предложените от Кмета на общината и от Общинската администрация резултатите от мониторинга на ПИРО. Общинският съвет, освен приемане на ПИРО, обсъжда и приема ежегодните *Годишни доклади, Междинната и Последваща оценка* за изпълнение на плана. В тях се съдържат и оценки по отношение степента на достигане на стойностите на заложените в плана индикатори.
- *Кметът на общината.* Той организира процесът на наблюдение, анализ и оценка на изпълнението на ПИРО. Основните инструменти за това са индикаторите на наблюдение, на базата на които се изготвят Годишните доклади, представени за обсъждане и приемане от Общинския съвет. Такъв доклад не се представя за първата година от програмния период, т.е. за 2021 г.
- *Структури на общинската администрация.* Основни ангажименти към изпълнението на ПИРО, в т.ч. и в процеса на наблюдение и оценка имат звената от *Специализираната администрация* и частично - някои звена от *Общата администрация*. Същите са посочени в частта Административен капацитет от Аналитичната част на ПИРО. Тези звена на Общинската администрация осъществяват комуникация и с останалите участващи страни – неправителствен сектор, бизнеса и др. Общинската администрация има ангажимент и по осигуряване на информацията (извън общината) по информационното осигуряване на индикаторите за реализация на стратегическите цели, приоритетите и мерките на ПИРО.

9.3. Основни инструменти на системата за анализ и оценка на ПИРО

Както бе отбелязано, основен инструмент на системата за анализ и оценка на ПИРО е предварително определената система от индикатори. Същите се използват за изготвяне на няколко вида доклади, а именно:

- *Годишни доклади за изпълнение на ПИРО.*
- *Доклад за междинна оценка на изпълнение на ПИРО.*
- *Доклад за последваща оценка на ПИРО.*

В трите посочени документа (доклади и оценки) следва да присъстват и данни за степента на изпълнение на междинните и целевите стойности на заложените индикатори. Системата от индикатори за отчитане степента на изпълнение на ПИРО включва два вида:

- Индикатори за продукт .
- Индикатори за резултат.

Индикаторите за отчитане на изпълнение на заложените в ПИРО приоритети и мерки намират приложение и при досега действащите планови и стратегически документи на регионалното развитие – Областните стратегии и Общинските планове за развитие. В този смисъл може да се твърди, че има практика по тяхното определяне (формулиране) и прилагането им за отчитане степента на изпълнение на мерките, включени в съответните приоритети на посочените документи.

Важно условие за индикаторите (за продукт и за резултат) е да бъдат количествено измерими с цел обективност на оценките за изпълнение на стратегическите цели, приоритетите и мерките, заложи в стратегическата част на ПИРО.

Първият тип индикатори – *за продукт*, отчитат как заложените интервенции по отделните стратегически цели и приоритети на плана се обезпечават и отчитат с количествени измерители (брой, относителен дял, километър, стойност в хил. лв. и др.). Индикаторите за продукт се предлагат не за всяка конкретна проектна идея или проект, и не са всички, а за по-важните мерки в ПИРО. По тях се предлагат от един до няколко индикатора, които са приложими от съвкупното реализиране на проектните идеи или конкретните проекти. Крайната цел от прилагането на този тип индикатори е да се оцени какво е прякото въздействие в съответната област на социално-икономическото и инфраструктурно развитие и опазването на околната среда в общината.

Вторият тип индикатори – *за резултат*, са предназначени за отчитане на постигнатите резултати от реализацията на съответния приоритет на ПИРО. Неговите измерители се отличават от тези, прилагани при индикаторите за продукт.

Във времеви аспект двата вида индикатори имат базови и целеви стойности. Чрез тяхното прилагане се измерва степента на постигане на стратегическите цели и на включените в тях приоритети на ПИРО.

Нов момент в системата за мониторинг на ПИРО, който е включен в Методическите указания за разработване на ПИРО е появата на специфичен тип индикатори – засягащи зоните за въздействие, определени като зони за прилагане на интегриран подход в действащите нормативни документи. Прилагането на този тип индикатори може да предизвика определени затруднения, тъй като е трудно да се

осигури надеждна статистическа и друг вид информация за неформализиран тип територии, каквито са зоните за въздействие.

9.4. Информационно осигуряване на индикаторите

При определяне на базовите стойности на индикаторите за мониторинг на ПИРО се ползва надеждна информация, която трябва да бъде от официализирани информационни източници. Такива са основно данните от информационните масиви на НСИ, Областни дирекции „Земеделие“, Регионални управления по образование, Регионални здравни инспекции, Областни пътни управления.

Важен информационен източник е и общинската администрация на съответната община. От посочените и други информационни източници и използвана информация за разработване на аналитичната част на ПИРО – Мадан 2021-2027.

Индикаторите за продукт и за резултат със съответните стойности са представени съобразно матрицата, заложена в Методическите указания за разработване на ПИРО в програмния период 2021 -2027 г. За ПИРО – Мадан 2021-2027, същите са представени в две приложения – Приложение 3 (индикатори за продукт) и Приложение 3-А (индикатори за резултат).

ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

1. ОПР на община Мадан.
2. ОУП на община Мадан.
3. Бюджета на община Мадан за 2018-2020.
4. Секторни стратегически, планови и програмни документи на община Мадан.
5. Статистическа и оперативна информация от Общинска администрация.
6. Национален статистически институт.
7. ОД "Земеделие".

ПРИЛОЖЕНИЯ

- **Приложение 1:** Програма за реализация на ПИРО –Мадан за периода 2021-2027г.
Индикативен списък с описание на предвидените мерки и дейности.
- **Приложение 2:** Индикативна таблица
- **Приложение 3:** Индикатори за продукт
- **Приложение 3-А:** Индикатори за резултат
- **Приложение 4 :** Доклад с резултати от проведеното анкетно проучване за разработване на плана

ИНДИКАТИВЕН СПИСЪК С ОПИСАНИЕ НА ПРЕДВИДЕНИТЕ МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ

Приложение №1

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 1: : Балансиран, устойчив растеж чрез привличане на свежи инвестиции за утвърждаване на водещите икономически функции								
СЦ 1.1. Подкрепа на инициативи на бизнеса за привличане на нови инвестиции (в т.ч. и от външни източници)“								
Приоритет 1	Мярка 1.1.1:Стимулиране на местното предприемачество							
Приоритет 1	Мека мярка 1.1.1	1.1.1.1 Разработване на мерки и подкрепа за създаване на МСП в района (данъчни облекчения, намалени наемни цени на общински имоти и др.)					2021-2027	Д-ция "СА"
Приоритет 1	Мека мярка 1.1.1	1.1.1.2.Административна подкрепа на инвестиционни предложения за развитие на бизнес	Улеснени административни процедури от страна на Общинска администрация				2021-2027	Д-ция "СА"
Приоритет 1	М. 1.1.2: Създаване на публично-частни партньорства и инициативи за икономическо развитие							

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 1	Мека мярка 1.1.2	1.1.2.1. Разработване на общинска стратегия за развитие на публично- частно партньорство в областта на туризма;	Изготвяне на документ		10,0	ОБ	2023	Д-ция "СА"
Приоритет 1	Мека мярка 1.1.2	1.1.2.2. Участие на община Мадан с апортна вноска (общински терени) за развитие на иновативни производства					2021-2027	Д-ция "СА" ;Д-ция "ОА"
Приоритет 1	Мека мярка 1. 1.2	1.1.2.2.Периодични актуализации за Маркетингов профил на Община Мадан	Изготвяне на документ		5,0	ОБ	2021-2027	Д-ция "СА"
СЦ 1.2. „Подкрепа на предприемаческата активност за създаване на нови малки и средни предприятия“								
Приоритет 1	Мярка 1.2.1 Създаване, промоциране и подкрепа на местни иновационни стратегии							
Приоритет 1	Мярка 1.2.1	1.2.1.1. Провеждане на активен маркетинг и реклама на икономическия потенциал на общината			15,0	ОБ	2021-2027	Д-ция "СА"

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
СЦ 1.3. „Развитие на конкурентни сектори, базирани на местни ресурс								
Приоритет 1	Мярка 1.3.1: Подпомагане на инициативи за развитие на екологично земеделие и животновъдство							
Приоритет 1	Мярка 1.3 1	1.3.2. Разработване на програми за финансиране на земеделски производители за насърчаване развитието на биологично земеделие.			5,0	ОБ	2021-2027	Д-ция "СА"
Приоритет 1	Мярка 1.3 1	1.3.1.2. Административна подкрепа при стартиране на инициативи за екологично земеделие	Адм. Обслужване			ОБ	2021-2027	Д-ция "СА"
Приоритет 1	Мярка 1.3 1	1.3.1.3. Популяризиране на земеделски култури, заместващи тютюнопроизводството;			10,0	Публ.- часно партньорство	2021-2027	Д-ция "СА"

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 1	Мярка 1.3.1	1.3.1.4. Създаване на животновъдни ферми за отглеждане на традиционно за Родопите говедовъдство, овцевъдство и пчеларство 1.3.1.3. Стимулиране на екологично картофопроизводство			120,0	Публ. - часно партньорство	2021-2027	Д-ция "СА"
Приоритет 1	Мярка 1.3.2: Поддържане и развитие на горските ресурси и развитие на ловно стопанство							
Приоритет 1	Мека мярка 1.3.2.1	1.3.2.1. Координиране на общинската горска политика с ДП ДГС „Златоград“;					2021-2027	Д-ция "СА"
Приоритет 1	Мярка 1.3.2.1	1.3.1.2. Залесяване на свободни терени от горския фонд.				Горско стопанство		
Приоритет 1	Мярка 1.3.2.1	1.3.2.3. Организиране на логистика (изкупвателни пунктове, и малки преработващи производства) на горски плодове, билки билки, гъби и други други съпътстващи горското стопанство дейности			20,0	частен бизнес	2021-2027	

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 2. Стимулиране на инвестиционни инициативи за повишаване на туристическата привлекателност на община Мадан								
<i>СЦ 2.1. Насърчаване развитието на интегриран туризъм, чрез опазване, популяризиране и развитие на природното и културно наследство</i>								
Приоритет 2	Мяра 2.1.1 Подпомагане развитието на местния туристически продукт и маркетинг на дестинациите							
Приоритет 2	Мека мярка 2.1.1	2.1.1.1.Разработване на общинска стратегия за превръщане на туризма в активен икономически сектор;			20,0	ОБ	2021	Д-ция "СА"
Приоритет 2	Мека мярка 2.1.1	2.1.1.2.Актуализиране на Общинската програма за развитие на туризма в съответствие с новите тенденции за развитие на туристическия бранш			5,0	ОБ	2022	Д-ция "СА"
Приоритет 2	Мека мярка 2.1.1	2.1.1.4. Разработване на междуобщински маркетингови и рекламни стратегии и програми за съвместни туристически дейности с общините от туристически район Средни Родопи;			15,0	ЕФ	2021-2023	Д-ция "СА"

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 2	Мека мярка 2.1.1	2.1.1.5. Участие в регионални, национални и международни туристически борси, научни конференции, изложения и панаири;			30,0	ЕФ	2021-2027	Д-ция "СА"
СЦ 2.2. Развитие на туристическата инфраструктура								
Приоритет 2	Мярка .2.2.2. Подобряване качествата на съществуващата туристическа инфраструктура							
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.1.Повишаване категорията на съществуващи места за настаняване и на заведения за хранене и развлечения				Публ.- часно партньорство	2021-2027	Д-ция "СА"
Приоритет 2	Мека мярка 2.2.2	2.2.2.2.Стимулиране на инвестиционния капитал за изграждане на нова туристическа инфраструктура;				Публ.- частно партньорство	2021-2027	Д-ция "СА"
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.3.Изграждане на туристически маршрути до туристически атракции и туристически обекти			30,0	ЕФ/ОБ/КР/РБ	2021-2027	Д-ция "СА"

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.4. Изграждане на екопътеки и еко- маршрути			35,0	ЕФ/ОБ/КР/РБ	2021-2027	Д-ция "СА"
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.5. Разкриване на виртуален общински туристически информационен център			20,0	ОБ	2023 г.	Д-ция "СА"
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.6. Група проекти в сферата на туристическата инфраструктура по линия на Програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ-V-A Гърция – България	Договор в процес на реализация и приключване до 2023 г.	Зона 1	1200,0	Програма за трансгранично сътрудничество о ИНТЕРРЕГ- V-A Гърция – България	2019-2023	Д-ция "СА"
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.7. Изготвяне на проект и реконструкция (ремонт, уширение и укрепване) на пещера "Дупката"			15,0	ОБ	2024	Д-ция "СА"
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.8. Реконструкция и социализиране на пещера "Дупката"			80,0	ЕФ/ОБ/КР/РБ	2021-2027	Д-ция "СА"

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.9.Изграждане на туристическа пътека до пещера "Шаренка"		Зона 3	25,0	ЕФ/ОБ/КР/РБ	3023	Д-ция "СА"
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.10. Обособяване и оборудване на еко- маршрути до природни забележителности в общината			60,0	ЕФ/ОБ/КР/РБ	2021-2027	Д-ция "СА"
Приоритет 2	Мярка 2.2.2. Развитие на природни, исторически, културни и други атракции, свързани с туризма							
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.1. Подкрепа на туристически атракции свързани с минния туризъм			25,0	ЕФ/ОБ/КР/РБ	2021-2027	Д-ция "СА"
Приоритет 2	Мярка 2.2.2	2.2.2.2. Фестивал „Родопски кулинарни изкушения“ – ден на пататника, ден на родопските катми и др.			25,0	ЕФ/ОБ/КР/РБ	2021-2027	Д-ция "СА"
СЦ 2.3. Популяризиране на община Мадан като туристическа дестинация								
Приоритет 2	Мярка.2.3.1. Утвърждаване на мястото на общината в туристически район „Родопи“							

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 2	Мярка 2.3.1	2.3.1.1.Изготвяне и разпространение на рекламни и информационни материали за историческите и природни дадености на общината			25,0	ОБ	2021-2027	Д-ция "СА" ;Турист. бизнес
Приоритет 2	Мярка. 2.3.2. Участие на община Мадан в регионални туристически изяви							
Приоритет 2	Мярка 2.3.2	2.3.2.1.Участие в туристически борси, туристически изложения и др.			35,0	ЕФ	2021-2027	Д-ция "СА" ;Турист. бизнес
Приоритет 3 „Съхраняване на човешкия потенциал и подобряване на публичните услуги на населението“								
СЦ 3.1. „Осигуряване на условия за равен достъп до качествено образование и обучение								
Приоритет 3	Мярка.3.1.1.Създаване на условия за максимален обхват на лицата в ученическа възраст в образователната система;							
Приоритет 3	Мека мярка 3.1.1	3.1..1.Програма за стимулиране на по- висока записваемост в средната степен на общото и професионалното образование	Изготвяне на програмен документ				2021-2027	Д-ция "СА" отдел "ОКХД

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 3	Мярка 3.1.1	3.1.1.2. Разкриване на професионална паралелка по туризъм		Зона 1	30,0	МОН	2022	РУО ; отдел "ОКХД"
Приоритет 3	Мярка 3.1.2.Подкрепа на инициативи за съвременни форми на образователния процес							
Приоритет 3	Мека мярка 3.1.2	3.1.2.1. Програма за подготовка на учителите за въвеждане на дигитална трансформация на учебния процес	Изготвяне на програмен документ		25,0	ОБ; МОН	2022-2024	РУО ; отдел "ОКХД"
Приоритет 3	Мека мярка 3.1.2	3.1.2.1. Създаване на условия за въвеждане на иновативни форми и методи в образователния процес			80,0	ОПНО	2021-2027	Д-ция "СА" отдел "ОКХД"
СЦ 3.2. „Придобиване на образователни и професионални умения за пазара на труда								
Приоритет 3	Мярка .3.2.1: Повишаване професионалните умения и квалификацията на работната сила;							
Приоритет 3	Мека мярка 3.2.1	3.2.1.1. Въвеждане на дуално обучение в средната степен на общото и професионалното образование (изграждане на STEM			50,0	ОПНО	2021-2027	Д-ция "СА" отдел "ОКХД"

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
		среда в училищата)						
Приоритет 3	Мярка 3.2.1	3.2.1.2.Обучителни курсове за квалификация и преквалификация на безработни лица			40,0	ОПРЧР	2021-2027	Д-ция "СА" Бюро по труда
СЦ 3.3. „Предоставяне качествени услуги по здравеопазването, социалното подпомагане, културата и спорта								
Приоритет 3	Мярка .3..1. Подкрепа на инициативи за мобилни екипи от лекари специалисти, посещаващи опорните селищни центрове;							
Приоритет 3	Мярка 3.3.1	3.3.1.1. Разработване на съгласуван с РЗИ график за периодични посещения на лекари специалисти в опорните селищни центрове				РЗИ		Д-ция "СА" отдел "ОКХД
Приоритет 3	Мярка 3.3.2. Разширяване на резидентните социални услуги, съобразно потребностите							
Приоритет 3	Мярка 3..2	3.3.1.2.Разкриване на нови социални услуги от резидентен тип			60,0	ОПРЧР		Д-ция "СА" отдел "ОКХД
Приоритет 3	Мярка 3.3.3.Подобряване качествата на инфраструктурата на образованието, културата и спорта							

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 3	Мярка 3.3.3	3.3.3.1.Ремонт и реконструкция на масивна сграда - пансион към СУ "Отец Паисий" *		Зона 1	400,0	ПРСР	2021 г.	Д-ция "СА" отдел "ОКХД"
Приоритет 3	Мярка 3.3.3	3.3.3.2.Ремонт и реконструкция на ОУ "П.Р. Славейков" - с. Средногорци, вкл. спортно игрище		Зона 2	500,0	ПРСР	2022 г.	Д-ция "СА" отдел "ОКХД"
Приоритет 3	Мярка 3.3.3	3.3.3.3. Саниране на кметство - с. Боровина			80,0	ЕФ	2022-2023 г.	Д-ция "СА"
Приоритет 3	Мярка 3.3.3	3.3.3.4. Ремонт, внедряване на мерки за енергийна ефективност на читалищата в селата на общината			200,0	ОБ	2021-2027	Д-ция "СА" отдел "ОКХД"
Приоритет 3	Мярка 3.3.3	3.3.3.5.Ремонтни дейности на Стадион „Батанци” /реновиране на зелен терен, писта за бягане и ремонт на трибуните, включително външна тоалетна/. *		Зона 1	1000,0	ЕФ	2025	Д-ция "СА"

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 3	Мярка 3.3.3	3.3.3.6. Изграждане на спортна зала към СОУ "Отец Паисий" - гр. Мадан, община Мадан , включително изграждане на подпорна стена с L=44,40 m. и H=3,3 м.*		Зона 1	600,0	ЕФ	2022-2023 г.	Д-ция "СА" отдел "ОКХД"
Приоритет 3	Мярка 3.3.3	3.3.3.7.Проектиране и изграждане на спортно игрище в с. Бориново			200,	ЕФ	2021-2022 г.	Д-ция "СА" отдел "ОКХД"
Приоритет 3	Мярка 3.3.3	3.3.3.8..Ремонтни дейности на Стадион „Батанци” /реновиране на зелен терен, писта за бягане и ремонт на трибуните, включително външна тоалетна		Зона 1	100,0	ЕФ	2022-2026	Д-ция "СА"
Приоритет 3	Мека мярка 3.3.3	3.3.3.9. Поддържане и разширяване на утвърдената форма на Общински културен календар чрез запазване и развитие на традиционните културни прояви съчетани с нестандартни модерни технологии;		Зона 1	25,0	ОБ	2021-2027	Д-ция "СА" отдел "ОКХД"

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 3	Мярка 3.3.3	3.3.3.10. Ремонт и реконструкция на ЦДГ "Мир"		Зона 1	450,0	ЕФ/ОБ	2022	Д-ция "СА" отдел "ОКХД"
Приоритет 4. „Опазване на природната и подобряване качествата на селищната среда в съответствие със съвременните урбанистични и екологични изисквания								
СЦ 4.1. „Пестеливо използване на природните ресурси“								
Приоритет 4	Мярка 4.1.1. Съхраняване на наличните земеделски земи							
Приоритет 4	Мека мярка 4.1.1	4.1.1.1. Създаване на регистър на обработваемите земеделски земи	Създаване на документ		25,0	ПРСР	2026	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.1.2. Строго прилагане на екологичното законодателство при използване на природните ресурси							
Приоритет 4	Мярка 4.1.2	4.1.2.1. Разработване на Програма за опазване на околната среда			10,0	ЕФ/ОБ/КР/РБ	2022	Д-ция "СА"
Мярка 4.2.1. Актуализиране на системата от устройствени планове с изискванията на ОУП на общината;								
Приоритет 4	Мярка 4.2.1	4.2.1.1. Изработване на ПУП на зоните за въздействие			200,0	ОБ	2022-2026 г.	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.1	4.2.1.2. Изработването на технически инвестиционни проекти за втора и трета зона от ОГП (Обемно –			130,0	ОБ	2022-2023 г.	Д-ция "СА"

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
		градоустройственото проучване) *						
Приоритет 4	Мярка 4.2.1	4.2.1.3.Изготвяне на нови регулационен план и кадастър на с.Средногорци		Зона 2	80,0	ОБ	2024 г.	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.1	4.2.1.4.Изготвяне на нови регулационен план и кадастър на с. Боровина			80,0	ОБ	2025 г.	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2. Подобряване качествата на публични пространства в населените места;							
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.1. Ремонт на сградата на общинска администрация *		Зона 1	500,0	ЕФ	2021-2024	Д-ция "ОА"; Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.2.Благоустрояване, ремонт и рехабилитация на площад към паметник с идент. № 46045.501.878 - град Мадан *		Зона 1	360,0	ПРСР	2022	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.3.Ремонт на сградата на кметството - с. Вехтино			15,0	ОБ/РБ	2022	Д-ция "СА"

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.4. Ремонт на сградата на кметството - с. Равнища		Зона 2	10,0	ОБ/РБ	2021	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.5 Ремонт и реконструкция на общинския пазар в гр. Мадан *		Зона 1	2300,0	ЕФ/ОБ/КР/РБ	2022 г.	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.6. Реконструкция на паркови и зелени площи в гр. Мадан		Зона 1	150,0	ПРСР	2021-2027	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	2.2.2.7. Подобряване качествата на паркови и други зелени площи в опорните селищни центрове			80,0	ЕФ/ОБ/КР/РБ	2021-2027	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	2.2.2.8. Изграждане на нова сграда на кметството с. Митовска			130,0	ЕФ/ОБ/КР/РБ	2023 г.	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	2.2.2.9. Укрепване на бетонна стена в кв. Бorieва на гр. Мадан (над киното) .		Зона 1	10,0	ОБ	2022 г.	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	2.2.2.10. Изграждане на бетонна стена в м. Яновска.			24,0	ОБ	2023 г.	Д-ция "СА"

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.11 .Асфалтиране на вътрешна пътна (улична) мрежа в кв.Батанци и кв.Яновска 4 км.		Зона 1	800,0	ЕФ	2022-2023	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.12.Асфалтиране на вътрешна пътна (улична) мрежа в кметство Ловци			600,0	ЕФ	2021-2022	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.13.Ремонт и реконструкция на улици в с. Мъглища		Зона 3	60,0	ЕФ/ОБ/КР/РБ	2021-2022	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4 2 2 14. Ремонт и асфалтиране на вътрешна улична мрежа в с. Боровина.			200,0	ЕФ	2023	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2 2 15 Довършване на положената асфалтова настилка от сградата на кметството (с. Цирка) до населено място Ашковци.		Зона 2	100,0	ЕФ	2023	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4 2 2 16 Асфалтиране на улица "Люляк" - с. Върбина (400 метра).			80,0	ЕФ	2023	Д-ция "СА"

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2 2 17 Асфалтиране на улица "Ела", ул. "Изгрев" и ул. "Спортна" - с. Върбина			35,0	ЕФ	2022	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4 2 2 18. Асфалтиране на улица "Вълчево", ул. "Здравец", ул. "Карлък", и ул. "Огоста" - с. Върбина			35,0	ЕФ/ОБ/КР/РБ	2023	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.19. Ремонт и реконструкция на вътрешна улична мрежа. - с. Буково			140,0	ЕФ/ОБ/КР/РБ	2022	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.20. Асфалтиране на вътрешни улици с. Вехтино (2 500 м.)		Зона 2	300,0	ЕФ	2023	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.21. Асфалтиране на вътрешни улици в кметство Галище.			120,0	ЕФ	2021	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.22. Асфалтиране на вътрешна улична мрежа - 2 400 метра. - с.Равнил			320,0	ЕФ	2023	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.23. Изграждане на подпорна стена на пътя в с. Равнината .			12,0	ЕФ/ОБ/КР/РБ	2023	Д-ция "СА"

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.24. Асфалтиране на вътрешни улици. - с. Букова поляна			150,0	ЕФ	2022	Д-ция "СА"
Приоритет 4		4.2.2.25. Асфалтиране вътрешни улици в с. Леска.		Зона 2	150,0	ЕФ	2022-2023	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.26. Асфалтиране вътрешната улична мрежа на с. Студена.			120,0	ЕФ	2022-2023	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.2.2	4.2.2.26. Асфалтиране пътя от сградата на кметството (с. Купен) до с.Касаб.			200,0	ЕФ	2022	Д-ция "СА"
СЦ 4.3 „Съхраняване на природния ресурс чрез подобряване на екологичната инфраструктура“								
Приоритет 4	Мярка. 4.3.1. Изграждане на нова и реконструкция на съществуваща ВиК инфраструктура+В155							
Приоритет 4	Мярка 4.3.1	4.3.1.1..Разширяване и рехабилитация на ВиК мрежата в гр. Мадан		Зона 1				Д-ция "СА"; ВиК оператор
Приоритет 4	Мярка 4.3.1	4.3.1.2. Проучвания и изграждане на нови водохващания			260,0	ЕФ/ОБ/КР/РБ	2021-2027	Д-ция "СА"; ВиК оператор

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 4	Мярка 4.3.1	4.3.1.3.Проектиране на вътрешна водопроводна мрежа и резервоар - с. Боровина, който ще се ползва от населението на с. Студена.*			30,0	ЕФ/ОБ/КР/РБ	2021	Д-ция "СА"; ВиК оператор
Приоритет 4	Мярка 4.3.1	4.3.1.4.Изграждане на вътрешна водопроводна мрежа и резервоар - с. Боровина, който ще се ползва от населението на с. Студена.*			800,0	ПРСР	2023- 2024	Д-ция "СА"; ВиК оператор
Приоритет 4	Мярка 4.3.1	4.3.1.5. <u>Реконструкция и рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения на територията на община Мадан"</u> - обект Водоснабдяване на с. Бориново - ремонт и реконструкция на довеждащ водопровод и разпределителна водопроводна мрежа, изграждане на водоем						

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
		175 куб.м; - обект Реконструкция и рехабилитация на система от довеждащи водопроводи от група извори в местността „Хвойновица“ до съществуваща помпена станция, напорен водопровод от помпена станция до съществуващ водоем в село Букова поляна“; - Обект „Реконструкция и рехабилитация на система от довеждащи водопроводи от група извори в м. Полене, землище на с. Върбина, община Мадан до съществуващ водоем в мах. „Камберовска“; - обект Вътрешна водопроводна мрежа с.Чурка, - обект Външен водопровод за	В процес на реализация и предстоящо приключване		1350,0	ПРСР	2021-2023	Д-ция "СА"; ВиК оператор

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
		водоснабдяване на с.Чурка и с. Ловци -обект Вътрешна водопроводна мрежа с.Средногорци - обект Вътрешна водопроводна мрежа с. Върбина- втори етап"						
Приоритет 4	Мярка 4.3.1	4.3.1.6. Изграждане на колектор - гр. Мадан (по ул. Батанска, ул. Аврамовска и ул. Койнарци)		Зона 1	1000,0	ПУДООС	2023 г.	Д-ция "СА"; ВиК оператор
Приоритет 4	Мярка 4.3.1	4.3.1.7. Доизграждане и реконструкция на водопроводна и канализационна мрежа в с. Буково,			30,0	ЕФ/ОБ/КР	2021-2023	Д-ция "СА"; ВиК оператор
Приоритет 4	Мярка 4.3.1	4.3.1.9 Разширение и рехабилитация на канализационната мрежа в гр. Мадан		Зона 1		ПУДООС		Д-ция "СА"; ВиК оператор
Приоритет 4	Мярка. 4.3.2.Поддържане на енергийната инфраструктура							

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 4	Мярка 4.3.2	4.3.2.1.Подобряване на енергийната ефективност на сгради общинска собственост			2500,0	ЕФ/НП	2022-2025 г.	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.3.2	4.3.2.2. Подобряване енергийната ефективност на многофамилни жилищни сгради			3000,0	ЕФ/НП	2022-2027 г.	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.3.2	4.3.2.3. Подобряване на уличното осветление с монтиране на енергоспестяващи LED лампи			20,0	ОБ	2022-2023 г.	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.3.3.Подобряване управлението на отпадъците							
Приоритет 4	Мярка 4.3.3	4.3.3.1.Закупуване на отделни контейнери за смет в селата от общината, в които е организирано сметосъбиране			40,0	ОПОС	2025	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.3.3	4.3.3.2. Разширяване на системата за разделно събиране на битовите отпадъци			80,0	ЕФ/ОБ/КР	2021-2027	Д-ция "СА"

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 4	Мярка 4.3.3	4.3.3.3.Рекултивиране на незаконни сметища на територията на общината			50,0	ЕФ/ОБ/КР	2023	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.3.3	4.3.3.4. Закупуване на мотометачна машина за почистване на уличната мрежа в гр. Мадан		Зона 1	100,0	ЕФ/ОБ/КР	2024,0+B153	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.3.3	4.3.3.5. Довършване на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци на територията на РДБО Мадан	Проект в реализация		2685	ОПОС	2021	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.3.4. Превенция и защита от рискове и бедствия							
Приоритет 4	Мярка 4.3.4	4.3.4.1. Корекция и укрепване на река Маданска и Голяма Река		Зона 1	250,0	ЕФ/ОБ/КР	2021 г.	Д-ция "СА"
Приоритет 4	Мярка 4.3.4	4.3.4.2. Изграждане на цялостно видеонаблюдение на гр. Мадан		Зона 1	80,0	ЕФ/ОБ/КР	2025 г.	Д-ция "СА"

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 4	Мярка 4.3.4	4.3.4.3. Изграждане на система за превения и оповестяване на горски пожари			20,0	ЕФ/ОБ/КР	2023 -2024	Д-ция "СА" ;Горско стопанство
Приоритет 4	Мека мярка 4.3.4	4.3.4.4.. Актуализация на Общинската програма за защита от рискове и бедствия	Изготвяне на документ					Д-ция "СА"
Приоритет 5	Мярка 5.1.1.Подобряване качествата на общинската пътна мрежа							
Приоритет 5	Мярка 5.1.1	Баластриране и асфалтиране на стръмния участък от пътя за с. Бориката в местност Доманлъка.			2000,0	ЕФ/РБ/ОБ/КР	2022	Д-ция "СА"
Приоритет 5	Мярка 5.1.1	5.1.1.2. Асфалтиране на главен път: Конски дол - Пулевска - кметство Бориново.			200,0	ЕФ	2023	Д-ция "СА"
Приоритет 5	Мярка 5.1.1	5.1.1.3. Прокарване на път 125 м. - с. Крайна.		Зона 3	200,0	ЕФ/РБ/ОБ/КР	2022-2023	Д-ция "СА"
Приоритет 5	Мярка 5.1.1	5.1.1.4.Проектиране, асфалтиране и изграждане на отводнителни и укрепителни съоръжения на		Зона 2	600,0	ЕФ	2021-2026	Д-ция "СА"

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
		общинската пътна мрежа в с.Леска и с.Кориите.						
Приоритет 5	Мярка 5.1.1	5.1.1.5.Изграждане на нови местни пътища до туристически забележителности....		Зона 3	350,0	ПРСР	2021-2027	Д-ция "СА"
Приоритет 5	Мярка 5.1.1	5.1.1.6. Изготвяне на проект и реконструкция на моста на р. Арда за с. Дирало		Зона 2	30		2022	Д-ция "СА"
Приоритет 5	Мярка 5.1.1	5.1.1.7. Изграждане на два броя мостови съоръжения - гр.Мадан		Зона 1	1000,0		2022-2023	Д-ция "СА"
Приоритет 5	Мярка 5.1.1	5.1.1.8. . Изграждане на мост на р. Арда за с. Дирало		Зона 2	280,0		2024-2025	Д-ция "СА"
Приоритет 5	Мярка 5.1.1	5.1.1.9. Изграждане на подпорна стена на пътя в местността Средната махала на с. Лещак до жилищните сгради на Хасан и К. Аянов, дължина 80 м.		Зона 2	45,0	ЕФ	2022	Д-ция "СА"

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 5	Мярка 5.1.1	5.1.1.10. Изграждане на подпорна стена в Долно Бориново *			13,0		2021	Д-ция "СА"
Приоритет 5	Мярка 5.1.1	5.1.1.11. Изграждане на подпорна стена в кметство Студена.			30,0	ЕФ/РБ/ОБ/КР	2023	Д-ция "СА"
Приоритет 5	Мярка 5.1.1	Асфалтиране на вътрешна улична мрежа. - с. Равнината			80,0	ЕФ/РБ/ОБ/КР	2022	Д-ция "СА"
Приоритет 5	Мярка 5.1.1	Асфалтиране на вътрешна улична мрежа - с. Средногорци		Зона 2	150,0	ЕФ/РБ/ОБ/КР	2022-2023	Д-ция "СА"
Приоритет 5	Мярка 5.1.1	Баластриране и асфалтиране на стръмния участък от пътя за с. Бориката в местност Доманлъка.			50,0	ЕФ/РБ/ОБ/КР	2021	Д-ция "СА"

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 5	Мярка 5.1.1	Изграждане, баластриране и асфалтиране на черни занемарени пътища: в землището на с. Лещак, от главен път до сем. Харбалиеви около 150 м.; 2. от главен път до сем. Кръпчеви около 300 м.; 3.от главен път разклона за сем. Бадьокови до местност Бърцево около 350 м.		Зона 2	150,0	ЕФ/РБ/ОБ/КР	2023	Д-ция "СА"
Приоритет 5	Мярка 5.1.2. Развитие на електронните услуги							
Приоритет 5	Мярка 5.1.2	5.1.2.1 Разширяване на публични пространства с безплатно интернет покрытие			45,0	ЕФ/РБ/ОБ/КР	2021-2024	Д-ция "СА"
Приоритет 5	Мярка 5.1.2	5.1.2.2. Изграждане на нови базови станции за мобилни телекомуникации				По преценка на мобилните оператори	2021-2027 г.	
Приоритет 5	Мярка 5.1.2	5.1.2.3. Разширяване обхвата на електронните услуги в общинска администрация		Зона 1	10,0	ОБ	2021-2027	Д-ция "СА"
Приоритет 5	СЦ 5.2. Разширяване на междуобщинското сътрудничество							

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 5	Мярка 5.2.1. Коопериране със съседни общини по линия на трансграничното сътрудничество							
Приоритет 5	Мека мярка 5.2.1	5.2.11.Сформиране на сдружения на общини и публично-частни партньорства за развитие и оползотворяване потенциала на туристическите ресурси в района.	Учредяване на сдружение между Среднородопските общини		15,0	ОБ	2021-2027 г.	Д-ция "СА"

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 5	Мярка 5.2.1	5.2.1.2. Устойчива екологично-културна валоризация на минни и кариерни обекти в трансграничния регион	за община Мадан по проекта е предвидено: превръщане на закрыта мина изработка в Подземен минен музей „Сполука“, ремонт и рехабилитация на Кристална зала, на Музей по минно дело и рудодобив, обезопасяван е на пещера Шаренка	Зона 1	1382,4	Програма за трансгранично сътрудничество о ИНТЕРРЕГ- V-A Гърция – България	2019-2023	Д-ция "СА"
Приоритет 5	Мярка 5.2.1	5.2.1.3. Ефективно използване на водните ресурси (геотермални води)			1500,0	Програма за трансгранично сътрудничество о ИНТЕРРЕГ- V-A Гърция – България	2023	Д-ция "СА"

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна идея*	Кратко описание/ Проектна готовност	Територия /зона за прилагане на интегрира н подход (зона за въздействи е)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 5	Мярка 5.2.1	5.2.1.4.Съвместни инициативи с община Рудозем за развитие на Зона за целенасочено въздействие "Шаренка"			200,0	ПРСР/ ОБ	2021-2027	Д-ция "СА"
Приоритет 5	Мярка 5.2.1	5.2.1.5. Трансгранично сътрудничество с европейски общини с развит минен туризъм			100,0	ЕФ/РБ/ОБ/КР	2021-2027	Д-ция "СА"

ИНДИКАТИВНАТА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

Приложение № 2

Индикативната финансова таблица пресъздава общата финансова рамка за реализацията на ПИРО. В нея се включват всички предварителни разчети и предвиждания за финансиране на предложените в ПИРО проекти и програми, както и на т.нар. “меки” мерки, които нямат инвестиционен характер. Основното предназначение на индикативната финансова рамка е да се представят предварителни, ориентировъчни разчети за необходимия финансов ресурс за отделните приоритетни области. На второ място – да се посочат основните източници на финансиране и структурата им по “финансови донори” – Национални оперативни програми, местни финансови източници с публичен характер, частни финансови донори и др.

ИНДИКАТИВНАТА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА
ПИРО НА ОБЩИНА МАДАН ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 г.

Период 2021-2027	Собствени средства Общински бюджет	- Отн. дял (%)	Републикански бюджет	Отн. дял (%)	Средства от ЕС	Отн. дял (%)	Други източници	Отн. дял (%)	ОБЩО /хил. лв./	ОБЩО в отн. дял (%)
Приоритет 1	40	17,8	10	4,4	75	33,3	100	44,4	225	100%
Приоритет 2	235	14,3	30	1,8	1330	80,9	50	3,0	1645	100%
Приоритет 3	130	2,8	125	2,7	4430	94,5	0	0,0	4685	100%
Приоритет 4	1040	5,2	3116	15,7	13885	70,0	1800	9,1	19841	100%
Приоритет 5	208	2,5	2191	26,0	6032	71,5	0	0,0	8431	
ОБЩО	1653	4,8	5472	15,7	25752	73,9	1950	5,6	34827	100,0%

ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОДУКТ

Приложение № 3

Приоритет, мярка	Индикатор	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Целева стойност
Приоритет 1	Мярка 1.1.1. Стимулиране на местното предприемачество				
Приоритет 1	Приети документи на общината, свързани с привличане на инвестиции	Брой	НСИ	1 година	4
Приоритет 1	Брой на административно подкрепени инвестиционни предложения от страна на бизнеса	Брой	общ. Мадан	1 година	8
Приоритет 1	Участие на общината в инвестиционни инициативи (бизнес форуми, панаири и др.)	Брой	общ. Мадан	1 годита	2
Приоритет 1	Мярка 1.3.1. Подпомагане на инициативи за развитие на екологично земеделие и животновъдство				
Приоритет 1	Брой на административни подпомогнати фермери инвестиращи в биологично земеделие и животновъдство	Брой	общ. Мадан	2 години	5
Приоритет 2	Мяра 2.1.1. Подпомагане развитието на местния туристически продукт и маркетинг на дестинациите				
Приоритет 2	Приети документи на общината, свързани с развитие на туризма	Брой	общ. Мадан	1 година	3
Приоритет 2	Мярка 2.2.2. Подобряване качествата на съществуващата туристическа инфраструктура				
Приоритет 2	Разработени рекламни материали за туристическа дестинация Мадан	Брой	общ. Мадан	2 години	4
Приоритет 2	Разкрити нови обекти за информационна туристическа инфраструктура	Брой	общ. Мадан	2 години	2
Приоритет 2	Мярка 2.1. Прилагане на съвременни форми на обучение в общото и професионално образование				
Приоритет 2	Брой обучени учители за въвеждане на дигитална трансформация в учебния процес	брой	Общ- Мадан; РУО - Смолян	1 година	10
Приоритет 3	Мярка 3.3.2. Разширяване на резидентните социални услуги, съобразно потребностите				
Приоритет 3	Брой обхванати лица в социални услуги от резидентен тип	Брой	Общ. Мадан/ Д- ция Социално подпомагане	3 години	10
Приоритет 3	Мярка 3.3.3. Подобряване качествата на инфраструктурата на образованието, културата и спорта				

Приоритет 3	Население ползващо обновени спортни обекти	Брой	Дирекция „Бюро по труда“	3 години	1000
Приоритет 4	Мярка 4.3.1. Изграждане на нова и реконструкция на съществуваща ВиК инфраструктура				
Приоритет 4	Население с подобрено водоснабдяване	брой	общ. Мадан/ ВиК	2 години	1500
Приоритет 4	Мярка 4.3.3.Подобряване управлението на отпадъците				
Приоритет 4	Населени места с внедрена система за разделно събиране на отпадъците	Брой	общ. Мадан	3 години	4
Приоритет 4	Мярка 4.3.4. Превенция и защита от рискове и бедствия				
Приоритет 4	Публични обекти с изградено видеонаблюдение	Брой	общ. Мадан	3 години	5
Приоритет 5	Мярка 5.1.1.Подобряване качествата на общинската пътна мрежа				
Приоритет 5	Брой населени места с подобрени пътища	Брой	общ. Мадан	3 години	5
Приоритет 5	Сключени споразумения за междуобщинско сътрудничество	Брой	общ. Мадан	1 година	2

ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ

Приложение № 3-А

Специфична цел	Индикатор	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Базова стойност	Целева стойност
СЦ 1.1. Подкрепа на инициативи на бизнеса за привличане на нови инвестиции (в т.ч. и от външни източници)						
СЦ 1.1	Размер на привлечени средства от външни източници (ОП, други Национални програми)	хил. лв.	ИСУН	1 година	13 994	15400,0
СЦ 1.2 „Подкрепа на предприемаческата активност за създаване на нови малки и средни предприятия“						
СЦ 1.2	Разкрити работни места в нови малки и средни предприятия	брой	Агенция за МСП	1 година	0	10
СЦ 1.2	Гъстота на фирмите на 1000 д от населението	брой	НСИ	1 година	37,8 (2018 г.)	40,0
СЦ 2.3. Популяризиране на община Мадан като туристическа дестинация						
СЦ 2.2	Регистрирани леглоденонощия	брой.	НСИ	1 година	44177	50000
СЦ 3.1. „Осигуряване на условия за равен достъп до качествено образование и обучение“						
СЦ 3.1	Намален отн. дял на отпаднали ученици от общия брой ученици	%	Община Мадан	1 година	3,8	2,5
СЦ 3.1	Въведени иновативни форми на обучение	брой	РУО - Смолян	2 години	2	5
СЦ 3.1	Относителен дял на учениците, обучавани в подобрена учебна среда	%	Община Мадан	2 години	75	100
СЦ 3.3. „Предоставяне качествени услуги по здравеопазването, социалното подпомагане, културата и спорта“.						

СЦ 3.3	Разкрити нови места в социални услуги	брой	Община Мадан, Д-ция „Социално подпомагане“	2 години	0	30
СЦ 3.3	Подобри качества на обекти на културата	брой	Община Мадан	2 години	0	4
СЦ 4.2. „Подобряване качествата на селищната среда“						
СЦ 4.2	Актуализирани действащи и изработени нови ПУП, ЗП, РП	брой	Община Мадан	1 година	0	5
СЦ 4.2	Ремонтирани улици	брой	Община Мадан	1 година	0	16
СЦ 4.2	Подобри качества на зелени площи	дка	Община Мадан	1 година	0	10
СЦ 4.3. Съхраняване на природния ресурс чрез подобряване на екологичната инфраструктура						
СЦ 4.3	Относителен дял на населението с подобро водоснабдяване	%	ВиК	3 години	0	80
СЦ 4.3	Монтирани енергоспестяващи лампи по уличното осветление	брой	IVN България	2 години	0	500

РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОВЕДЕНОТО АНКЕТНО ПРОУЧВАНЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПЛАНА

Приложение №4

Настоящото анкетно проучване е свързано с разработването на План за интегрирано развитие на община Мадан за периода 2021-2027г. , който е основен инструмент за планиране, програмиране, управление и ресурсно осигуряване на развитието на общината през следващите седем години.

Целта на анкетното проучване е да установи:

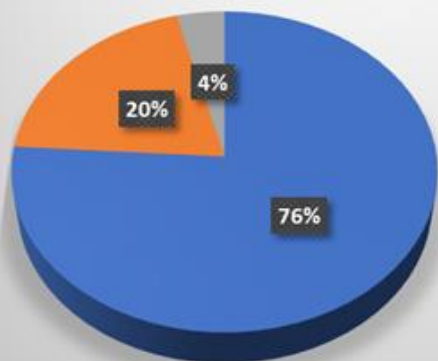
- **Какви са нагласите на населението за настоящото състояние на общината и към бъдещия процес на развитие на община Мадан.**
- **Какви са нагласите на населението към тяхното собствено участие в този процес и техните бъдещи предвиждания за подобряването на ситуацията в общината.**

Анализът на резултатите от проведената анкета е базиран на информацията, събрана чрез анкетни листа от жителите на община Мадан.

Анализът се концентрира върху отговорите на участниците за сегашното състояние на общината:

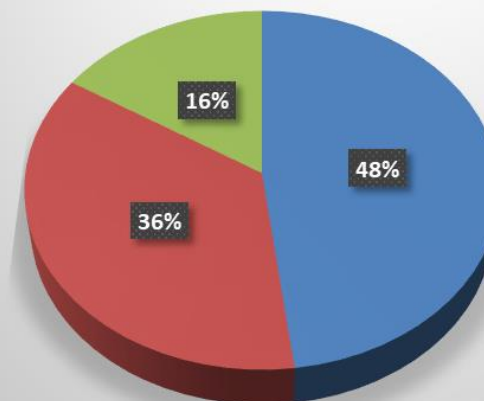
- На въпроса в каква посока се променя общината през последните 7 години, голям процент от хората (**88%**), са на мнение, че общината се променя бързо към по-добро, **8 %** са отговорили, че общината се променя към по-добро, но с бавни темпове и едва **4 %** от хората мислят, че състоянието на общината не се е променило.
- Относно създаването на нова визия за развитие, **48%** от хората са на мнение, че общината **ИМА НУЖДА** от нова визия за развитие, голям процент са и хората, които мислят, че не е нужно създаване на нова визия (**36%**).
- На въпроса за съпоставката на община Мадан и нейното развитие спрямо другите общини в страната- **76 %** са отговорили, че община Мадан е **по-добре от повечето страни в общината**. 20 % са отговорили, че общината е като повечето други общини и едва 4 % казват, че общината е по-зле от другите общини в страната.

Какво показва Вашето лично усещане за общината спрямо останалите в страната?

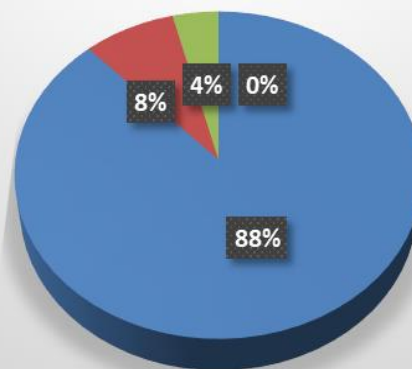
- Общината е по-добре от другите общини в страната
- Общината е като повечето общини в страната
- Общината е по-зле от повечето общини в страната

Считате ли, че е необходима нова визия за развитие на общината?

- да
- не
- не мога да преценя

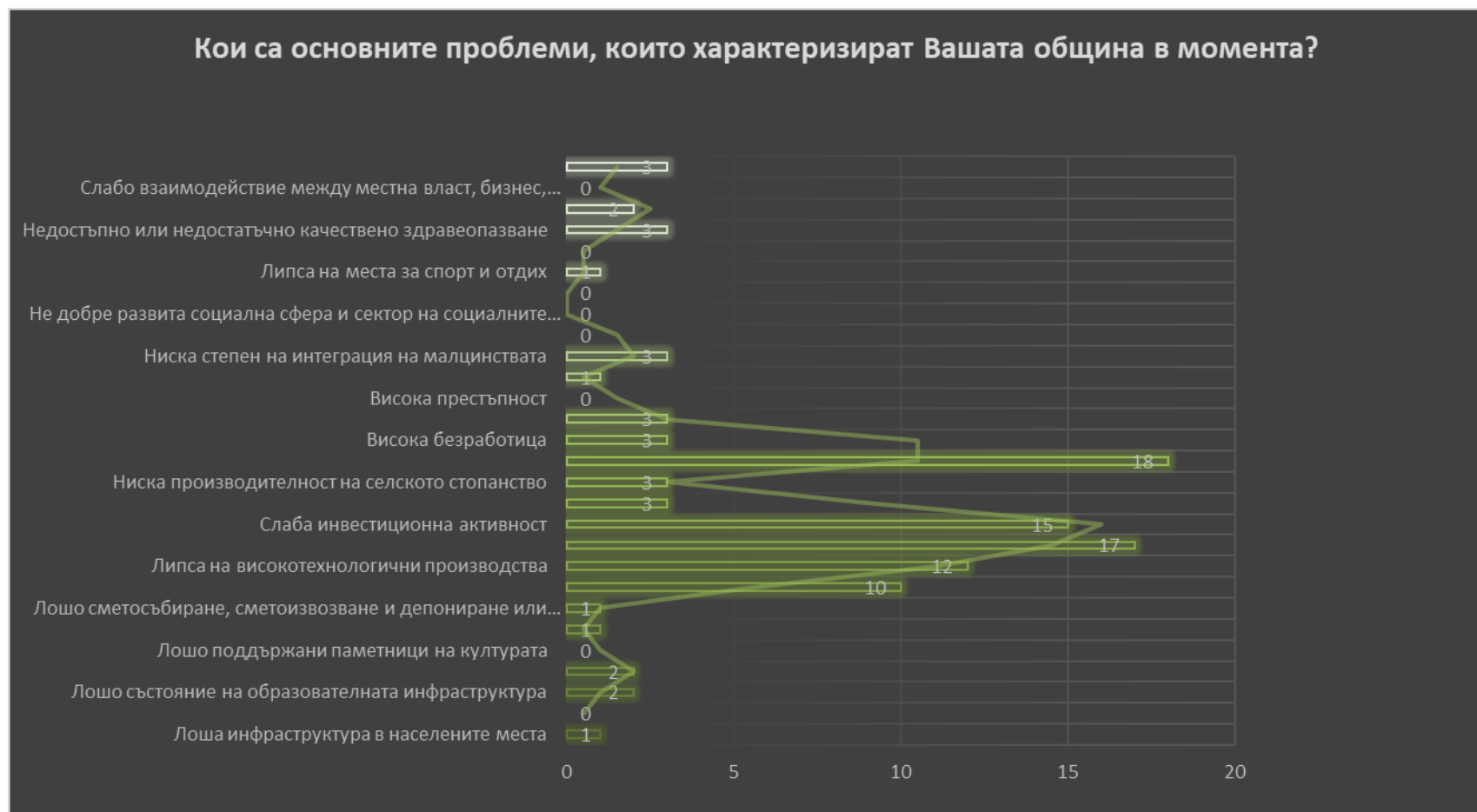
В каква посока се промени общината през последните 7 години?

- Общината се промени бързо към по-добро
- Общината се промени към по-добро, но с по-бавни темпове от очакваните
- Нищо не се е променило
- Общото състояние на общината се влоши

На второ място са резултатите от анкетата, свързани с проблемите в общината и тяхното примерно решение:

- Най-голям процент на въпроса за това, кои са основните проблеми, характеризиращи общината, са посочени **влошаващата се демографска ситуация – обезлюдяване на населените места (80 %)** и **липсата на стимули за създаване на нови предприятия (48,3%)**.

Като приоритетни направления за икономическо развитие на общината с най-голям процент на отговорите е **Туризм (28%)** и **(17%) са високотехнологичните производства**. С най-малък процент са секторите горско стопанство и транспорт и логистика, **само 5%**.

Кои трябва да бъдат приоритетните направления за икономическо развитие в общината?

Предложени са мерки за подобряване на:

- Подкрепа и стимулиране на бизнеса в различните сектори на местната икономика.
- Подобряване на техническата инфраструктура (водоснабдителна, канализационна, електроснабдителна).
- Развитие на туризма (поддържане на паметниците на културата, инвестиции в читалищата, фестивали и др.).
- Борба с безработицата и подобряване на пазара на труда (вкл. квалификация на хората).
- Подобряване на административните услуги за населението и бизнеса (вкл. електронни).
- Повишаване качеството на образованието.

Кои са най-необходимите мерки за подобряване на състоянието в общината и оценете тяхната значимост?

